

TRANSFORMATION
CENTRÉE
SUR LA VÉRITÉ

MODULE 2

AXÓLÚΘΥΘΥ ΜΑWŭ TɔN NŭKPLÓNMeTóWÉMA

Ɖiɖyɔ xe sín-ayí dó Nǔgbó jí: Akpáxwé 2: Axólúduɖu Mawǔ tɔn Copyright ©2020 Adadyɔ́nánǔ enetɔ́, Lekónsiledi Wɔɔ, Fowenisi, Alizɔna, UnáyítíSíteti Amɛlika tɔn www.reconciledworld.org

Owě éxe tíin bɔ ye sɔgǎn mɔ to owěkinkan sín ace kleativi kónmóni atlibúcɔnni tɔn le me – 3.0. Ye ná mì ace kpódɔ adɔgbígbo, ná mì nídó lé ɛ dó alɔ m̀tɔn jí, ná mì ní kan ɛ bo má ɛ kpé, bo ná omɛ ɖévo le sɔgbexé osén éxele:

Níná omɛ – Mì ɖóná ná owě éxe omɛ, hwenue mì ná ko hun oxó éxe ɖɔ dó éme ɖɔ : Copyright © 2012. Ye ɖe e tɔn gbɔn Lekónsiledi wɔɔ (www.reconciledworld.org) dali, to owěkinkan sín ace kleativi kónmóni atlibúcɔnni tɔn le me– Caa Elayike 3.0. Náɖó mɔnǔje éme h́gǎnmɔ́, ye ní kpón www.creativecommons.org.

Owě éxe ma tíin ná ajǔwiwa – Ye xosén dó ɖɔ ye ma ɖóná yí owě éxe dó wa ajǔ

Ényí mì len ná ɖyɔ́ azɔ́nwanú éxe kan dó ogbe ɖévo me, mì ní jaalě bo xwlégbe ná info@tctprogram.org. Oxógbe ɖe sún Owě wíwé me lekpo, adavo ényí ye wá ɖɔ ɖɔ ye ɖe sún ɖévo me, Owě Wíwé vɛɛsyón Luwi Segón, oxwe fɔtɔ́nnuwɔ́ntɔ́n fɔ́ɖéawótɔ́ me tɔn, LSG ®. Copyright © 1973, 1978, 1984, 2011 gbɔnBiblika dali, Inc.TM me we ye ɖe yě sún. Ye yí i zán to ogbeníná Zɔ́ndɛevani tɔn me. É ka dó ace lekpo to ayíhóngbe ló kpéte me. Owěkinkan sín ace www.Zɔ́ndɛevani.com. Mawǔxówéma xe Luwi Segón ɖetɔ́n to oxwe fɔtɔ́nnuwɔ́ntɔ́n fɔ́ɖéawótɔ́ me we nyí kpɔ́ndówanú. [owěkinkan adadyɔ́návě-dó-ogbeděvometɔ́ tɔn - NDT]

Hwěkpó ye nídó bé

Awűwíwlé ná Onűkpínkplón

1. Mì ní xyă **Onűkpínmetűwéma ló** hűnlehűnle, hwla susu ényí é ná jexé, ye ní ze oxu dó odo ná kaví ye ní kan ayixadónűgoxó le dó otó ná owěda le, nădó nɔ flin onű titewungbe le.
2. Mì ní nɔ blě **linlen agő** onűkpínkplón ɔokpóɔokpó tɔn le kpón, nădó nɔ nyó onű xē onűkpínkplón le ɔóná kplón to onűkpínkplón ló mē.
3. Mì ní xyă **owěfo** owě wíwé tɔn lekpo jenukɔn.
4. Mì ní zékpón bo nyó **owě** xē jexé onűkpínkplón ɔokpóɔokpó le, m̀ ní bo yí oye onűkpínkplónwéma ló tɔn dó wéma jí, bo wlé-awű ná onű nukúnmc xē sín oxó ye ɔɔ dó onűkpínkplón ló mē le tɔn.
5. Mì ní má dó onűkpínkplón ló sín **onűyíwa** ɔokpóɔokpó (Azń-yíwa le sín tito, ayihúndide le, onű nukúnmc le). Mì sɔgăn kplón bibasí kpó hěnnu m̀tɔn kpó kaví kpó xántɔn m̀tɔn le kpó.
6. Mì ní nɔ yí ojłé dó nɔ **xoɔe**, ná Mawű nídó wlé-awű ná onűkpínkplón le, ná éwɔ ní hen yě, ná yě ní se onű xē É jlóɔ onűkpínkplón énele ní se, kpóɔ ná Éwɔ nídó gó-alo ná miwulɔsú, ná m̀ nídó ná onűkpínkplón ló ganjí. Mì ní flin ɔɔ xúhlón Mawű tɔn kéɔé dali wē ɔiɔyɔ nɔ byó ogbe gbetó le tɔn mē te.

Anăɔemexó xē ye ná yízán le, ná onűkpínkplón ló nídó kpa omē

1. Mì ní nɔ wá dó mehwenu, m̀ ní nɔ jlă oxo mē ɔɔ bo nɔ tò azńwanú
2. Mì ní ma nɔ gbɔn owě ló le mē bléblé blóo. Mì ní nɔ tò onűkpínkplónjlé ló le, sɔmɔ ná oxóɔɔɔxó go le ní nɔ tlin, ná ye ní nɔ yí onű le wa bo nɔ yí agbɔ. Onűnyawle ló wē nyí ɔɔ, ye ní nɔ ná ojłé omē xē to onűkpínkplón le, ná yě nídó nɔ m̀ onű je onű mē, bo ka sɔ nɔ ɔɔ mĩmá to onűkpínkplón ló mē. Mì ní nɔ kpón ɔéxē m̀ ná nɔ tɔn sɔn oxóɔé jí bo nɔ jeɔévo jí gbɔn, bo omē xē to onűkpínkplón ló lekpo ná nɔ tɔnbyó éme. Onűkpínkplónmē ɔéle sɔgăn nɔ yí kákáyí oklěhwenu dá kaví oklěhwenu ɔokpó blěbű.
3. Hwehwe m̀ ní nɔ go gbɔn onű xē m̀ ko kplón jí. Tobiběhwenu onűkpínkplónjlé ɔokpóɔokpó tɔn, m̀ ní nɔ byó omē xē to onűkpínkplón le ɔɔ, yě ní nɔ gɔflin, onű xē yě ko kplón sɔn biběhwenu onűkpínkplónmē ló tɔn. Onűvóɔ nɔ gó-alo ná onűkpínkplón le, ná yě nídó nɔ gɔflin, onű xē yě ko kplón.
4. Mì ní nɔ xodó Onűkpínmetűwéma ló kpó ayixadónűgoxó xē m̀ wlé-awű ná le kpó.
5. Mì ní ɔeji ɔɔ émi gbɔn akpáxwē ene onűkpínkplón ɔokpóɔokpó tɔn le jí.
 - a. Mì ní zé oxó ló xwlé – onűyíwa le ná ɔikě bo ɔɔn oxó ló dókpó xē onűnyówa omē xē to onűkpínkplón le tɔn.
 - b. Mì ní ná linlin yóyó – alixo susu wē tlin ná ye nídó má linlin yóyó.
 - c. Mì ní ná onűyíwa ɔé onűkpínkplón le ná yě ní basí, sɔgbexé onű xē yě kplón – to azńwiwa mē xē omē xē kpo le, to onű ɔé dówá mē, kaví to linlin yóyó ló yíyízán mē, sɔmɔ ná, gbɔn alɔkpa ɔékpókpé mē, onűyíwaló le ní ɔikěná yě ní sɔ mɔnűje linlin xē yě mɔyí ló mē ɔéji.
 - d. Mì ní ɔɔn onűxē yě se ló dókpó xē ogbe yětɔn le – éne wē onűyízán sín afɔɔiɔe xē nɔ gó-alo ná onűkpínkplón le, ná yě nídó yí ogbeta alɔkpavo le tɔn, xē dali yě ná yí oxó yóyó xē yě se ló zánto ogbe yětɔn le gbɔn tɔn. Onűkpínkplón xē ye ma yízán ɔé ma nɔ hen ɔiɔyɔ wá to ogbezán yětɔn mē, bo é ma ka sɔ nɔ nyí onűɔéwanú vonɔɔé.
6. Mì ní go tito onűkpínkplón omēxó le tɔn le, kpóɔ onűnyówalɔ ɔévo xē m̀ mɔyí to hwenue ye to onűkpínkplón onűhenbɔ-awűtɔ le hwenu jí gbɔn
 - a. Mì ní ná alixodóxyă le hězéhézé
 - b. Mì ní nɔ kan oxó susu byó to gbawungba (oxókanbyó xē é ná jexé ɔɔ ye ní ɔedóxyá kaví bo ɔetaná le, é ní ma nɔ nyí éxe ye ná nɔ yígbe ná kpowun ɔɔ « εεn » kaví « ehéo » le blóo)
 - c. Mì ní nɔ ɔɔnűdó onűkpínkplón ló le, ná wíwá yětɔn wutu
 - d. Mì ní ma nɔ ɔɔ ná onűkpínkplón le, onű xē yě sɔgăn dínmc bo kplón ganjí le blóo
 - e. Mì ní nɔ sín-ayí dó onű xē onűkpínkplónlólé ko nywé jí, bo nɔ dóxyá ɔɔ onűnyówa yětɔn xɔ-akwé
 - f. Mì ní nɔ xwesɔ bo nɔ nɔte ná onűkpínkplón ló le ní nɔ yígbe

7. Mì ní nǎ ná adǎgbígǎbó omé kpókǎpó, ná yě níno dǎ mǐmǎ to oxódǎdǎ oxó go le mē. Kpó yěyi kpó, mì ní nǎ mǎ alixó dǎ, dǎ nǎ ná adǎgbígǎbóomē xe nǎ kúwinnyǎ le, ná yě nídó nǎ dǎ mǐmǎ to onǔwiwa lǎ mē, mǎ dótuklá yě.
8. Mì ní nǎ xodē, ná Mawǔ nídó dē onǔ yǎyǎ le dóxyǎ mì, mìwule kpó onǔkplǎnǎ le kpó.

Nawē ye ná yí onǔkplǎnmetǎwéma éxe zǎn gbǎn

1. **Linlén agǎ le kpó azǎnwanú le kpó:** Akpáxwé éxe wē nǎ bē onǔkplǎnǎ dǎkpódǎkpó.
 - a. **Linlén agǎ le** – Linlén titewungbe susu wē tíin to onǔkplǎnǎ dǎkpódǎkpó mē. Onǔkplǎnǎ le dǎnǎ mǎnǔje linlén agǎ énele mē hézéhézé, to vivǎnu onǔkplǎnǎ dǎkpódǎkpó tǎn. To vivǎnu onǔkplǎnǎ lǎ tǎn, mì ní nǎ yí ojǎ bo nǎ go linlén lǎ le jí gbǎn, kpódǎ ná mì ní dǎ dǎ onǔkplǎnǎ le mǎnǔje yě mē ganjí.
 - b. **Azǎnwanú le** – Onǔkplǎnǎ dǎkpódǎkpó tindó azǎnwanú gbǎnvo xe jexé ē
 - i. **ONǔ NUKÚNMǎ LE** – Lě wē ye ná kǎndó. Ye ná ko dē e tǎn sǎn owěyēdētǎnmǎ medó wěma jí jenukǎn.
 - ii. Mǐ byó dǎ ye ní tindó wěma ná onǔdóxyǎte le, adǎgotē wěwé dǎkpó Kavǐ yuu dǎkpó xe ye ná yí dǎ wǎzǎn kpó ogbē dǎxo kpó.
 - iii. Nǔkplǎnǎwéma, onǔjlǎmēnú wē. Akpáxwé onǔkplǎnǎ lǎ tǎn dǎ xe sǎgbexé owěxwē dǎle to nǔkplǎnǎwéma mē, onǔdóxyǎte (SG) wē to yě jí to nǔkplǎnmetǎwéma mē.
2. **Alixodóxyǎ le ná onǔhenbǎ-awǔtǎ:** Ye ná alixodóxyǎ alǎkpavo dǎle dǎ onǔkplǎnǎ lǎ mē, nǎdǎ gǎ-alǎ ná mì, ná mì nídó kplǎnnǔmē ganjí. Ye mǎ dǎnǎ mǎ oxó énele xé onǔkplǎnǎ le gbǎ. Mì ní ko xyǎ yě jenukǎn, nǎdǎ wlé-awǔ ná mǐdǎle, dǎhlǎn oxódǎdǎxógo le kpó onǔyíwa le kpó. Oxókanbyó dǎle ná sǎ tíin bǎ gblǎndǎ yětǎn le sín kinkan ná to oyē mē, nǎdǎ gǎ-alǎ ná mì, ná mì nídó nyǎlinlén le, xe jí mì ná dǎxó dǎ titewungbe kpó onǔkplǎnǎ le kpó. Yěwu énele kédǎma wē nyí gblǎndǎ dǎgbe gbǎ, gblǎndǎ dǎgbe dǎle kpowun wē yě nyí to susu mē.
3. **Ojǎ zǎnzǎn kpódǎ yíyi:** Ojǎ xe ye dǎ ná akpáxwé dǎkpó mǎ tíin to onǔkplǎnǎ dǎkpódǎkpó mē.
 - a. Mì ní yí ojǎ xe jexé nǎdǎ gǎ-alǎ ná onǔkplǎnǎ le, ná linlén xe tíin to onǔkplǎnǎ lǎ mē le nídó byó ayixa mē ná yě. Onǔ xe ná hen ahǔn ná mì wē ní nyí dǎ onǔkplǎnǎ le ní kplǎnnǔ, hǔgǎn dǎ onǔkplǎnǎ lǎ ní dǎnu to ojǎ étǎn mē.
 - b. Mì ní flǐn dǎ ye dǎnǎ ná ojǎ onǔhenbǎ-awǔtǎ le, ná yě nídó je onǔkplǎnǎjlé le jí kpó xíxyǎ le, kúnnudǎdǎ le kpó, ná ye ní dǎxó dǎ tuklá xe mǎ yě te lekǎpó go, kpódǎ ná ye ní nǎ nǎkpó dǎ nǎ xodē.

Onǔkpínkplón 1 : Axólúdu Mawǔ tón

Linlen titewungbe ló lɛ:

Ofí dǎxe Jesu ɖu-axólú te kpódɔ ofí dǎxe ye nɔ nyí oséndó-ayí étɔn lɛ te wɛ nɔ nyí axólúdu Mawǔ tón. Axólúdu ló nɔ to adagblǎ hwenue susu yísɛnɔ lɛ tón nɔ to tónúse ná Mawǔ kpódɔ hwenue mí nɔ setónú ná ɛ gbídígbdí.

Azǎnwanú: Ðǎkpóképé

Eté ka wɛ nyí axólúdu Mawǔ tón ló?

Mì Ní MǎXÓÐDÓXÓGO TO OGBĚ ÐAXO MĚ

Hwenue Jesu to zinzɔnlin to ayígba jí, é má tito étɔn. Onǔkpácámɛ ɖaxó dé wɛ tito ló, bo nɔ hɛn akpakpasómɛ sɔmǎ bo to gbekpókópɔgbɛ, mí ɖóná nyí xomɛhunɔ nǎdó tiín to tito ló mɛ. Hwla kanwe fɔtɔn nukun atɔn wɛ ye ɖaxó tito ló tón to alenuwéma yóyó mɛ. Pɔlu ɖaxó étɔn bo Jesu gá sɔ ɖaxó étɔn, é tɛ sɔ vɛ mí nǎdó xoɖɛ dó ota étɔn mɛ. .

- Bé mì ka nyó onǔ xe wɛ é nyí?

AZǎN-YIWA TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN Lɛ MĚ

Mì ní xyǎ owěfɔ éxɛlɛ bo ná gblǎndó ná oxókanbyó lɛ:

- Matye 10:5-8 – Onǔ ɖětɛ wɛ Jesu dó nǔkplónví lɛ hlán ɖɔ yě ní kplónmɛ?
- Luku 4:43 – Onǔ ɖětɛ wútu wɛ ye dó Jesu hlán?
- Azǎn-yíwa 1:3 – Xɔ azǎn kandé xe wáyí gbɔn gǔdó éxɛlɛ mɛ, étɛ Jesu kplónmɛ to ayígba jí?
- Azǎn-yíwa 28:30-31 – Eté Pɔlu ka kplónmɛ?

OGBEDIÐO

Tito Mawǔ tón wɛ nyíɖɔ, axólúdu étɔn ní nyí ɖíɖóayí. Ði lǎxe mí sɔgǎn mɔ to owěfɔ éxɛlɛ mɛ ɖó. Linlen titewungbe dé wɛ bo Jesu kpó Pɔlu kpó kplónmɛ. (Tito Mawǔ tón ló), onǔ vívɛ dé wɛ é ɖóná nyí ná míwulɔsúle gá. Enɛ wɛ onǔ xe Jesu kplónmɛ to azǎn kandé xe wáyí éxɛlɛ mɛ. Enyí azǎn kandé ján wɛ mì tindó nǎdó kplónnu gbetó lɛ, dandanmenú wɛ ɖɔ onǔkplínkplón vívɛ dé wɛ onǔkplínkplón mɛtɔn lɛ ná nyí. Gancó susu mɛtɔn ma mɔnǔjɛ oxógbe «Axólúdu Mawǔ tón» mɛ..

AZǎN-YIWA KPO AZǎNGBĚDE KPO

- Nawɛ Axólúdu Mawǔ tón ka te bo mì nɔ ɖɔ ná klistisɛntó yóyó dé ?

OGBEDIÐO

Són nǔgbó dé mɛ, é ma vé-awǔ nǎdó ɖetaná onǔ xe Axólúdu Mawǔ tón nyí. Hwenue mí to axólúdu Mawǔ tón sín oxódɔ, énɛ wɛ ofí kpókpo xe Jesu ɖu-axólú te bo ye nɔ nyí oséndó-ayí étɔn lɛ te. Hwedékpóképenu xe mì nɔ mɔ omɛ lɛ bo yě nɔ yí otónúsise ná Mawǔ dó nɔ to zɔnlinzin bo nɔ zé yědɛle jó ná ojǎ étɔn lɛ, ofí éne wɛ akpá kléwún axólúdu Mawǔ tón tiín te. Axólúdu Mawǔ tón ló ma to ná wá to kpíkpe étɔn mɛ, ényí ɖɔ Jesu ma gɔwá bo onǔ kpókpo ná ko gɔjɛ yóyó bo ma to nyladó ná tindó ba.

Jésu, Axólú mɛtɔn

Mì Ní MǎXÓÐDÓXÓGO TO OGBĚ ÐAXO MĚ:

- Nawe axólú ka no wanũ gbɔn hwěhwe ?
- Bé mì lɛndɔ Jɛsu ka tayĩdĩ axólú ayĩgbajĩ tɔn dɛ? kɔndɔkpɔnú tɛ wɛ Jesu tindó xé axólú ayĩgbajĩ tɔn lɛ ? Eté wɛ Jesu ka yí dó gbɔnvo ná yě?

Jesu, axólú OWĀN-YÍNÁMÉTÓ. E nyó onũ kpókpó. Zĩnzĩnno kpéte wɛ éwɔ. Ewɔ wɛ dá ogbɛ. Nũnywé étɔn kpégan. E nyó onũ xɛ jɛxé. E no dín onũ xɛ jɛxé ná ayĩhón kpódɔ ná mĩwu omɛ xɛ to émɛ lɛkpó. Oséndóayĩ étɔn lɛ nyí zĩzédóayĩ ná ɔagbɛ mĩtɔn.

Mì ní dótó otan éxɛ dó axólú xóxó Tayilandito tɔn jí.

.Tayilandi basí axólúɔuta dɛ. Axólú xóxó Tayilandi tɔn wɛ Bumibɔli Adulyadeji. Bumibɔli Adulyadeji basí axólú gbɔnvo dɛ xɛ otogun étɔn kpéte yíwǎn ná ɛ Hwɛnue e yiza kpó gódo, omɛ lɛ gbékpo to oxó étɔn ɔagbɛ ɔɔ kpó sísí ɔaxó kpó. Onũ koklójónɔ wunkɔ wɛ e yíwǎnná sɔmɔ bɔ axólúɔutalómɛnu lɛkpó gbɔ bo no dó awu koklójónɔ tɔn to atezángbɛ lɛkpó. Asi étɔn yíwǎnná onũ ahósinno lɛ, hwenɛnu axólúɔutalómɛnu lɛkpó gbɔ bo no dó awu ahósinno to axólúzángbɛ lɛkpó. Ye **yíwǎn ná ɛ** gbáwú bɔ onũ étɔn **no jɛ** omɛ lɛ tɔn **jí** sɔmɔ bɔ lɛxɛ é ɔɔ kpowun ɔɔ onũ wunmɛ lɛ wɛ mi yíwǎnná, wunmɛ lɔ gbɔ bo lɛzun onũtitɔwɔlɔ otogun lɔ tɔn.

To Tayilandi, to axólúɔutu étɔn hwɛnu, to ojɛ dɛ mɛ, kponɔ lɛ fɔngũ dó é jí. Yě to avunxo to alixɔ lɛ jí. . Omɛ xɛ to aɛɛɛɛɛɛ lɔ jí lɛ to avuntɔn omɛ xɛ to kponɔ lɛ jí lɛ Omɛ lɛkpó wɛ to onũxá ná é ní ma wá syɛn blóo. Hwenɛnu, axólú ɔɔ oxó dɛ E byó omɛ lɛkpó ɔɔ yě ní jó avunxixɔ dó bo wléawũ ná ovoɔɔɔ. Avun lɔ sɔ ɔɔalɛtɛ tlóló mɔ. Omɛ dɛkpókɛpɛ ma kannũdɛ byó axólú. Onũ xɛ é ɔɔ wɛ yě yí basí kpowun. Enyí yě tɛ gbékpo to gũfínfínfɔzédóte, Enɛ ma ko nyí onũ vívɛ dɛ. Axólú ko ɔaxó bɔ yɛ ní wanũ bo hɛn xomɛ étɔn hun wɛ nyí onũ vívɛ tawun lɔ xɛ hũgǎn linlɛn xɛ yě ko tindó lɛ.

- Zĩnzín tɛ wunkɔ wɛ ojɛ axólú tɔn ka dɔ dó zĩnzán yɛtɔn lɛ jí?
- Bé axólú tayĩdĩ éwɔ, mì ka ko nyó dɛ ya?
- Eté wútu otogun lɔ ka SetÓnú ná axólú? Obũ wútu wɛ ya, kaví owǎn—yíyí wútu?
- Bé mĩ ka no huwa xé Axólú Jesu ɔɔlɛxɛ Tayilanditogun zángbɔn xé axólú étɔn dɔ? Bé mĩ ka no dín ná hɛn xomɛ étɔn hun to onũ kpókpo xɛ mĩ to wiwa mɛ?

Axólúɔutu Mawũ tɔn mɛnu wɛ mĩ nyí, bɔ Axólú mĩtɔn wɛ Jesu. Mĩ ɔóná no dín ná hɛn xomɛhun Axólú mĩtɔn Jesu bɔ dó no zingbɔn oxó kpókpo xɛ ɔɔ é tɛ jí ɔɔlɛxɛ Tayilanditogun no dín ná hɛn xomɛhun axólú yɛtɔn dɔ. Enyí otogun Tayilandi tɔn yíwǎn ná axólú étɔn sɔmɔ, bɔ hwɛnue é tɛ ɔɔ ɔɔ émi yíwǎnná onũ wunmɛ lɛ, oxó éne hɛn ɔɔɔɔ byó avɔtitɔwɔlɔ omɛ lɛ tɔn mɛ, bɛ ogbɛ mĩtɔn ma ná mɔ ɔɔɔɔ hũgǎnmɔ gbɔn owǎn—yíyí mĩtɔn hlán Axólú Jesu dali?

Mawũ to omɛ yló dó ɔɔɔayĩ axólúɔutu étɔn tɔn kɔn

Mì NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĚ ɔAXO Mɛ:

Mì ní xyǎ Matye 6:9-10

- Etéwútu wɛ Jɛsu byó sɔn mĩ sí ɔɔ mĩ ní no xodɛ?
 - Ná axólúɔutu étɔn ní wá bɔ ná ojɛ étɔn ní nyí wiwa.

Mawũ jló ná dɔ axólúɔutu étɔn ayí dó ayĩgbá jí filɛ. Gbɔn alɔkpa titewungbɛ awɛ mɛ wɛ axólúɔutu Mawũ tɔn ná nyí ɔɔɔayĩ tɛ.

1. Ye ní hɛn susu alíndón lɛ tɔn wá axólúɔutu Mawũ tɔn mɛ ná yě ní dó mɔ hwlɛngán.
2. Ye ní gbɛ sɔ no to ojɛ Mawũ tɔn wa dógɔ..

Enyí mǐ gbé nǒ jǒdǒ ojǒ Mawǔ tǒn ní gbé nǒ nyí wiwa dógó, é jẹdǒ omé susu ní to hwɛngán_mǒ yí bo to tónúse ná Mawǔ kpódǒ gbɔn akpáxwé ogbɛ mǐtǒn tǒn lɛkpó mɛ, mǐ dóná nǒ wanǔ ði lěxɛ Mawǔ jǒdǒ. To akpáxwé nǔkpínkpíln lǒ tǒn xɛ ja mɛ, mǐ ná gblǒada ná nǔkpínkpíln dó wɛndagbelílá jí. Amǔ mǐ dóná flín mǐdɛlɛ ðǒ mǐ dóná má wɛndagbɛ Jesu tǒn xɛ kosi lɛ.

Mawǔ to gbɛtǒ lɛ vɛ ná tónúsise to onǔ lɛkpó mɛ

Mí Ní MǪXÓÐǪDÓXÓGO TO OGBĚ ÐAXO Mɛ:

Mí ní xyǎ Kolǒsinu lɛ 3:17 kpódǒ 1kolǛntinu lɛ 10:31.

Mawǔ to dǐndín ðǒ mǐ ní nǒ hɛn xomɛ ɛtǒn hun bo nǒ ná ɛ yěyi hwɛkpókponu. Owěfǒ ɛxéle to ðiðǒ ná mǐ ðǒ onǔ dɛkpókpe xɛ mǐ to wiwa, mǐ dóná nǒ wa ɛ ná gigo Mawǔ tǒn. Owěfǒ awɛ lɛ só ðǒ «Onǔ kpókpo xɛ mǐ to wiwa.» To owě Kolǒsinu lɛ tǒn mɛ, yɛ ðǒ ðǒ: «Onǔ **kpókpo** xɛ mǐ to **wiwa** kaví ɛxɛ **ðǒ** mǐ tɛ, mǐ ní basí kpókpo to onyí Oklunɔ Jesu tǒn mɛ bo nǒ to okpédó gbɔn ɛwǒ jí ná Mawǔ Otǒ». To owě kolǛntinu lɛ tǒn mɛ, yɛ ðǒ ðǒ: «**onǔdu** wɛ mǐ tɛ ya, onǔ **nu** wɛ mǐ tɛ ya, kaví **onǔ dɛkpókpe** xɛ mǐ to wiwa, mǐ ní basí kpókpo ná gigo Mawǔ tǒn». Pǒlu tɛdɛ ɛxɛ jí dǒ é jǒ ná hɛn mǐ mǒnǔjɛmɛ ðǒ to onǔ **KPOKPO** mɛ mǐ dóná nǒ dókpɛ ná Mawǔ.

- Ná mǐwulɛ tǒn, ná lěxɛ mǐ nǒ dunǔ gbɔn tǒn, nawɛ mǐ sǒgǎn dókpɛ ná Mawǔ dǒ?
 - *Ye ní nǒ dunǔ to ðagbenywé ninomɛ. Mí ní nǒ dókpɛ ná Mawǔ ná ɛxɛ ðu mǐ tɛ.*
 - *Ye ní nǒ ná adǒgbígbó menǔzo to nǔdudu lǒ hwenu*
 - *Mí ní ylǒ omɛ dɛvo lɛ, xɛ vlavo ma ka tindǒ kpéko kaví ɛxɛ yɛ dóná dó awǔvíví lanmɛ ná hwěkpó yě nídó wá dunǔ kpó mǐ kpó*
 - *Mí ní dǐndoná dǒ yɛ má nǔdudu xɛ tíin lǒ dǒ zěnzě ná hɛnnumɛ ðokpódokpó*

Mí Ní MǪXÓÐǪDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN Lɛ Mɛ

Alixodóxyǎ lɛ ná onǔhɛnbǒ-awǔtǒ: Mí ní dɛ tɛ ɛxɛ dó adǒtɛ jí, kpóndégo awɛ tintán lɛ, mǐ ní kpón yě tlíntlín. Enɛgódó, to kóndókpómɛ xɛ azǔnhágbɛ lɛ, mǐ ní kan azǔn-yíwa awǒ xɛ gbɛtǒ lɛ nǒ yáwǔ wa. Mí ní má azǔnhágbɛ lǒ lɛ dó ogbɛ kléwúnkléwún lɛ mɛ. Mí ní zɛ azǔn dɛ dó así ná yě kpóndégo kǒlǐ ná yě ní to oxómǒdǒdǒ oxó go to yědɛlɛ mɛ dó ɛxɛ yě ná kan dó ohǎ awetǒ kpó atǒntǒ kpó jí go.

Mí ní lɛnnǔkpón dó azǔn-yíwa ðokpódokpó jí:

- Azǔn ɛxɛ yíwatǒ lɛ, ninomɛ dɛtɛ wɛ ná nǒ nyí yětǒn tawun?
- Bé nǎdó kpa gigo ná Mawǔ, nawɛ mǐ sǒgǎn yí azǔn mǔwunkǒ wa gbɔn dǒ?

Azǔn-yíwa	Ninomɛ tawun xɛ jɛ yɛ ní dǒ	Onǔyíwa osɔxɛja tǒn lɛ nǎdó kpa gigo ná Mawǔ
Kpanu kíklǒ kaví avo nyinya	<i>Ye ní yáwǔ basí i bo só wá jɛ lěwú jí</i>	<i>Azǔn xɛ kpégan bo fɛawǔ wɛ un ná nǒ wa. Nye ná ji okpédídóhan hlán Mawǔ bo dó dókpɛ ná ɛ ðǒ un kpé azǔn lǒ go, azǔn lǒ ní bo nyí ɛtǒn.</i>
Ye ní nǒ hɔn ogbɛ lɛ sɛ	<i>Ðó azǔn lǒ syén wútu, ogbɛ lɛ kpó bo sukpo. Hwěhwe omɛ lɛ ma nǒ yáwǔ jɛ azǔnwa jí bo ma nǒ wá wazǔn lǒ kpó.</i>	<i>Nye ná nǒ yáwǔ jɛ azǔn jí bo ná nǒ hɔn ogbɛ lɛkpó sɛ. Hwɛnue nye ná to azǔnwa, un ná to okpédídóhan ji hlán Mawǔ bo ná to awagundǒ</i>

		<i>dó azɔ́ndagbe xe un wa ná hě́nnu ce tame kpódɔ ná Mawǔ</i>
--	--	---

Otaɔónáxó

Jesu wε Axólú mǐtɔn. Axólú owǎnyínámetó dε wε, zǐnzínno bo só nyí onǔnywé-zinzínno. E no dín ɔagbe xe nyóhú ná otogun étɔn. Onǔkplónví koli, mǐ ɔóná no setónú ná oséndóayí étɔn lε to ogbe mǐtɔn sín akpáxwé lekpo jí. Ɖokpo to oséndóayí énele me wε nyí ɔɔ mǐ ní no kpa gigo ná ε to onǔ kpókpó xe wa mǐ te me.

OTAMEGBAKPÓN OMELDSU TON

Mì ní no nyinukún gbɔn azɔ́n-yíwa égbesɔ égbesɔ tɔn lε jí. Mǐ yí azɔ́n- yíwa égbesɔ égbesɔ tɔn awe, ɔěxe me mì dín ná no to gigokpa ná Mawǔ dógɔ te. Mǐ ní mágbe nǎdó wazɔ́n to akpáxwé énele jí to osun xe ja lε me.

OƉEXIXO

Mì ní yí ojłě susu dó no xoɔe hlán Mawǔ, ná é nídó gɔ́-alo ná mǐ nǎdó ɔɔ axóhúduɔu étɔn ayí bo hen lɛndóte mǐtɔn lε cε.

Onǔkpínkplón 2: Walɔ xe ye dóná nɔ zán to Axólúduɖu ló me le

Linlɛn titewungbe ló lɛ

Owě wíwé nɔ kplón mǐ lěxe mǐ ná zingbɔn tayíɖi Axólúduɖu Mawǔ tɔn menu.

Azǎnwánú

1. Onǔ nukúnɔɔ
 - a. Ye ní kan axólúduɖu Mawǔ tɔn sín onǔwalɔ le dó wěma xe jí ye nɔ wazǎn dó (ye ní yí oye étɔn ɖokpó ná ogbě ɖokpó)
2. Onǔkplónwíwéma (é ma nyí dandan) (SG)
 - a. Azǎnwéma xe jí ye kan axólúduɖu Mawǔ tɔn sín onǔwalɔ le dó.

Mì ní nɔ dín Axólúduɖu Mawǔ tɔn Jɛnukɔn

Mì Ní MɔXÓƉƉDÓXÓGO TO OGBĚ ƉAXO ME:

Mì ní xyǎ Owě Matye tɔn 6:25-33

- Eté le we nyí vǎná omɛ le tɔn?
- Bé onǔ gbigbɔ me tɔn le we ya kaví onǔ agbasa tɔn le?
- Gblǎndó té Jesu ka ná yě?
- Ná miwule tɔn, été ɖɔ we Jesu ka te dódó? To onǔ kpókpó me, nawe mǐ sɔgǎn nɔ dín axólúduɖu Mawǔ tɔn gbɔn?

Mǐ sɔgǎn tɔn sɔn kɔndókpónúwiwa ló me, hwenue mǐ lenɖɔ yěwu omɛxe to Jesu de wá le we é to gblǎndó ná, ɖó yěwule to onǔ xe yě ná ɖu bo ná nu lenkpón bo dó to ɖiɖɔ ɖɔ: «Mì ní dín axólúduɖu Mawǔ tɔn Jɛnukɔn» otadená té we oxó éne sɔgǎn ɖó? Bé mǐ ma dóná xokan onǔ énele tɔn gbedé ɖɔ we oxó lú te ya, mǐ mǐ ní bo yí hwenu mǐtɔn kpéte dó to onǔ gbigbɔ me tɔn le sín kanxo tayíɖi oɖexixo we ya? Enyí mǐ ka wa gbɔnmǎ bé ogbe ló ná nyí onǔ xe kpégan?

Nyǎnánɔ we mǐ, omɛ ɖé ko zán ogbe kpíkpe bo wa ojlɔ Mawǔ tɔn to hwekpókponu: Jesu we (Jaan 14:31). Ye ní nɔ kpón lěxe Jesu zán ogbe étɔn gbɔn, éne gá, Axólúduɖu Mawǔ tɔn dín jɛnukɔn sin akpaxwé ɖokpó ne.

Mì Ní MɔXÓƉƉDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME:

Mǐ ní nyinukún kpón owěɖɔ éxele jí ganjí. Eté kplón mǐ we yě te dó azǎn-yíwa Jesu tɔn ɖéle jí?

- Maaki 6:3 – *Oxwlekpátɔ we Jesu nyí.*
- Jaan 21:9-14 – *Jesu ɖa nǔduɖu ná nukplónví le.*
- Maaki 1:35 – *Jesu có we to oɖexo.*
- Maaki 4:38 – *Jesu to gbigbɔjě.*
- Jaan 2:1-2 – *Jesu yi nɔ alɔwíwélé ɖé sín oten me.*
- Maaki 2:15 – *Jesu yi ɖunǔ to xóntɔn ɖé sín oxwégbe. (gbetɔ le ka su to ofí éne, nǔduɖu zǎnme tɔn ka we).*
- Matye 14:14 – *Jesu gbɔ-awǔtu ná omɛ le.*
- Maaki 1:39 – *Jesu nɔ tónhwen, nɔ to onǔkplón omɛ le, bo nɔ to gbigbɔ nylakan le nya tón.*

Onũ kpókpó wε Jesu ka basí, són onũkpínklón gbetógun le jí yije onũdudu ɔa ná onũklónvĩ le jí bo ma wɔn xwlekpátóẓón étɔn. Xɔ ojłě éxe kpéte, ogbezán xe kpégan wε é zán, é ma ka nyí hwenue é to onũklón omε le kavĩ bo to azɔnhengbo ná omε le kédé ma wε gbá. Gbedékpón ojłě dé ma tíin to ogbezán Jesu tɔn me bo é ma tíin to ojłě Mawũ tɔn me ná ogbe éde tɔn.

Hwenue jenukɔn ná onũ kpókpó mĩ nɔ to okanxo ná axólúdudu Mawũ tɔn, éne ma nyíɔ mĩ ná yí ojłě mĩtɔn kpéte dó to oɔexo kavĩ yewexóɔɔ, Ene ka wε nyíɔ mĩ ná nɔ wa onũ kpókpó náɔ dó nɔ hen xomehun Mawũ bo ná nɔ ná ε gigo.

Asisadonu mĩtɔn

Mĩ NÍ MƆXÓƆDƆDÓXÓGO TO OGBĚ ƆAXO ME:

- Nawε mĩ sɔgǎn zán ogbe gbɔn náɔ dó hen xomehun Mawũ?
 - Owě wíwé!

Hwene mĩ xɔ onũ xe xɔakwé dé, ye nɔ yí zínzánwéma étɔn ná mĩ hwedélenu, xe nɔ ɔetaná lěxe mĩ ná zán ε gbɔn. Azɔnxwé xe gbatamekpón bo basí i wε kan zínzánwéma éne. Azɔnxwé ló nyó lěxe ye ná zán ε gbɔn bo náɔ dó ɔugbe étɔn bo é níɔ dóji. Enyí mĩ jló ná mɔ onũ ló zán nũgbó, é Kpónte ɔɔ mĩ ní nɔ xyá zínzánwéma ló.

Onũ ɔokpóló wε ná Mawũ. Ewɔ wε gbatamekpón bo dá ogbe ló. Ewɔ wε gbatamekpón dó mĩ jí bo dá mĩ. E nyó lěxe é ná wanũ gbɔn bo ayíhón kpó ogbezán mĩtɔn le kpó ní nyí ɔéxe sɔgǎn nyóhú. Enewútu wε é kan kplónwéma dé. Kplónwéma éne, Owě wíwé wε ye nɔ yló ε ɔɔ. To Owě wíwé ló me, é gbló-ada ná oxó bo ɔɔ ná mĩ lěxe mĩ ná zán ogbe mĩtɔn gbɔn. Owě wíwé tindó okplón lekpo kpóɔ onũnywé zinzin xe sín hudó mĩ ɔó bo ná dó gbɔ-awútu ná ayíhón mĩtɔn kpóɔ ná kplíkplí mĩtɔn xe agbó ko kpé le. Mĩ ɔóná nɔ xyá ε, bo ná mɔnũjeéme bo ná yí onũ xe to éme zán kpládó akpáxwé ogbezán mĩtɔn lekpo tɔn, ényí mĩ jló ná zán ogbe xe nyóhú kpóɔ ényí mĩ dín ɔiɔyó ná kplíkplí mĩtɔn.

Mĩ NÍ MƆXÓƆDƆDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME: (Onũjlómenú wε)

- Okplón, tito kavĩ ogbediɔe té le wε mĩ ko xyá to Owě wíwé me?
- Ná mĩwule tɔn, nawε okplón énele sɔgǎn nyí hwɛngánnú ná mĩ ɔó?

OGBEDÍƆÓ

Mĩ ní yí Owě wíwé zán dó akpáxwé ogbezán mĩtɔn tɔn ɔokpóɔokpó jí

Mawũ ná mĩ Owě wíwé, xe nɔ dó lěxe mĩ ná zán ogbe mĩtɔn gbɔn bo náɔ dó hen xomehun Mawũ xyá mĩ. Enyí mĩ jló ná setónú ná Mawũ gbɔn akpáxwé ogbe mĩtɔn tɔn lekpo jí, mĩ ɔóná mɔnũje onũ xe kplón mĩ wε Owě wíwé te me. Vogbingbɔn kavĩ onũɔokpólónyínyí ɔé té le wε tíin to Owě wíwé kpó akonúwiwa mĩtɔn le kpó me kavĩ to éwɔ kpó jwámɔnú mĩtɔn le me? Mĩ ka ɔóná nyó alixo Mawũ tɔn le, ényí mĩ dín ná ɔó Axólúdudu Mawũ tɔn ayí dó ayígbají filě.

AZŃ-YÍWA TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME (SG)

Alixodóxyá le ná onũhenbo-awúts: Mĩ ní má onũklónvĩ le dó ogbě kléwúkléwún le me. Mĩ yí **ONŮ NUKUNMƆ** **LE** xe ye nɔ ylóɔ afɔɔiɔe Axólúdudu ló me tɔn le sín oye ɔokpóɔokpó ná ogbě ɔokpóɔokpó. Ná kpóndégo, mĩ ní yí onũkinkan oxu tintán tɔn zán to ogbě ɔaxó ló me. Enégo, mĩ ní yí onũkinkan oxu atɔntó kpóɔ enetó tɔn dó ná azɔn ogbě ɔokpóɔokpó. Mĩ ní ɔɔ ná yě ɔɔ ényí ogbě dé yáwũ wazɔn étɔn kpó, é ní bo yí dógó.

Mì ní kannũgú owèkante éxe me. Ná onũ òkpódòkpó, mì ní gbatamekpón dó onũ xe jwámónú mĩtón ko nò ò hwehwe go. Enegodo, mì ní kpón owèfó le bo ka kpón onũ xe mĩ ò ko wa bọ Owè wíwé to òjò ná mĩ.

OGBEDÍDÓ

Hwenu ogbè kléwúkléwún le wa azn yèton kpó, mì ní nyinukún gbón oxu òkpódòkpó owèkante ló tón jí, bọ mì ná byó gbíndómáxénczo són ogbè xe kannũ dó oxu éne jí sí.

Owaló	Owèxixyá le	Jwámónú /Akónúwiwa	Axólúdu Mawũ tón
Nukontó le sín ninome le	Matye 20 :25-28	Ome le we nò yí yizón ná nukontó le. Yèwule we nò ògbé ná ome le	Nukontó le we nò yí yizón ná ome xe kpo le
Asú kòli, nawe mĩ sògàn wanũ gbón	Kòlòsinu le 3:19 1Pye 3 :7 Efèzinu le 5 25, 28, 33		
Asl kòli, nawe mĩ sògàn wanũ gbón	Hwèhwèhwenu 2:18 Efèzinu le 5:22-24, 33		
Zínzán té mĩ ònà ò dó hlán yòkpó le dali	Kpikpahan le 127 :3 Efèzinu le 6:4		
Nawe ye ná nò wanũ gbón kpó ome le kpó	Matye 22 :36-40 Luku 10 :25-37		
Nawe ye ná nò wanũ gbón kpó kentó le kpó	Luku 6 :27-31		
Ninome té we mĩ ka nò ò dó ò hlán azn dali	Kòlòsinu le 3:22 - 4:1 Efèzinu le 6:7-8		
Ninome té we mĩ ka nò ò dó ò hlán ayi xe jí mĩ tíin te	Kpikpahan le 24 :1 Hwèhwèhwenu 1:28-30 Hwèhwèhwenu 2:15		
Ninome òtè mĩ ka nò ò dó ò hlán onũ wíwé titewungbe ò dali	Matye 6:25-34 Matye 22:36-40		
Ninome òtè mĩ ka nò ò dó ò hlán okú dali kpódò hlán ome xe to okúdonu le	Jaan 11:25-26 Eblu le 2:14-15 Osóxyá 1:17-18		
Ninome té mĩ nò ò to awúfyésa hwenu	Luku 6:22-23 2 Kòlèntinu le 1:8-11		

Mì Ní MỌXÓDỌDÓXÓGO TO OGBÈ ỌAXO ME:

- To jwámónú mĩtón me kpódò to axólúdu Mawũ tón me, to onũ énele me, òtè le we ò yèdele tawun bọ òtè le we gbónvo tawun?

- Bé akpáxwé dẹ̀vo lẹ sọ t́in bo ayixa m̀t̀on ko wlé bo ovogbingbon t́in to onũ xe ọ́ jwámónú m̀t̀on ḱpó ọ́ Owě wíwé te?
- Nawẹ mǐ sọgǎn je ogbezán m̀t̀on ọ́yǎ jí gbón ná é ní wá tayídi éxe Owě wíwé to bíbyó són mǐ sí bo mǐ ọ́nà ko wa?

Otaḡónáxó

Onũ ọ́agbeḡagbe susu t́in to jwámónú m̀t̀on m̃. Jwámónú ọ́lé nọ byó són om̃ lẹ sí ọ́ yě ní nọ yí yízón ná yěḡele, Jwámónú ọ́vo lẹ nọ kplón om̃ lẹ ọ́ h̃nnu ḱpó ọ́ nukúnkpédó nyǎxón nọ lẹ go onũ v́ivé ọ́ w̃.

Jwámónú ọ́vo ọ́lé nọ byó són om̃ lẹ sí, az̃n wiwa magbojé ḱpó ọ́ nyínyózán onũ xe Mawũ ná mǐ t̃on. Am̃, Jwámónú l̃kpó w̃ sọ tindó akpáxwé ọ́lé xe ma sọgbexé onũ xe ọ́ Owě wíwé te. Enyí to tónúsise ná Mawũ m̃ w̃ mǐ jló ná zinzonlin ḱpó é ḱpó te, mǐ ọ́nà dín vogbingbon xe to Jwámónú m̀t̀on ló ḱpó Owě wíwé ḱpó m̃ m̃. Mì ní ténkpón bo lentamekpón ọ́ l̃xe m̀ sọgǎn wagbon dó sekpó éxe kplón om̃ w̃ Owě wíwé te, m̀ ní kaa wá gbocí Jwámónú m̀t̀on ló sín okpl̃n m̃.

Mì ní ḱpón w̃mate xe mǐ ko basí to aga jí, bé akpáxwé ọ́kpó kaví awe ọ́ ma t́in to gbezán m̀wul̃sú t̃on m̃ éxe m̀ ná ténkpón bo ọ́yǎ?

Onǔkpínkplón 3: Nukúnmojenǔme xe Owě wíwé dóxyă dó azǎn go

Linlen titewungbe ló lè

Azǎn lèkpó wè sǎgǎn kpagigo ná Mawǔ. Alókpa xe mē mǐ dóná nǒ wa azǎn gbǒn wè ná nǒ ná yěyi Mawǔ.

Azǎnwanú

1. Onǔkplónwíwéma (é ma nǐ dandan) (SG)
 - a. Oxókanbyǎ sǒn Owě wíwé mē, éxe ná nukúnmojenǔme dó azǎn wiwa jí.

Oxójenukǎn

Mì nǐ MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ ǪAXO MÈ:

- Hwēhwe, bé onǔ ǫagbe wè gbetó lè nǒ yí azǎn dó nǒ mǒ ya kaví onǔ nylakan?
- To ogbe mǐtǎn mē, olǒdídó té lè wè ǫxó dó azǎn jí?

Mì nǐ xyă Hwēhwēhwenu 1:28

- Ogbediǫe tǐntán té lè wè Mawǔ ǫe ná Adamu?
- Bé hwēkpó adamu wanyladó atínsínsénǫuǫu tǎn wè ya kaví gbǒn gǒdo étǎn wè?

Mì nǐ xyă Hwēhwēhwenu 2:2

- Mawǔ ka ná gbǫjé éde sǒn été mē?

Mì nǐ xyă Maaki 6 :1-3

- Azǎn té wè nǐ azǎn xe Jesu nǒ wa hwēkpó é dó wá je onǔkplón omē jí?

Ǫi lèxe mǐ to mimǒ to owěǫ énele mē ǫó, Mawǔ wazǎn bǒ lèxe Mawǔ dá mǐ dó akpajlé éǫe tǎn jí, nǎdó wazǎn wútu wè. Sǒn bíbēhwenu, hwēkpó nyladó nídó byǎ ayíhón mē, gbetó ko to azǎnwa.

Nyǎná xe azǎnwiwa nǒ hēnwá

To owě Luti tǎn mē, mǐ se ǫó Luti, é hǎn ná xové kpó asúnǒ étǎn kpó ǫó wamamǎnǒ heelú wè éwǒ wútu. Yě lèkǫyi Mǎwabu ǫó yě se ǫó onǔǫuǫu to dǎn. Luti mǒ oglemezǎn bǒ ná wa ná Boazi. Onǔ Luti tǎn sǒ je Boazi tǎn jí ǫó é se onǔ xe éwǒ Luti wa ná asúnǒ étǎn wútu.

Mì nǐ xyă Luti 2:15-16.

- Eté Boazi ka wa bǒ dó gó-alo ná Luti?
- Ét éwútu mǐ lēnǫ bílǎkún kpowun ma wè onǔ xe é ka ná é né?
 - Gbetó xe Mawǔ yí mǐ dó dá nǎdó wazǎn wútu wè. Enē wè nǒ zǎn bǒ mǐ dó nǒ mǒ sísíǫótanáme yí gbǒn azǎnwiwa dali lèxe é ǫó ko nǐ gbǒn owǎn-yíyínámenú ǫé dali. Bowazi wa gbǎnmǎ bǒ dó zé sísí ǫóta ná Luti.

Mawǔ dín ǫó mǐ nǐ yí azǎnwiwa dó basí gbejíninǎnú

Mì nǐ MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LÈ MÈ: (SG)

Eté le wútu we mí dóná nɔ wazɔ́n? Mì ní xyǎ owéfo xe ja le kpódɔ linlen xe mì ko mɔyí sɔ́n onǔkpínkplón éxe ló me káká je dinvyé lekpo.

- 1 Tesalonikinu le 4:11-12 – *Ome dɛvo le ná nɔ sí mì bo mì ma nǎ nyí agban to okɔ jí ná ome dɛ.*
- 1 Timotee 5:8 – *Nǎdó Kpéko ná xwédo mɛtɔn sín hudó le.*
- Efezinu le 4:28 – *Nǎdó tíndó onǔ dɛ bo ná nɔ ná yɛwu ome xe to hudó me le.*

OGBEDÍDÓ

Mì Ní MɔXÓDODÓXÓGO TO OGBẸ ƆAXO ME:

- Bé mì nɔ lendɔ Mawǔ ka dín ná mí ɔɔ mí ní nɔ wazɔ́n?
- Ninɔme té ome le nɔ ɔ́o hlán azɔ́n dali hwehwe?
- Ninɔme dɛté mì lendɔ mí sɔgǎn ɔ́o hlán azɔ́n dali?

Mawǔ dín ɔɔ míwu omekpó ní nɔ wazɔ́n. Hwěkpó nyladó ní tle byó ayíhón me, Adamu ko to azɔ́nwa ojìkpáxótó kòlì. Hwenu mí ɔ́o azɔ́n dɛ bo nɔ wa, mí ɔ́o jìjɛ nǎdó kpéko ná hudó hɛnnu mɛtɔn tɔn le bo ná ná onǔ wamamɔn le kpódɔ to sinsenɔ me. Azɔ́n nɔ hɛn sísíɔ́onáme wá bo nɔ ná jìjɛ mí nǎdó nɔ yí yizɔ́n ná mɛnzo dó gbɔn onǔnyówa mɛtɔn dali.

Azɔ́n Kpókpó we nɔ ná yɛyi Mawǔ

Mì Ní MɔXÓDODÓXÓGO TO OGBẸ ƆAXO ME:

- To jǔwámɔnú mɛtɔn sín alixó jí, bé azɔ́n dɛ ka tíin bo nyí azɔ́n-jɔ-azɔ́n húgǎn azɔ́n dɛvo le? Eté we hɛn yɛ nyí azɔ́n-jɔ-azɔ́n ló?
- Azɔ́n dɛ té we Mawǔ zédóasí ná Adamu ɔɔ é ní wa? (*Ojìkpá me kpìkpɔ kpódɔ nyíɔ́dídó ná kanlin le - Hwěhwěhwenu 2:15-20*)
- Azɔ́n dɛ té we Mawǔ zédóasí ná Nɔwe ɔɔ é ní wa? (*E ní kpa tɔjìhúngbó ɔokpó - Hwěhwěhwenu 6:13-14*)
- Azɔ́n dɛ té we Mawǔ zédóasí ná Jedeyɔn ɔɔ é ní wa? (*E ní tɔ́n-ahwan kentó Izlayeli tɔ́n- Izlayélitovun-yíxotó le 6:14*)
- Azɔ́n dɛ té we Mawǔ zédóasí ná Mɔyizi ɔɔ é ní wa? (*E ní dɛ otogun Mawǔ tɔ́n tɔ́n sɔ́n Ejìpti - Tíntɔ́n-yi 3:10*)
- Bé mì ka lendɔ Mawǔ ɔ́o ko jìlódɔ ome énele ní nɔ Mawǔgun dɛ nu kaví ná yɛ ní nɔ ɔɔ yewexó dó otɛn azɔ́n xe é zédóasí ná yɛ ɔɔ yɛ ní wa tɔn me?
- Bé mì nɔ lendɔ Mawǔ ka yí ome énele dó mɔ ome kpéví kaví xe ma xóakwé dɛ hú yewenɔ le? Ná kpóndégo, bé azɔ́n Mɔyizi tɔ́n, azɔ́n xe ma xóakwé sɔ azɔ́n Aalɔn tɔn we?

Linlen xe ye nɔ ɔ́o ɔɔ azɔ́n dɛle nyí ɔaxó bo ɔyɛ nyí kpéví ma tíin to Owě wíwé me. Linlen éne jɔwámɔnú Gleki le tɔn sín akpáxwé dɛ tɔn we bo ka wá lézun linlen klistisentó le tɔn káká wá yije Adagyónánǔ hwenu. Gleki le nɔ lendɔ onǔ gbigbo tɔn le we to aga tawun bo nɔ ná yɛyi Mawǔ tawun bo onǔ ɔyɛ le ma nyí onǔjɔnǔ to nukún étɔn me.

Gancó éne ló ma ka nyí otan Owě wíwé me tɔn. Owě wíwé ló ka bé sɔ́n Mawǔ dá wěké kpó ayígba kpó jí. Hwěhwěhwenu 2:8 Mí mɔ Mawǔ bo é to ojìkpá ɔ́oayí. Mawǔ, Mawǔ xe mí nɔ kpa bo nɔ sen ɔ́o ojìkpá ayí. Hwenu míwule to azɔ́nwa to ogle me, mí ní nɔ flín míɔdele ɔɔ Mawǔ we nyí ojìkpáxótó tíntán. Onǔ xe Mawǔ ko wa sɔ́n oxwe susu dɛ gbɔ́n wa we mí te. Enyí yéyinámézɔ́n we yewexóɔ́tɔ́tɔ́n kaví owendagbelátɔ́tɔ́n ko nyí, bé mɔ we ná ojìkpáxótɔ́tɔ́n, oglekpótɔ́tɔ́n, oxwlekpátɔ́tɔ́n kaví onǔkpínmetɔ́tɔ́n gá. Ome xe to onǔ

gbigbo tɔn kédě kplón mǐ, mǐ ma dɔ hudó ɛ́tɔn gbá. Mǐ sɔ́ dɔ́ hudó omɛ xe ná kplón mǐ oglekpikpɔ́ tɔn bo nádó ɔ̀nũ, oxɔgbígá tɔn nǎdó nɔ́ dɔ́ é mɛ kpódɔ́ nǎdó nɔ́ dɔ́ oví lɛ owěxɔmɛ.

Novísúnnu Lolan

Mì Ní M̀XÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ ĐAXO ME:

Jéyí oxwe fɔ́tɔ́n nũwɔ́ntɔ́n cyántɔ́n to jiji Jésu Klisti tɔ́n gódo (1608), ye ji dǎwe dɛ́ to Flanséto mɛ. Hwenuɛ é dɔ́ oxwe fɔ́tɔ́nnukún-atɔ́n, é lézun klistisɛ́ntɔ́, bɔ́ hwenuɛ é wá dɔ́ oxwe oko, é mágbe bo wá zé ogbezán ɛ́tɔ́n kpéte jó ná Mawũ bo wá býs Mawũhunkpáme, ofí éne we ye wá su-onyí ná ɛ te dɔ́ Novísúnnú Lolan. E ko nɔ́ lɛndɔ́ ényí émi nɔ́ Mawũhunkpáme, émi ná nɔ́ zán ojłɛ́ susu to sinsɛ́nxɔ́ mɛ bo nádó nɔ́ xodɛ́ kpódɔ́ bo nádó nɔ́ sen Mawũ. Gancó adokɔ́nzɔ́n lɛ we ye wá zé dóasí ná ɛ. Xɔ́ oxwe awǎ, é ma ke-alɔ́yí dɔ́ omɛ dýě lɛ ní to sinsɛ́nxɔ́ mɛ, ná éwɔ́ ní to adokɔ́n. E yí onũ éne dɔ́ mɔ́ dɔ́ azɔ́n ma dɔ́ azɔ́n xe ma dɔ́ ota dɛ́ we ye zédóasí ná émi.

Mì Ní M̀XÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ ĐAXO ME (SG)

- To oxwe awǎ énele mɛ, ényí mì ko kpé Novísúnnu lolan we, anǎdemexó té mì dóná ko ná ɛ?
- Bé mì ka lɛndɔ́ adokɔ́nzɔ́n xe Novísúnnu lolan nɔ́ wa ló, azɔ́n-yíwa kpeví xe ma sɔ́ Mawũhunkpámenotó xe nɔ́ nɔ́ sinsɛ́nxɔ́mɛ tɔ́n?
- Mì ní xyǎ owěfɔ́ éxe lɛ bo lentamekpón ényí yě we ye yízán ná ninɔ́mɛ éxeló.
 - 1Kɔ́lentinu lɛ 10:31
 - Kɔ́lɔ́sinu lɛ 3:23

OGBEDÍĐÓ

Hwenuɛ é ko basí oxwe awǎ to adokɔ́n kpó gódo, novísúnnu Lolensi wá mɔ́doná dɔ́ émi sɔ́gǎn sen Mawũ kpódɔ́ bo litayí ná ɛ to ofí dɛ́kpókpé xe émi ná te. **Eté we ko dýě lo?** E nywé dinvyɛ dɔ́ lěxe é nɔ́ wa azɔ́n ɛ́tɔ́n gbɔ́n kpódɔ́ NINɔ́Mɛ ɛ́tɔ́n hlán azɔ́n ɛ́tɔ́n dali we nyí alɔ́kpa xe mɛ émi sɔ́gǎn ná yěyi Mawũ gbɔ́n bo kpa gigo ná ɛ!

Novísúnnu Lolansi gbékpo to onũdátɔ́ nyí, amǎ́ dinvyɛ é mɔ́dɔ́ mǎ́dɔ́kpóló we émi sɔ́ tíin to nɔ́xéme Mawũ tɔ́n mɛ. E yí tónúsise ná Mawũ dɔ́ nɔ́ zángbe ɛ́tɔ́n bo nɔ́ to adokɔ́nnú lɛ kló dɔ́ nɔ́ to Mawũ sen tayídɔ́ lěxe é ko nɔ́ wa dɔ́ to sinsɛ́nxɔ́mɛ wunkɔ́.

Owě wíwé dɛ́dóxyá mǐ dɔ́ **Lěxe mǐ nɔ́ wa onũ lɛ gbɔ́n** we nyí lenkpónnú ná Mawũ hógǎn onũ ló lɛ lɔ́sú, lěxe é ná den sɔ́ bɔ́ onũ xe wa mǐ te ló ma nyí nyladó. Ye sɔ́gǎn yí **onũ kpókpó xe yíwa mǐ te** zán dɔ́ kpa gigo ná Mawũ.

Mì Ní M̀XÓĐDÓXÓGO TO AŹNHÁGBÉ LE ME:

- Enyí azɔ́n kpókpó sɔ́gǎn ná yěyi Mawũ, zínzín té we oxó éxeló ka dɔ́ dɔ́ linlen m̀tɔ́n jí hlán azɔ́n dali?
- Bé éne ka hen dɔ́dýó dɛ́ wá ná lěxe mì ko nɔ́ wazɔ́n m̀tɔ́n gbɔ́n?

Alɔ́kpa dɛ́xe mǐ nɔ́ wa azɔ́n m̀tɔ́n gbɔ́n, we nyí lenkpónnú ná Mawũ

Sɔ́ lěxe Owě wíwé ma ka dóxyǎ gbedɛ́ dɔ́ azɔ́n dɛ́le nyí azɔ́njɔ́azɔ́n hógǎn dɛ́vo lɛ dɔ́, Owě wíwé ka dɔ́ oxó tawun bo ná dɔ́ dɔ́ lěxe mǐ ĐÓ ko yí azɔ́n m̀tɔ́n wa gbɔ́n jí. Akpáxwé wíwé oklěhwenu m̀tɔ́n tɔ́n dɛ́ we, mǐ nɔ́ zán hwemegbojéhwenu m̀tɔ́n susu dɔ́ nɔ́ to azɔ́nwa, gbɔ́nmǎ́ mǐ dóná nɔ́ lentamekpón tawun dɔ́ lěxe mǐ nɔ́ yí azɔ́n m̀tɔ́n wa gbɔ́n jí.

Mì Ní M̀XÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME (SG)

Mì kpón Owěfɔ́ xe ja lɛ. Eté kplón mǐ we owěfɔ́ énele te dɔ́ azɔ́n jí?

- 2 Tesalonikinu 1:10-12 – *Enyí hye ma waz̄n, a ma dóná d̄unŭ.*
- Olódídó 10:4 – *Al̄ xe ma n̄o wa n̄d̄é n̄o jeh̄n, aw̄yádó-az̄ngot̄ s̄ín al̄o n̄o jead̄okun.*
- Olódídó 19:15 – *Aḡḡḡ n̄o hen aml̄ḡs̄isa kp̄ó xov̄é kp̄ó wá.*
- Olódídó 21:25 – *Ȳwu om̄e xe n̄o gb̄é az̄nwa 1e n̄o d̄on okú kplá ȳḡḡe.*

Et̄e len m̄i te? Bé ow̄ḡḡ énele to on̄kpl̄n om̄e dó l̄ḡe m̄i ko dóná n̄o waz̄n gb̄n j̄i?

- Kol̄sinu 3:23 – *M̄i ní n̄o waz̄n taȳḡḡi ḡḡ Maw̄ wa ná we m̄i te wunk̄o.*

OGBEḂÍḂÓ

Gbawungba we on̄xe Ow̄e wíwé to ḡḡḡ—m̄i dóná waz̄n tawun bo ma ná nyí aḡḡḡn̄o. M̄i dóná wa az̄n m̄it̄on ḡḡ ḡḡ Maw̄ we nyí oḡn m̄it̄on wunk̄o!

M̄i NÍ M̄XÓḂḂDÓXÓGO TO OGB̄Ḃ ḂAXO M̄E:

Xwlekp̄at̄ we Jesu ná oj̄l̄ susu ogbez̄n ét̄on t̄on. Ényí m̄i ko m̄o ̄e hwenue é nyí xwlekp̄at̄ te,

- Et̄e m̄i ka len dó az̄n al̄kpa xe nyí ét̄on bo é wa go?
- M̄i ní lenḡḡ m̄i ko waz̄n to al̄n̄úz̄nwat̄en ḡokp̄ól̄ kp̄ó é kp̄ó. Ye ní ko waz̄n to al̄n̄úz̄nwat̄en ḡokp̄ól̄ kp̄ó Jesu kp̄ó? Et̄e m̄i we é ḡḡ ko nyí?
- To okléehwenu, nawe é ka n̄o wan̄ gb̄n?
- Hwenue om̄e ḡékp̄ókpe ma to kpinkp̄n ̄e, nawe é ka n̄o wan̄ gb̄n?

To on̄v̄jlad̄ohwenu, ḡḡḡḡ dób̄ḡ ḡé s̄s̄ aw̄xyá to az̄nwal̄o klistis̄ent̄ 1e t̄on m̄e. Tíntán ḡye bo om̄e 1e je Ow̄e wíwé xyá j̄i te náḡḡ kp̄n ḡḡ bé ogbez̄n ȳḡḡn ka s̄gbe kp̄ó Ow̄e wíwé 1s̄ kp̄ó? To oj̄l̄ éne m̄e, hwenue oxwlekp̄at̄ basí távo ḡé, é dóná nyw̄ḡḡ l̄ḡe nukúnme távo 1s̄ t̄on nȳhwankpe bo féaw̄ ḡḡ m̄ḡwe oḡl̄ ét̄on te. E n̄o ḡḡ to ayixa éḡe t̄on m̄e ḡḡ Maw̄ s̄ḡn m̄o nukúnme távo 1s̄ t̄on kp̄ḡḡ oḡl̄ ét̄on gá. Gb̄nm̄ ȳ n̄o ténkp̄n káká náḡḡ hen xom̄hun Maw̄. Síns̄en al̄n̄úz̄n ȳḡḡn 1e t̄on, oj̄l̄ éne m̄e t̄on 1e nȳhwankpe tawun h̄ḡn xóxóhwenu t̄on 1ekp̄o.

AZ̄N-YIWA TO OGB̄Ḃ KLEWUNKLEWUN 1E M̄E

Al̄ixod̄oxyá 1e ná on̄henbo-aw̄t̄: M̄i ní bȳ s̄n ogb̄Ḃ ḡokp̄ḡokp̄ó sí ḡḡ é ní ḡe az̄n ḡokp̄ó (é s̄ḡn nyí on̄kpl̄nmet̄z̄n, oglez̄nwat̄z̄n, nukúnkp̄éx̄om̄egot̄z̄n) bo ná yí h̄n̄v̄l̄ḡt̄ awe. H̄n̄v̄l̄ḡt̄ tíntán ná vl̄é om̄e ḡḡe al̄kpa xe m̄e é n̄o to az̄n éne wa gb̄n, n̄o kpa gigo ná Maw̄, h̄n̄v̄l̄ḡt̄ awet̄ ná vl̄é om̄e ḡḡe al̄kpa xe m̄e é n̄o to az̄n éne wa gb̄n, ma n̄o kpa gigo ná Maw̄.

M̄i ní dó h̄n̄v̄l̄ḡz̄n awe 1e xyá ogb̄Ḃ 1s̄ kp̄éte.

M̄i NÍ M̄XÓḂḂDÓXÓGO TO OGB̄Ḃ ḂAXO M̄E

Hwenue h̄n̄v̄l̄ḡz̄n ḡokp̄ḡokp̄ó ná n̄o wáyí kp̄ó ḡóḡo, ox̄ḡḡḡḡḡḡ ní n̄o tíin to c̄enc̄en m̄it̄on:

- Nawe é n̄o kpa gigo ná Maw̄ gb̄n az̄n ét̄on dali ḡḡ?
- Nawe é ma n̄o kpa gigo ná Maw̄ gb̄n az̄n ét̄on dali ḡḡ?
- Ayixa té 1e we m̄i m̄o ḡḡḡ bo ná z̄é ḡóná éne ko to ayí 1e?

Otaḡónáxó

TAM̄EGBAKP̄N OM̄EḂSÚ T̄ON

Ayixa m̄it̄on ní gb̄c̄i az̄n m̄it̄on j̄i. Dandan, bé al̄kpa xe m̄e m̄i n̄o waz̄n gb̄n, ḡéle ma ka tíin bo ná kpagigo ná Maw̄? M̄i bȳ Maw̄ ná é ní dó on̄ ḡéle xyá m̄i, xe m̄i s̄ḡn yíwa ganj̄i bo náḡḡ ná ̄e ȳȳi ḡḡḡ.

Onǔkpínkplón 4: Nawε kplídókpó xe yí MAWǔ dó dọ ogǎn étɔn dóná nɔ zángbε gbɔn

Linlɛn titewungbε lɔ lε

Ogbɛzán mǐtɔn kédé jí ma wε axólúduɖu Mawǔ tɔn dóná tindó zǐnzín dó gbá, amǔ é dóná só byó kplídókpó mǐtɔn lε mε.

Azǎnwánú

1. Onǔkplónvíwéma (jlǒnú wε) (SG)
 - a. Axólúduɖu xe to ayǐgba jí - oxódɔdóxógónú
2. Wěma gbígbǎ lε
3. Onǔdɛnútín lε kaví oxyádónǔgotín lε

Jesu, nukɔntó kplídókpó lɔ tɔn Kɔli

Mì NÍ MǪXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ ǪAXO MĚ:

Bé mì ka lɛɖɔ Jesu sǔgǎn nýí nukɔntó kplídókpó mǐtɔn tɔn?

- Ná mǐtɔn, été mǔ wε é ná ko ɖyǔ?
- été mǔ wε ná gbɔcí xóxólǔjí?

Alixodóxyǎ lε ná onǔhenbɔ-awǔtǔ: Enyí ɖíɖyǔ otoxódɔtǔ lε tɔn kédé jí wε ogbĚ lɔ ko nɔ tɛɖĚ dó, mì ní flín ɖɔ hwenue Jesu gbé tǐn to ayǐgba jí, éwɔ ma ɖyǔ otoxódɔtǔ lε gbá. Onǔkplónví lε wá to nukúndǔ ná éwɔ ní ɖyǔ otoxódɔɖɔnúnyǔwa hwelónu tɔn súdó. Gancó éwɔ ma wa mǔ.

Enyí tamɛgbakpón dó linlɛn lε jí ná syén ná ogbĚ lɔ, mì ní yí oxókanbyǔ ɖéle zán dó fón oxódɔdóxógo ɖé ɖóte:

- Hlán asúcyɔsi lε kpódɔ otɔcyɔvínɔcyɔví lε dali, été Jesu dóná ko wa?
- Nawε é sǔgǎn ko gɔ xúhón ná hǎnnu lε ɖó?
- Nawε é ná ko sǔgǎn xokan osin ɖagbe tɔn, xokan adǎten ɖagbe tɔn, xokan nǔduɖu tɔn, xokan jijɔxoxó lε tɔn, xokan ogbǔkplítɛn lε tɔn, xokan osin gbígbǎ lε tɔn, kpódɔ alixo ɖagbe lε tɔn ɖó?
- Ná éxε kan okplón ná yɔkpó lε kpó mɛxó lε kpó, été Jesu ɖó ko zón ɖɔ ye ní wa?
- Ná éxε kan ahannumú, ama gbígbǎ lε nunu, ayihúndide otaɖagbe dínpón tɔn lε kpódɔ ayihúndide alɔkpálɔkpa xe kpo lε xe nɔ hen gbɛtǔ lɛzun kannumε ná lε, été Jesu ɖó ko wa hlán dali yǛtɔn?
- Eté Jesu ɖó ko wa hlán dali olannúwiwa xe nɔ wá jɔ to asú kpó asi kpó céncɛn kpódɔ to yɔkpó lε céncɛn?
- Nawε Jesu sǔgǎn jlǎ kɔndókpómeninɔnúwiwa omε lε tɔn ɖó gbɔn?

Axólúduɖu Mawǔ tɔn to ayǐbajinu lε mε

To Owě wíwé mε, mǐ mɔ akpajlé onǔ xe kplídókpó yísɛnɔ lε tɔn sǔgǎn tayǐɖí tɔn, yísɛnɔ xe nɔ setónú ná Mawǔ to onǔ lɛkpó mε bo ko lɛzun axólúduɖu Mawǔ tɔn menu lε.

Mì NÍ MǪXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN Lε MĚ (SG)

Alixodóxyǎ lε ná onǔhenbɔ-awǔtǔ: Mǐ byó són ogbĚ lε sí ɖɔ yě ní kan oxókanbyǔ éxεle to bíbɛnu onǔ-yíwa éxε tɔn.

Mǐ ní xyǎ Azǎn-yíwa 2:42-47, Azǎn-yíwa 4:32-35 bo gblǎn ná oxókanbyǔ lε.

- Été wε yíseno yǎyó le ko nɔ wa?
 - *Yě nɔ to wíwénúǎǎ to onǔkplínme omedóhlán le tɔn me (bo nɔ to tónúse ná ogbe Mawǔ tɔn le) bo hwéhwe yě nɔ kplí yěǎǎ, bo nɔ to onǔ yětɔn le má xé yěnczo le, bo nɔ to oǎexo, bo nɔ to Mawǔ kpa, bo nɔ ná onǔ yěwu ome xe to hudó me le bo nɔ to owendagbe lá.*
- Bé onǔ énele, onǔ gbigbo me tɔn le wε ya kaví onǔ agbasa tɔn le? (*awe lekpo wε?*)
- Sínsén té wε é ka ná?
 - *Agbǎtɔnɔ dé ma wá tíin to yě me ba, yě sɔ mɔ nukúndagbe ome xe kpo le tɔn yí bo ome susu wá lézun yíseno.*
- Ale té le wε mí ka nɔ mɔyí ná kplídókpó mǐtɔn le, hwenue mí nɔ to kɔndókpógbe mǐtɔn zán tayíǎi yíseno Mawǔgun xóxó hwenu tɔn le tɔn?

OGBẸÍǪÓ

MÌ NÍ MǪXÓǪǪDÓXÓGO TO OGBẸ ǪAXO ME

Mì ní lɛndɔ kplídókpó mǐtɔn le tayíǎi Mawǔgun xóxó hwenu tɔn le tɔn wunkɔ, bo ome susu nɔ wá jóta ná klisti bo nɔ to zɔnlinzin to tónúsise me, bo nɔ má onǔ tindó yětɔn xé nczo yětɔn, bo agbǎtɔnɔ dé ma wá tíin to cécen mǐtɔn. E ma ko nyí odlǎ xe ma ná scǎǎ nyí bibasí. Onǔ éne ko jɔ to Mawǔgun xóxó hwenu tɔn hwenu, mǎ mí ko sɔ mɔ ε to égbexe to kplídókpó ayíhón kpéte tɔn déle me.

Mí ní xyǎ otan kplídókpó-yígba awe tɔn xe dín ná dó axólúǎǎdu Mawǔ tɔn ayí

Otan1: To Ẹnditome, Dǎwe dé yi oǎetoxo xe me é ko wazǎn te dé kpón. E kanbyó nyǎnu oǎetoxo ló menu le ǎnyí Jesu wε ko nyí oǎetoxogán ló, été mǎ wε kplídókpó yětɔn ló ná ko tayíǎi. Unlayi, ǎokpó són nyǎnu nǔgbóǎǎt tawun le me wá yíxó bo ǎǎ ǎokpó nyínyí kpóǎ kplídókpónúwiwa ko tíin to oǎetoxo ló me wáyí. E nywé ǎǎ kínklán alokpa xe to ayí to oǎetoxo étɔn me ma ná yěyi Jesu. Hěnnu ǎokpóǎokpó nɔ to ota éǎǎ tɔn hwlě. Dó gbɔn gblǎndó xe é ná dali, ogbě ló wá zé jijoxoxógbé kpóǎ alǎǎnámegbé dǎayí: Nyǎnu wyene xe to alǎǎnámegbé me le je yěǎǎ kplí jí hwéhwe kpó akpakpa ǎaxó dé kpó. Ogběví ló le je akwé osɔxa kléwúnkléwún jɔ jí, éxe yě nɔ yi kondó akwéǎǎǎtɔn ogbě ló tɔn, bo wá je gblǎndó mɔ ná tuklá kplídókpó ló tɔn le dókpo. Unlayi we wá ǎugǎ ná alǎǎnámegbé ló bo zán nukontó sín onǔníná étɔn dó zé tito dó ayí bo ǎǎn oǎetoxo ló menu le ke-albyí i bo wá wa onǔ xe Jesu ná ko wa le, ényí éwɔ wε ko nyí nukontó ló.

Otan2: Nǎwe xe nɔ wazǎn to Owě wíwéwéxɔme to Uganda tome le, mágbe bo ná yíyízn ná oǎetoxo yětɔn kéǎǎǎi lěxe Jesu dó ko wa ε dó. Yě xweso ganjí bo wá zé tito onǔyíwa yětɔn tɔn títán dó ayí; Ogbǎ bíbé són lědó ahannuten ofí ló tɔn. Awe to nyǎnu ló le me byó ahannuten ló me kpó adǎgbígbó kpó. (Hwéhwenú wε ǎǎ nyǎnu xe, yěwule có wε nɔ yi byó ahannuten ló me le, bé ogalɔt wε yě ko nyí). Yě byó ogbe nǎdó kplǎ ogbǎ le se. Kpódó onǔkpácáme kpó wε ome xe dó ahannuten ló le je onǔko jí bo ka yígbe ná yě. Nyǎnu ló le yi hen kplídókpólómenu le ke-albyí oxó éneló bo ojǎǎǎǎǎǎǎ susu tɔn wá. Odo awe wε ogbě ló kun, odo ǎokpó ná ogbǎ xe nɔ nyo le, odo ǎyé ná ogbǎ xe ma nɔ nyo le. Hwenue ome xe tindó ahannuten ló le mɔ ome ǎévo le to ogbǎ yětɔn le kplǎse, yě gbo bo gó-aló ná nyǎnu ló le. Xomehunnú ǎaxó dé wε é nyí ná kplídókpó ló bo ome xe tindó ahannuten ló le, gbékpo to nukúnkpé ofí ló go. Onǔ éne go xúhlón ná yě bo nyǎnu ló le wá yí ogbeta nǎdó basí adogbé Nasú wunko tɔn cyénne ná hěnnu ofí ló tɔn le bo wá kun osindo ná agbǎtɔnɔ le. Enégodo, ogbě Owě wíwéwéxɔme tɔn wá je onǔnyawlé azǎn ǎaxó dé jí tɔn: «Azǎn axi kplídókpó ló tɔn». Hwéhwe nyǎnu oǎetoxolómenu le nǎdó yi axi dinden le me kpó omǎ kpóǎ ajǎgbán ǎévo le kpó, zɔnlin wε yě nɔ zin xɔ oganxixo susu. Enyí axi dé ka sekpo wε, éne ná zón bo yě ná ǎu-ale, bo ná sɔ hen yě sekpo hěnnu yětɔn le, sekpo kplídókpó ló kpóǎ oǎle. Ye ná ayígba ló yě. Ayígba ló ka je ada jí gbáwú ná ye nídó je axi gbá dó é jí jí. Nyǎnu Owě wíwéwéxɔme tɔn le ka xodé bo azǎnxwé axólú tɔn xe nɔ kpénukún ayíme jilǎǎǎ go sín azǎnwatǎ le, xe to alixo dé jlǎǎǎ ma dǎndó ofí ló, yí són ojǎ yěwulɔsú le tɔn me, wá jlǎ ayígba axi ló tɔn kpó glǎǎǎ xe yě henwá kpó, ma yí akwé. Kpó alǎǎ Mawǔ tɔn kpó, nyǎnugbé kléwún klistisǎntó oǎetoxomenu le tɔn, yi tónje adǎkunnú le jí bo bé yě cyán kplí, nyǎnugbé ló se-

akwédó, bo mọ gblńndó ná oxó dĕténáyíwunte tńn bo dó gbá axi kplídókpó lń tńn. Gbezán yĕtńn to gbigbo sín alixo jí wá to nukńn-yi hwenue yĕ no yízńn nà omẹ dĕvo lẹ to onyí Jesu tńn mẹ.

- Étẹ wẹ ọ to ọkpóọkpó otan lń lẹ tńn mẹ?
- Bé gbẹtó xe to otan lń lẹ mẹ lẹ ka zńn bo ninọmẹ Kplídókpó lń lẹ tńn wá sekpo dĕxe é ná ko nọ, ényí omẹ ọkpóọkpó ko nọ zńn ogbe étńn sọgbexé tito Jesu tńn? Étẹ wútu ka wẹ?
- To otan lń lẹ mẹ, azńn-yíwa dĕtẹ lẹ wẹ ogbẹ lń lẹ ka yí basí?
- Étẹ mị ná ko yí basí to Kplídókpó mĩtńn mẹ?

Ọkpóọkpó mĩtńn sọgń zńn éde ná kplídókpó mĩtńn nídó lẹzun éxe sọgbexé ojł Mawũ tńn tawun.

Đidỹ dóná tíń ná Kplídókpó lń gbńn awa ene lekpo jí

To tito éxe mẹ, mĩwule mágbe bo ná nọ zńgbẹ sọgbexé ojł Mawũ tńn bo ná gó-alo ná omẹ xe kpo lẹ nǎdó nọ zńgbẹ gbńnmǎ gá. To mǎwiwa mẹ, mĩ ná mọ đidỹ ná byó Kplídókpó mĩtńn lń lẹ.

Mì Ní MỌXÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ ĐAXO MẸ

- Tayĩđi Jesu, bé mị gbẹ nọ flńn awa ene xe jí mĩ dóná hwén te lẹ? (Luku 2:52)
 - Nũnywé-zinzin, Agbasanú, Kńdókpógbe, kpóđ Gbigbńnú

Hwenue mĩ to tónúse ná Mawũ gbńn awa ene ogbezán mĩtńn tńn lekpo jí, mĩ ná mọ axólúduđu Mawũ tńn ná zé éde dọayĩ to kplídókpó mĩtńn lń mẹ. Onũ xe sọgń gó-alo ná mĩ nǎdó nọ lentamekpńn dó awa voovo xe jí mĩ jló đidỹ ná kplídókpó lń te kavĩ ná é ní dọ nukńn-yiyi to éme dógó sọgbexé ojł Mawũ tńn wẹ to nyĩnyĩđọ omẹ ọkpóọkpó dóná ko gọ éde mẹ gbakpńn tlńtlńn dó hlán awa ene éxele dali—Nũnywé-zinzin, Agbasanú, Kńdókpógbe, kpóđ Gbigbńnú

Mì Ní MỌXÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LẸ MẸ

Alixodóxyá lẹ ná onũhenbo-awũt: Mì ní byó sńn ogbẹ ọkpóọkpó sí ọ é ní lentamekpńn dó đidỹ xe dín é te bo ná mọ to kplídókpó étńn mẹ lẹ jí to oxótaví ọkpóọkpó éxele mẹ—ayixamenú, Agbasanú, Kńdókpógbe kpóđ Gbigbńnú (dó wẹmate jí kavĩ dó wẹma dĕvo jí). Mì ní flńn ogbẹ lń ọ Kńdókpógbe nọ zńn gbẹtńmeninonúwiwa mĩtńn go (dǎxyá lń wẹ nyí alowíwłé, okplńn ná ovĩlẹ, nǎzo-nǎzonúwiwa kpóđ ọkpó-nyĩnyĩ to Mawũgunví lẹ mẹ). Akwé, azńn kpóđ jįjxoninọ wẹ kan agbasanúwiwa. Ogbẹ lń lẹ sọgń sọ yi kpńn linlen xe yĕ ko dėtńn to akpáxwé tńtńn onũkpńnkpłńn éxelń tńn mẹ—Jesu, tayĩđi nukontń kplídókpó mĩtńn tńn.

OGBEĐÍĐÓ

Mì Ní MỌXÓĐDÓXÓGO TO OGBĚ ĐAXO MẸ

To tito mĩtńn mẹ, hwewhẹ wẹ mĩ nọ yi oten onũ đidỹ énele tńn mẹ. Bé mĩwulọsú lẹ, mị ka to đidỹ énele dín gá?

1. Gbigbńnúwiwa
 - a. Ye ní hen omẹ lẹ wá ná klisti – wendagbelílá
 - b. Hwĩnhwén to gbigbome – Devízńnwiwakplńn tíńn
2. Agbasanúwiwa
 - a. Onũjládó wá byó adđtenxó lẹ mẹ
 - b. Onũjládó wá byó ogbeninonú lẹ mẹ – oglezńn/alixo lẹ kpóđ akwézínzńn ọagbe
 - c. Onũjládó wá byó jįjxoninonxó lẹ mẹ.
3. Kńdókpógbe

- a. Onǔjládó wá byó Kǎndókpónúwiwa xe to kplídókpó ló kpó acekpikpa oto ló tɔn kpó céncen le me
 - b. Alɔwíwélé xe nyó hú le
 - c. Onǔjládólo wá byó okplón oví le tɔn me
4. Nǔnywé-zinzin
- a. Okplón tíin ná mexó le kpódɔ ná oví le
 - b. Onǔnywé le kpódɔ nyɔwa le wá to adagbló

Otaḍónáxó

Mì Ní MǎXÓḐḐDÓXÓGO TO OGBĚ ḐAXO ME

Mawǔ sǔ jló ḑiḑyǔ ná kplídókpó mǐtɔn, ná é ní sǔ tayíḑi axólúḑuḑu étɔn húgǎnmǔ. Jesu ná mǐ adɔgbígbo náḑó no xodɛ ná «Axólúḑuḑu étɔn ní dó wá» bo ḑegbe ná mǐ ḑɔ «Mǐ ní no dín axólúḑuḑu émitɔn Jenukɔn».

- Bé mì ka sɔgǎn len onǔ xe é ḑóná ko ná kpón ḑɔ ye ní no no kplídókpó xe me omɛ lekpo no yí tónúsise Kpéte ná Mawǔ dó no to ogbezán gbɔn awa ene énele jí te? Hǎnnu nyǎnánɔ le ná ko tíin kpódɔ nǔzo kpíkpe le bo ná to alɔgó ná yǎnczo le, bo ná no no huhwé me. Wíwó kaví avun kaví onǔgbónɔmanyí ma ná tíin.
- Bé kplídókpó mǔwunko me ninɔ ka no jló mì? Étéwútu?

Onǔmimɔ xe jyawǔ ḑé we Mawǔ dó hlán mǐ: onǔmimɔ dó wíwa axólúḑuḑu étɔn to ayígbají jí. É ka jlódɔ mǐ ní ḑó mǐmá to ḑiḑóayí étɔn to ayígba jí me. Mǐ ní lenḑ omɛ lekpo we ko setónú ná Mawǔ, été wunko ogbe ló ná ko tayíḑi. É ná ko tayíḑi paladísi wunko! Solé mǐ ko nywé ḑó ḑɔ hwěkpó Jesu nídó légwá onǔ kpókpó ma ná ko ḑónu, gancó mǐ tle sɔgǎn je azǎnwa dó onǔmimɔ xe Mawǔ dó hlán éxe ló jí.

Égbesɔ-égbesɔ mǐ ko ḑóná no fɔn bo ná no ḑɔ ná mǐḑele ḑɔ:

1. To égbexe nawe un sɔgǎn ḑó axólúḑuḑu Mawǔ tɔn ayí gbɔn?
2. Náḑó gbló-ada ná axólúḑuḑu Mawǔ tɔn, été dódó un sɔgǎn yíwa?
3. Nawe un sɔgǎn zángbe sɔgbexé acedóayí Mawǔ tɔn gbɔn?
4. Nawe un sɔgǎn gó-alɔ ná hǎnnu ce kaví kplídókpó ce gbɔn ná é nídó wa mǔ?

AZǑN-YÍWA TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME

- To ose éxe me, onǔ awe xe mì sɔgǎn yí basí bo axólúḑuḑu Mawǔ tɔn nídó nyí ḑiḑóayí to kplídókpó mǐtɔn me jí we mì ní no lennú dó.

Mǐ ní no xodɛ dókpó bo ka no byó Mawǔ alɔgó étɔn náḑó ḑó axólúḑuḑu étɔn ayí dó kplídókpó mǐtɔn me.

Onǔkpínkplón 5: Nǒ yíyízn ná omε dǔvo lε bo dó dǒ axólúduqu Mawǔ tǒn ayǐ

Linlɛn titewungbe lǒ lε

Hwɛnuε mǐ nǒ yíyízn ná omε dǔvo lε, mǐ ná mǒ bǒ kplídókplǒ mǐtǒn lε ná nǒ to lǐlɛzun Axólúduqu Mawǔ tǒn wunkǒ.

Azǎnwanú

1. Nǔkplónvǐwéma (Ényí é jlǒ omε dǔwε) (SG)
 - a. Oxómǒdǒdǒxógoxǒ dó otan Memenyónu Li tǒn jí kplǒdǒ dó otan hǎnnu ogbǔdónánǒ dǔwε tǒn jí
 - b. Hǎnnu klistisɛntǒ dǔwε tǒn basí ovogbingbǒnnú dǔwε. Otan kplǒdǒ oxókanbyǒ lε

Mìwulǒsú kplǒdǒ hǎnnu mǐtǒn jí wε mǐ ní nǒ bǔ sǒn

Mǐ Nǐ MǒXǒǒDǒDǒXǒGO TO OGBǔ ǔAXO Mε

Nǎdǒ dǒ Axólúduqu Mawǔ tǒn ayǐ, yε dǒ hudǒ akpajlǔ xε bǒ-awǔ dǔwε tǒn:

Alǐxodǒxyǎ lε ná onǔhɛnbǒ-awǔtǔ: Mǐ ní dε akpajlǔ éxε dǒ adǔtε kavǐ dǒ oxónámewéma gbajagbaja dǔwε jí.

Mìwulε ➡ Hǎnnu mǐtǒn ➡ Kplídókplǒ mǐtǒn ➡ Akota mǐtǒn

1. Mǐ ní bǔ sǒn mìwulǒsú lε jí

Afǒdǐdε tǐntǎn nǎdǒ mǒ dǒ axólúduqu Mawǔ tǒn ní nyí dǐdǒayǐ to ogbezǎn mǐtǒn mε, to hǎnnu mǐtǒn mε, to Mawǔgun mǐtǒn mε, to Kplídókplǒ mǐtǒn mε kplǒdǒ to akota mǐtǒn mε, wε nyí dǒ mǐ ní bǒ nǒ gba mǐdémekpǒn. Bǔ mǐ ka nǒ tǛnkpǒn bǒ nǒ setónú ná Mawǔ gbǒn akpáxwε ogbezǎn mǐtǒn tǒn lǛkpǒ jí?

2. Mǐ ní nǒ kplǒnnǔ hǎnnu mǐtǒn bǒ nǒ ná ε adǒgbǐgbǒ

Hwɛnuε mǐ jε otónúse ná Mawǔ gbǒn akpáxwε ogbezǎn mǐtǒn tǒn lǛkpǒ jí, mǐ dǒnǎ nǒ dǒ awǔvǐvǐ lanmε ná hǎnnu mǐtǒn ná é nǐdǒ nǒ wa gbǒnmǔ gǎ.

3. Mǐ ní nǒ byǒ Mawǔ ná é ní nǒ gǒ-alo ná mǐ nǎdǒ nǒ yǐwǎn ná omε dǔvo lε

Mǐ ní jε oǔexo jí, bǒ nǒ byǒ Mawǔ, ná é ní gǒ-alo ná mǐ nǎdǒ dǒ zǐnzǐn dǒ omε xε kpo lε jí. Mǐ ní nǒ to jlǔjε lε dǐn. Hwɛnuε mǐ mǒ omε xε to hudǒ mε lε, mǐ ní byǒ Mawǔ ná é ní dǒ lǔxε mǐ sǒgǎn gǒ-alo ná yǔ gbǒn xyǎ mǐ.

4. Mǐ ní nǒ yíyízn ná omε dǔvo lε

Mǐ ní dǒ mǐmǎ to onǔyǐwa owǎn-yíyínánǔzo tǒn dǔwε mε bǒ yǐ tǒnjε alǒkpa dǔvo jí, éxε mε yε dǒ nǒ yíyízn gbǒn. Ényí mǐ tlε lɛn dǒ émǐ ma sǒgǎn kpé onǔ dǔxǒ dǔwε go bǒ ná wa, mǐ ka dǒnǎ yǐ onǔnyǒwa xε Mawǔ ná mǐ lǛkpǒ zǎn nǎdǒ nǒ yíyízn. Gbǒn yíyízn-yíyǐ gblamε wε mǐ ná jε hwǐnhwén jí tε bǒ ná monǔjéémε dǒ mǐ sǒgǎn kpé onǔ susu dǔvo lε go bǒ ná nǒ yǐwa.

Ye ní kplón nǎdó nǎ yíyízn ná omé dǎvo lɛ

To onǔkpínkplón éxe mɛ, mǐ ná mǎ lǎxe mǐ sǎgǎn yíyízn ná omé dǎvo xɛ to kplídókpló mǐtɔn mɛ lɛ gbɔn. Nawe akwé susu ma zǎn, mǐ sǎgǎn gó-alo ná omé dǎvo lɛ gbɔn kavi bo ma ná dɔn nukúndómedǎvogbanmexó wá.

Mì Ní MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN Lɛ Mɛ

Mì ní lɛndɔ hǎnnu agbǎtɔn dɛ tíin to kplídókpló mǐtɔn mɛ. Été lɛ mì ná sǎgǎn basí dó gó-alo ná hǎnnu éneló?

OGBEǪÍǪ

Nyǎnu aziyígbajínu dɛ wɛ sunyí ná éde dɔ mɛmɛnyónu Li. Nyǎnu ló jló vívívívé bo ná nǎ gó-alo ná hǎnnu agbǎtɔn xɛ nǎ nǎ kplídókpló étɔn mɛ lɛ, to otají yǎwu xɛ ma tindó akwéhɛnwánámenú dɛ. E wá je hǎnnu dɛle dlǎkpón jí to hǎnnu énele mɛ, to osun dɔkpódokpló mɛ, bo to akwé dínín sín alixo kan ná yě. Alógónáme kplǎnkplǎn xɛ é basí ná hǎnnu lɛ, otan atɔn tɔn dɛ: Nǔgbó ka wɛ otan énelekpó.

Mì Ní MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN Lɛ Mɛ

Mì ní xyǎ otan atɔn Mɛmɛnyónu Li tɔn lɛ. Mì ní bo gblǎn oxókanbyó lɛ.

Otan 1 – Mɛmɛnyónu Li kpódɔ ojikpá vowunvówún lɛ tɔn

To okó xɛ mɛ mɛmɛnyónu Li nǎ nǎ, oxwédo wamamɔnɔ tɔn dɛ tíin to éme bo tindó oví awe. Otó ló kpódɔ onǔ ló, omé awe lɛ dɛ ma tindó azǎn dɛ bo nǎ wa. Gbedokpló, hwenue Mɛmɛnyónu Li to hǎnnu éxeló dlǎkpón wɛ é mǎ ayígba kpeví xɛ nǎ jeji dɛ kpannukɔn oxwé yǎtɔn gbe. É kanbyó yě dɔ: «Étévútu wɛ mì ma ka nǎ dó vowunvówún lɛ?» «Oxwé mǐtɔn gbe ná nyóhwankpe dógó bo góná éne, mì ná sǎgǎn sa vowunvówún ló lɛ to axi okó éxeló tɔn mɛ.»

Onǔ éne wɛ oxwéno éxeló yí basí bo je vowunvówún xɛ sín ogle é ko kpɔ lɛ, bé sa jí to axi mɛ. E wá mǎdɔ, axisino étɔn lɛ, bléwún wɛ yě só je vowunvówún wunmɛ dǎvo lɛ kanbyó jí gá, amǎ ojikpá kléwún dɛ wɛ émi tindó bo ma sǎgǎn dó vowunvówún dǎvo lɛ ba. Gancó oxwéno éxeló yije vowunvówún wunmɛ dǎvo ló lɛ xǎ jí to vowunvówúnglekpótó lɛ sí bo nǎ wá yí sa yě kpódɔ vowunvówún éwɔlɔsú tɔn lɛ bo nǎdó nǎ dɔ-ale susu. Dinnye xɛ é tindó vowunvówúnsatɛn kléwún dɛ to axi ló mɛ, é lɛndɔ: «Un sǎgǎn só sa onǔ dǎvo lɛ». E nǎ yáwǔ fón to afónnu fuu lɛkpó bo nǎ yí xǎ akwékwe kpó agɔnké kpó bo nǎ wá yí sa yě to axi mɛ, to vowunvówúnsatɛn étɔn.

Otan 2 – Mɛmɛnyónu Li kpó wélí lɛ kpó

Hǎnnu dǎvo xɛ to hudó alógó tɔn mɛ wɛ to azǎn dín ná wa, amó é ma ka nyó éxe é ná yíwa bo ma ka só tindó onǔnyówa vonɔdɛ. Yě nǎ to azǎnwa kpakaɔtú kɔli, amǎ hwɛhwɛ, yě ma nǎ wá kpé azǎn ló go bo nǎ mǎ. Mɛmɛnyónu Li mǎdɔ hǎnnu éxe nǎ wazǎn tawun bo to azǎn dín ná wa nǔgbó, hwenenu é yí dlǎ hǎnnu Mawǔgun mɛ tɔn dǎvo dɛ kpón xɛ nǎ kpó wélígle. E kanbyó yě dɔ bé wélíglekpikpɔ ka kpé? Bé axi étɔn ka tíin bo kpónte kpódɔ azǎnwanú xɛ ye ma sǎgǎn gɔn ma tindó bo ná je weli kpó jí lɛ ka tíin?

Hwenue é se dɔ azǎn ɔagbe wɛ, é hundɔ ná hǎnnu ló dɔ Mawǔ yló mǐ nǎdó yíwǎn ná nǎzo mǐtɔn lɛ, kpódɔ ná mǐ ní kpénukún wamamɔnɔ lɛ go. Nyǎnu ló kanbyó yě dɔ bé jlǎje ka tíin ná yě nǎdó kplón lǎxe ye nǎ kpó wélígle gbɔn hǎnnu wamamɔnɔ tɔn ló. Yě kɛ-albyí oxó ló. Mɛmɛnyónu Li wá dó hǎnnu awe lɛ xyǎ yǎdele. Linlen nǎdó sǎgǎn yí onǔ dɛ wa tɔn to akpakpasó hǎnnu wamamɔnɔ tɔn ló, bo é yáwǔ yí yí afanu ayígba kléwún dɛ tɔn kpódɔ onǔ kpókpó xɛ ye ma sǎgǎn gɔn ma tindó bo nǎdó je azǎn ló jí. To vivɔnu oxwe ló tɔn, oji je ná yě tawun, bo yě kpé afanumekwé kpódɔ jinɔkúnkwé go bo sú, bo hǎnnu ló dɔ-ale ganjí.

Otan 3 – Mɛmɛnyónu Li gbɔhwɛ ná hǎnnu dɛ

Hǎnnu xɛ ko klán dɛ wɛ hǎnnu atɔntó xɛ Mɛmɛnyónu Li ka jló ná gó-alo ná. Mejító lɛ ko mǎ dɔ ovísúnnu émitɔn kpódɔ oxwédo ovísúnnu ló tɔn onǔvónɔ wɛ yě bo ma nyí onǔdǎwanú. Mɛmɛnyónu Li yí kpé hǎnnu ló lɛkpó

nǎdó ténkpón bo ɔɔhwegbo ná yě. E mágbe, éwɔɔsú bo ná no yi kpé ovísúnnu ló kpóɔ hěnnu étɔn hwehwe, bo ná gó-algó ná yě nǎdó jlǎ ogbezǎn yětɔn dó, ényí mejitɔ ló le sɔ go yě yí dó hěnnu ló me bo ná no ná algó kléwún dé yě. Ome lekpo we yígbe ná oxó éne. Mejitɔ ló le gbo bo mágbe nǎdó go jide dó ovísúnnu yětɔn go bo yígbe nǎdó nya ajǎkwé ná ɛ, ná é nídó sɔgǎn jé ogan gbígblé sín ajǎ wa jí. Dinvyé, onǔzánkpo ogannɔ xo we é no te bo no wáyí sa yě dó ogangbígblé-gɔjlǎdó-zónwaten ayí éne jí tɔn. Alɔnu-alɔnu, ovísúnnu ló sɔgǎn kpénukún hěnnu éwɔɔsú titi tɔn go. E bo mo ɔɔ ogbezán émitɔn wá mo sísíɔónáme dé yí.

1. Étɛ Mɛmɛnyónu Li ka basí ná ɔɔkpóɔkpó hěnnu ló le tɔn?
 - *É ná yě anaɔemexó le kpóɔ ɔɔgbígbonámexó le*
 - *É yi lá ome ɔɔvo le kpón, tayíɔi hěnnu welíglekpɔtɔ ló tɔn, nǎdó nywéɔ ényí é kpé ná yě kaví é ma kpé lálá kpóɔ ényí yěwulɔsú le tindó jlǎje bo ná gó-alɔ ná ome dé.*
2. Onǔyíwa Mɛmɛnyónu Li tɔn le, sínsén té le we yě ka ná?
 - *Ome le ko tindó azǎn to alɔnu bo sɔgǎn kpéko ná hudó hěnnu yětɔn tɔn le.*
 - *Ome le je awagun dó jí dó yě sɔgǎn kpé onǔɔé go bo wa nǎdó kpéko ná yěɔele.*
3. Étɛ we ná ko jɔ ényí akwé kaví nǔɔɔɔu kpowun we Mɛmɛnyónu Li ko ná ɔɔkpóɔkpó ome éne le tɔn?
 - *Ome le ma ná ko ɔɔɔ?*
4. Ényí, to ose ɔɔkpóɔkpó me xo oxwe awe we Mɛmɛnyónu Li tle ko ná akwé hěnnu ló le bo ka wá ɔɔalɔte ná to éneɔódo, bé ninɔme yětɔn ná ko nyóhú odohwenu tɔn? Kaví é ná ko gbɔcí alɔ ɔɔkpóló jí? Kaví é bo ná sɔ ko nylǎ hú bíbéhwenú tɔn?
 - *Ehéó, onǔníná Mɛmɛnyónu Li tɔn le ná ko má yě bo onǔníná éne le we yě ná zé yěɔele jó ná, húgǎn ɔɔ azǎn yěwulɔsú le tɔn we yě ní zé yěɔele jó ná.*
5. Ye ní ná akwé yěwu ome xe to hudó me le kpóɔ algónámexóyíxa xe Mɛmɛnyónu Li yízán, vogbingbɔn té we to yě me?
 - *Algónámexóyíxa xe Mɛmɛnyónu Li yízán zón bo ome le mo onǔnyówa yí bo tindó nukúnkpémegonú nǎdó kpéko ná yěɔele.*
6. Mì ní lendɔ to kplídókpó mǐtɔn le me, ényí ome susu to mǐ me bo no xodó akpajlé Mɛmɛnyónu Li tɔn, bo no yi lá hěnnu xe to hudó me le kpón, bo no ɔɔtótó yě, bo no nyinukúnkpón ninɔme yětɔn, bo no dín ná mɔnǔje tuklá yětɔn le go, bo no wá mo ayíxa ná gbɔn gǔdo. Zínzín té é ná ko ɔɔ dó kplídókpó mǐtɔn jí?

OGBEDÍDÓ

Hěnnu dé xe tíin to hudó me

Mì NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĚ ɔAXO ME:

Mì ní lendɔ Mawũgun mǐtɔn kpá we hěnnu dé ka no no. Asú étɔn ma no yáwú no xwégbe hwehwe. Amǔ hwedélenu, hwla ɔɔkpó kaví hwla awe, é no gowá xo azǎn kléwún dé, bo no hen akwé kléwún dé wá ná hěnnu étɔn. Nyǔnu ló no to nukúnkpé oví yětɔn atɔn le go, amǔ to oví ló le me, ɔɔ yětɔn ma no yi wěxɔme. Hwéhwe, yě no to wezundó afɔvɔ bo no tíin to awu xóxo tawun le me. Oxwé yětɔn ka ko gblé tawun, hwedékpókpénu xe jíkun gbé ja, osin no kun byó oxo yětɔn ló me. Hwenué mì gbɔn oxwé yětɔn gbe sín nukɔn wá jéyí, mì ná no se avígbe yɔkpó le tɔn ɔɔ xové to huhu yě wútu.

- Hěnnu éxe sín hudó le, bé hudó nǔgbó jánwe yě?

Húgǎn onǔkpókpó, nyǔnu éxe ko ɔɔibla yí éde dó ɔɔ maɔónukúndíɔónɔ. E ma nyí aɔɔɔɔnɔ jánwe nyí susu ome xe ma tindó azǎn le tɔn gbá, lěxe mǐ tle sɔgǎn ko len onǔ déle sɔ. Amǔ hwéhwe, yě no mo ɔɔ tuklá ogbeme tɔn le ko kpéko ná émi ze jlǎgo bo é no syén ná yě nǎdó mo ɔɔ onǔ le sɔgǎn wá ɔɔɔ. Algó titewungbe xe mì ná basí sɔgǎn ko nyí ɔɔ ye ní hen yě ná yě nídó mo lěxe ninɔme yětɔn gbé sɔgǎn ɔɔ gbɔn. Bé alɔkpa ɔɔagbedagbe té me we mì sɔgǎn yí i basí gbɔn? É jeɔɔ ye ní gó-alɔ ná yě nǎdó hen yěwulɔsúle ɔɔafɔ tintán ɔɔɔɔ tɔn le. Tlóló din, onǔfɔnú lěsi tɔn kléwun dé we ye ná hěnnu éxe, lěsi ló sɔgǎn wa onǔɔé. Amǔ ényí hwla susu we mì ná no ná

onũ éne wunko yě, hwenenu, mì to yě sísé nǎdó yíse ɔ́ yě ma ná kpéégo bo ná tónsón ninome yětɔn me. Ninome yětɔn ka ɔ́nǎ ɔ́yɔ́ tawun, yíse éne tɔn sín hudó we yě ɔ́.

Mì Ní MǎXÓǾǾDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME (SG)

- Hwenue mì nɔ wanũ tayĩɔi Memenyónu Li wunko, alɔkpa té me we mì sɔgǎn gó-alɔ ná hěnnu éxe gbɔn?

Gblǎndó xe ye sɔgǎn ná ɔ́lé ɔ́ye:

- *Ye ní yi gó-alɔ ná nyónu lɔ́ kpó ovĩ étɔn kpéví kpéte le kpó, ná yě nídó nɔ ɔ́ akwé kpeɔ́ kpeɔ́. Bé ayĩgba ɔ́lé ka tíin nǎdó ɔ́ ojikpá ɔ́ ayĩ? Bé yě ka tindó onũnyówa tawuntawun ɔ́lé?*
- *Ye ní gó-alɔ ná ovĩ étɔn kpéví kpéte le, bo dó zé yě dó wěxɔme. Ye ní hen onɔ lɔ́ yi mɔ́ kómegán nǎdó kpón ényí yɔ́kpó lɔ́ le sɔgǎn mɔ́ jlǎje wěxɔmeyimasúakwé tɔn ɔ́ yí kavĩ ényí tito nyǎxyǎ- nyǎkan tɔn ɔ́ tíin, éxe ye to yĩyí basí alɔnu-alɔnu to awa lɔ́ jí. Ye sɔgǎn gó-alɔ ná ɛ, ná é nídó tónje adɔkunnú ayĩ lɔ́ tɔn xe tíin le jí.*
- *To Mawũgun me, ye sɔgǎn cyán avɔ zǎnkpo le ná ɔ́okpóɔ́okpó yɔ́kpó lɔ́ le tɔn.*
- *Hwehwe, ye ní nɔ dó-afɔ ná onɔ lɔ́ bo dó nɔ ná ɛ adɔgbígbo nǎdó mɔ́ ɔ́ ogbe sɔgǎn tindó ovogbingbɔn.*
- *Ye sɔgǎn gó-alɔ ná hěnnu lɔ́ ná é ní dó ɔ́ oxwé lɔ́ jlǎɔ́. Ye ní byɔ́ Mawũgunvĩ ɔ́lé ɔ́ yě ní wá wa azǎn lɔ́ kpó é kpó, amǎ azǎnwanú xe hěnnu lɔ́ béjɔ́ le we yě ní yízán bo yí yɔ́kpó le sín azǎnwiwa zán. Oxwe cyántɔnméví le góná xúhlón tawun.*
- *Mì ní dó awúvívĩ lanme ná hěnnu lɔ́ nǎdó ɔ́ ojikpá kléwun ɔ́ ayĩ bo ná nɔ dó omǎ le, ná ɔ́ɔ́yɔ́ ní byɔ́ nũɔ́ɔ́wɔlɔ́ yětɔn me.*
- *Ye ní ná koklǎví ɔ́lé hěnnu lɔ́. Mì ní mɔ́ ome ɔ́ to Mawũgun lɔ́ me xe ná kplón onũ flínflín ɔ́lé yě dó koklǎ nyinyi jí. Ényí mì kpón, mì ní glǎn koklǎ lɔ́ le dó oxwé mĩtɔn gbe, hěnnu lɔ́ ní kaa yiye xwlékpón koklǎ lɔ́ le ɔ́ɔ́ tɔn me tlóló mǎ. Mì ní ɔ́ ná ɔ́okpó to ovĩ lɔ́ le me ɔ́ égbesɔ́-égbesɔ́, é ní nɔ wá bé azin le bo ná nɔ kpénukún koklǎ le go. Ye ní ko nywé ganji ɔ́ onũkpínkplón dó jijɔxoninɔ koklǎ tɔn ji ka nyi bibasi nũgbó, ná yě nídó yí nukúnkpékokǔgozón lɔ́ wa ganji.*
- *Ye ní dín hěnnume asú lɔ́ kpó asi lɔ́ kpó tɔn le mɔ́. Ye ní bo dínɔnǎ alɔgɔ alɔkpa ɔ́xe yě sɔgǎn ná.*
- *Ye ní gó-alɔ ná hěnnu lɔ́ nǎdó zé tito dó akwézánb étɔn me, akwé xe asú lɔ́ ko hengo. Ye ní kpón ényí ye sɔgǎn zé akwé lɔ́ dó onũ ɔ́ go, onũ xe ná nɔ hen akwé osɔxeja tɔn wá. Été mǎ yě sɔgǎn yíwa ná akwé lɔ́ nídó ɔ́n ayĩ tawun, ényí é ná ví wiwa xɔ ojĩ xe asú lɔ́ ma nɔ nɔ xwégbe te kpéte?*

Kplídókpó le

Mì Ní MǎXÓǾǾDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE KPÓǾ TO OGBĚ ǾAXÓ ME (SG)

Alixodóxyǎ le ná onũhenbɔ-awũtɔ́ : Mì ní xyǎ otan yětɔn bo mǎxóɔ́ɔ́dógo kpó onũkplónvĩ xe to onũkpínkplónxɔ lɔ́ le me kpó.

Exe otan nũgbó ɔ́we ɔ́ tɔn ka we, ɔ́we lɔ́ kpó hěnnu étɔn kpó we bé agban yětɔn bo wá yi je awa ɔ́ jí, ofi xe klistisɔ́ntɔ́ ɔ́ ma tíin te bo ná má oxó Klisti tɔn. E ka dín ná mɔ́ axólúɔ́ɔ́ Mawũ tɔn ní nyí ɔ́ɔ́ayĩ bɔ ogbezán ome le tɔn ní goje xóxó hwenu tɔn lɔ́jí, gbɔn awa lekpó jí—to gbigbɔnúwiwa sín awa jí, to gbetɔ́meninɔnúwiwa sín awa jí, to otamegbigbanúwiwa sín awa jí, kpóɔ́ to agbasanúwiwa sín awa jí.

Ogbezán hěnnu klistisɔ́ntɔ́ tɔn ɔ́nǎ dó ovogbingbɔn xyǎ

Hěnnu klistisɔ́ntɔ́ ɔ́ tɔn sín otan we, xe zón bɔ axólúɔ́ɔ́ Mawũ tɔn dó nyí ɔ́ɔ́ayĩ to ogletoxo kosi le tɔn me. Osó Imalaya tɔn jí we ogletoxo lɔ́ tíin te. Tíigbo ɔ́ ka to alixojégan osɔxa kléwún ɔ́ dó ogletoxo lɔ́. Susu ogletoxolǎmenu le tɔn we nɔ wazǎn to tíigbo lɔ́ me. Amǎ, azǎnkwé lɔ́ ka hwe somǎ bɔ xúhlón glí we ome le ka nɔ dó bo gbé sɔ́ nɔ ngbe.

Oxwé ná yi koatón mǝ wɛ to ogletoxo lɔ mɛ. Atín wɛ ye yí yě dó gbá oxo bo ka basí oxo xóxó éxe ye cigbá kpó oxogbákpánu kpó. Afɔdóayítɛn ma to ogletoxo lɔ mɛ. Dó osó jí aga wɛ ogletoxo lɔ tíin te wútu, avivo ka tíin tawun. Yɔkpó lɛ ka no to afɔvózɔn bo no dó adɔgo légélégé.

Ayígba kléwún dé jí wɛ ye gbá oxwé ɔokpóɔokpó dó. Onũɔaxo lɔ, azava dé wɛ bo no ti-azɔ, bo onũɔazɛn no to ado atɔnnɔ jí. Koklõnɔ asi délɛ no to oxwé lɛ gbe byó bo no to tíntón-yi sɔn yě mɛ, bo oxwé lɛ gbe ka kúɔíxó.

Wěxɔmɛ xe sekpó yě gbáwú lɔ tíin to alixojlégan awe mǝ do. Wěxɔlɔmɛ ko den gbáwú nǎdó ke-alɔyí yɔkpó xe ná gbé yi wa xwégbezón to wěxɔmɛ tíntónsɔn gódo lɛ. Gbɔnmǝ susu yɔkpó lɛ tɔn ma no yi wěxɔmɛ. Mɛxó susu ma nyó owěxyá bo ma nyó owěkan, éne lɔ ka no ɔe yě kpo dóhlán ogletoxo ɔěvo mɛnu lɛ dali.

Ojikpá xe tíin ma ka sukpó, dó osinxládó xe sekpó gbáwú, alixojlégan awe wɛ ye ná yi mɔ ɛ te. Ye ní mɔ osin bo nu bo yí i dó lɛawũ ko nyí awűvénu gbáwú. E sɔ syén dógɔ nǎdó mɔ osin dó hú ojikpá ná. Osinhwín dé ka tíin bo tónsɔn osinxládó éxeló kɔn. Amǝ osinhwín lɔ ko gblé, bo omɛ lɛ ma ka wa onũ dé bo nǎdó jlǎ ɛ dó. Jíkun ka basí vlavonú dé, adavo to onũdíɔhwenue, hwenue ye no dó lěsi te, éxe nyí ojínú yětɔn tíntán. Oten kaví ojilɛ ma ka tíin ganjí nǎdó kpo omǎgle. Enyí yě dó otaɔagbe, wɛ oji lěsi tɔn xe yě no ya, éxe ná kpé yě yiye ojinúyiya hwenue ɔěvo pépépé wɛ.

Sinsɛn xe ye no ylɔ ɔɛ́ndu sín omɛ wɛ omɛ lɔ lɛ, gbɔnmǝ yewe vovo, susu wɛ yě no sɛn. Yewe é́ndu xe yě ɔóná no myǝxome ná bo no litayí ná yi adǝkpo kandéawũ línlán (1 000 000). Ogletoxolómɛnu lɛ ka tindó onũmesɛn susu xe ye ko ɔedóvo ná yewe é́ndu lɔ lɛ. Hwedékpóképɛnu xe ogletoxolómɛnu lɛ, no to onũɔu, yě no kán onũɔuɔu lɔ kpɛɔé dó ayígba ná gbigbo xe to fuflũkpé lɛ.

Linlɛn ayíjije tɔn kpó awúkúme tɔn kpó wɛ to nukún lɛ jí. Nukúndíɔɔ ɔokpó géé xe kpo ná yě vlavo, tíin to ogbe xe ja mɛ, hwenue yě ná gɔwá ogbɛme to agbasa ɔěvo yídó mɛ, yě sɔgán yi tɔn byó ninɔme xe nyó hú dé mɛ. Amǝ, é sɔ sɔgán sɔ jo, ényí vlavo yě ko hɛn xomegblé yewe lɔ lɛ, ajaka kaví avũn mɛ wɛ yě ná gɔwá ogbe gbɔn. Yě mɔ ɔɛ yě ko je omɔɔíɔóme bo tíntónsɔn éme ma tíin, bo ayixa dékpóképɛ ma tíin nǎdó ɔyɔ ninɔme yětɔn.

Owendagbelátɔ Lepica wɛ ko bé agban étɔn wá je ayí éné lɔ jí. Osun ɔokpó mɛ sín onũkpínkplón dó jijo ome lɛkpó tɔn jí dé ka tɔn bo é ko yi bo yi kplón. Hwenue é kplón onũ lɔ kpó gódo wɛ éwo kpó hɛnnu étɔn kpó bé agban yětɔn bo wá je ogletoxo lɔ mɛ, bo nǎdó no no éme, nǎdó no má onũ xe yě ko kplón lɔ xé nǝzo yětɔn lɛ. Yě tindó oxwé xe ka fɛ-awũ tawun dé bo onũɔaxo yětɔn tindó azɔɔetɔndo, éxe no hɛn onũɔiɔa bo-awũ bo no ɔe naké zínzán kpo. Yě ka tindó ogle kléwún dé xe jí yě to koklõnyi te. Yě dó ojikpá kléwún omǎ kpóɔ onũ ɔěvo lɛ tɔn dé ayí, éxe jlǎ onũɔuɔu yɔkpó lɛ tɔn dó. Adado yětɔn gbonu wɛ é te bo ovɔn kaví hunxomeslǎ ma no dótuklá yɔkpó yětɔn lɛ sɔ yɔkpó ogletoxo lɔ mɛ tɔn xe kpo lɛ.

Memɛsúnnu Lepica ka basí osinxénú ná oxo étɔn bo wá dó agbǎ lɛ nǎdó no yí jíkunsin dó yě mɛ, jíkunxe no wá ja vlavo lɛ. Omɛ ɔěvo lɛ wá yi linlɛn éne dó basí kpóndégo, bo hwenuená jíkun ja, yě no mɔ osin yí tawun. Yě hɛn kplíɔɔkpó lɔ sín omɛ lɛ wazɔn dókpó, nǎdó ɔe alixo ná osinhwín dé bɛsɔn osinxládó ogletoxo lɔ tɔn kɔn, dinvyɛ yě tindó osin susu bo tle su tawun nǎdó húsin ná ojikpá yǝyó yětɔn. Omɛ susu no yí vlǛ koklõkpó lɛ, bo no wáyí kun adado xe ma no lunwǎn kaví bo ma no ji omũ lɛ.

Hwenue Lepica lɛ ka wá, yě ko je onũkplón mɛxó lɛ kpóɔ yɔkpó lɛ jí, xe jló ná nyó owěxyá bo ná nyó owěkan. Yě je owěnyóxyá kplón yɔkpó lɛ kpóɔ ɔwunjoja lɛ jí. Égbexe, ogletoxo lɔ tindó owěxɔmɛ étɔn titi ná yɔkpó lɛ. Oxo ɛne tíntán owěxɔmɛ odoko tɔn wɛ é ko dó.

Égbexe, oxo kléwún dé tíin bo to Mawũgun tɔn nyí, dó oxwédo okonukún-atɔn to ko-atɔn lɛ mɛ, ko dó kɔndókpónúwiwa omɛlɔsú tɔn kpó Klisti kpó. Onũ kpókópó éxe jo dó hɛnnu éxeló ko gbɔn oxó kpó zínzán kpó jí

dó má Klisti wútu. Ome le ka dó linlen dɔ yě lɛzun gbetó kpíkpe bo mɔ dɔ yě sɔgǎn zán ogbe jijɔxokpíkpenino tɔn, dó hɛnnu ɔokpó dé ko kpénukún yě go titewungbe hwenue é má ogbezán ɛtɔn kpó ome dɛvo le kpó.

Ye ko kpin otan éxe ɔokpóló hwa nemú dé to ogetoxo xe tiin to ototligbé ɛ́ndito tɔn le me kpódɔ éxe tiin to hwezetenwají Nepalito tɔn le me. Égbexe, onú ɔokpóló le to jijo to ogetoxo kantɔn me to awa ló jí. Agbasanú le ko dɔyǎ ogbezán ome le tɔn. Amɔ ogetoxo le dó dɔdɔyǎ gá to gbigbonúwiwa sín alixó jí, bo mawũgun xwédo me tɔn kanwekoatón- nukún awe we ko tiin (107), bo to yěwule me, wyawe we klɔ kpó mawũgunví fɔdé kpó.

- Dɔdɔyǎ té le we Lepica henwá ná kplídókpó ló? Mì ní go otan ló jí kpón bo kan dɔdɔyǎ ɔokpóɔokpó xe é henwá to akpáxwé gbetómenino tɔn, to akpáxwé gbigbo me tɔn, to akpáxwé tamegbigba tɔn kpódɔ to akpáxwé agbasanúwiwa tɔn.
- Nawé é hen dɔdɔyǎ éne le wá gbɔn? Nawé é bé gbɔn? Hɛnnu ɛtɔn ka lo?
- Nawé Lepica ka dɔyǎ kplídókpó ló dó?
- Tayídi Lepica, ɛté mì ka sɔgǎn basí to kplídókpó mɛtɔn me?

Kanhen: To okplónnáménúwiwa xe ja me, mí ná ná mì onúkpínkplón dó jijɔxo jí ɔdɛɔdɔdɔ go kédɛdi éxe Lepica ko kplón wáyí le.

Otaɔónáxó

Lepica kpódɔ Mamenyónu Li kpóndégo awe we yěwule nyí kpowun, bo dó lɛxe ye ní nɔ gó-alo ná omexe kpo le gbɔn xyá. To onújijo awe le me, ye to finlín mí dɔ é ma nyí onúná ome we nyí alɔgɔ ná ome dɔye le gbá, amɔ hwenue mì nɔ to ojlɛ susu yí dó nɔ yi nɔ ohwe dó yě, hwenue mì nɔ to dínɔn ná mɔnũje ninome yɛtɔn go, hwenue mì nɔ byó kɔndókpónúwiwa kpó yě kpó, hwenue mì nɔ to adɔgbígbo ná yě, hwenue mì nɔ to onúkpón yě, hwenue mì nɔ to akpaljé dɔdɔyǎ tɔn dóxyá yě te we.

MÌ NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBÉ KLEWUNKLEWUN LE ME

- Mì ní nɔ flínú je kplídókpó mɛtɔn jí. Bé hɛnnu dé ka tiin bo mì sɔgǎn yí yizón ná? Nawé mì dó ko sɔgǎn yíyizón ná ɛ gbɔn?
- Bé zínzán ɔagbe déle ka tiin bo mì ná sɔgǎn yí yě zán? ɛté mɔ mì sɔgǎn ko basí?

OGBEDÍDÓ

Onǔkpínkplón 6: Nǔnywé-zinzin kpódɔ zǐnzín Mawǔ tɔn

Linlen titewungbe lɔ lɛ

Enyí mǐ jlódɔ kplídókpɔ mǐtɔn ní dɔ dídɔ, mǐ dɔ hudó nǔnywé-zinzin kpódɔ zǐnzín Mawǔ tɔn. Mawǔ có wɛ sɔgǎn dɔ kplídókpɔ dɛ.

Azɔnwánú

1. Onǔkplónwíwema (ényí é jló omɛ wɛ) (SG)
 - a. Nǔnywé-zinzin Mawǔ tɔn
 - b. Otan Owé wíwé tɔn dɔ lɛxe Mawǔ hɛn onǔ dɔkpólɔ jidóéji gbɔn

Oxójɛnukɔn

Mì Ní MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME

Mì ní kpajlédɔ mǐwulɛ wɛ omɛ lɛ dɛ dɔ kplídókpɔ mǐtɔn nu dindin tlóló, bɔ mǐwulɛ wɛ ye byɔ dɔ mǐwulɛ wɛ ní kpénukún dɔ lɛndóte kplídókpɔ mǐtɔn dɔzɔn kplídókpɔ kpóndégo tɔn dɛ ná awa mǐtɔn jínu lɛ. (kplídókpɔ kpóndégo ka basí akpajlɛ kplídókpɔ xe kpégan lɛxe é dóná ko te bɔ omɛ lɛkpó nídó yí mǐ dɔ basí kpóndégo.)

- Azɔn-yíwanú té lɛ sín hudó mǐ ná ko dɔ? Mǐ ní tɛnkpón bɔ lɛn onǔ lɛkpó, kákáyije onǔnyówatɔ heelú lɛ jí, akwé jí, alixo yɔyɔ lɛ jí, kpó éxe kpo lɛkpó jí.

OGBEDÍDÓ

Alixodóxyǎ lɛ ná onǔhenbɔ-awǔtɔ: Hwenuɛ mǐ ko dótó onǔéxwɛmexó lɛ, mǐ ní nɔ dɔnǔ dɔ omɛ dɔkpódɔkpó ná xúhlón xe é dɔ lɛ tɔn wútu. Mǐ ní kan nyíkɔ ogbɛ lɛ tɔn, ogbɛ xe dɔxó dɔ oɔɛ go, ogbɛ xe dɔxó dɔ zǐnzín Mawǔ tɔn go, ogbɛ xe dɔxó dɔ onǔnywé-zinzin Mawǔ tɔn go kpódɔ dɔ éxe kpo lɛ go. Ényí ogbɛ dɛkpókpe ma dɔxó dɔ oxónáme énele dɛ go, mǐ ní bɔ kanbyɔ onǔkplónwí oxɔ lɔ me tɔn lɛ dɔ ényí, yɛ sɔgǎn lɛnnǔ dɔ onǔ xe go yɛ ko wɔnji dɛ jí.

Mì ní xyǎ 2 Otannǔgbó lɛ 7:14.

- Ná oto mǐtɔn nídó mɔ kpóngbɔ, éte mǔ wɛ mǐ dóná basí ?
 - Ye ní nɔ xodɛ, ye ní nɔ dín Mawǔ nukɔn ná nɔ, ye ní bɔ gbé zǐnzǎn nylakan mǐtɔn lɛ dɔ ayí.
- Měnu wɛ dóná yí onǔ éne lɛ basí?
 - Otogun Mawǔ tɔn wɛ
- Ényí mǐ basí onǔ énele, éte Mawǔ ná yí basí lo?
 - E ná dótó, é ná jóná bɔ ná gbɔ-awǔtu ná oto mǐtɔn!

Mǐwulɔsú lɛ ma ná sɔgǎn dɔ kplídókpɔ mǐtɔn kaví bɔ dɔ axólúduɔ Mawǔ tɔn ayí. Xúhlón susu xe mǐ ko dɔ lɛ, xe aɛɛkpikpa oto lɔ tɔn ko dɔ lɛ, kaví éxe omɛ dɛvo lɛ ko dɔ lɛ, mǐ ko nyɔ yɛ. Amɔ, mǐ ma mɔ Kplídókpɔ mǐtɔn bɔ é dɔ. Vlavo, mǐ ko mɔ dɔdɔ xe nyɔ dɛle, amɔ dídɔ kpíkpé Mawǔ wɛ nɔ ná. Mǐ ka dɔ hudó onǔnywé-zinzin Mawǔ tɔn kpódɔ zǐnzín éton ná dɔ aliglónnú xe mǐ to mímɔ dɛle sɛ. Hwenuɛ mǐ nɔ to oɔɛgo bɔ nɔ to otónúse ná Mawǔ, mǐ ná mɔ bɔ dídɔ ná nyí Kplídókpɔ mǐtɔn tɔn.

Onūnywé-zinzin Mawũ tɔn

Mì ní M̀X̀X̀ÒD̀D̀ÒX̀ÒG̀Ò TO OGBÈ KLEWUNKLEWUN LE ME (SG)

Alìxodóxyà le ná onūhenbo-awùt́ : *Mì ní zé owèkánxyà dè kpóḍ oxókanbyɔ̀ le, éxe go ye ná m̀x̀x̀òd̀d̀ò d̀ò así ná ogbè ḍokpóḍokpó kaví mì ní kan owèkánxyà kpóḍ oxókanbyɔ̀ étɔn le d̀ò wěma voovo le jí. Énegódo, mì ní zé wěma ĺ ḍokpó ná ogbè ḍokpóḍokpó nǎdó xyà onū xe ye kan d̀ò é ji bo m̀x̀x̀òd̀d̀ò é go. Ényí ogbè dèle yáwũ bo wa azɔ́n yětɔn kpó, mì ní byɔ́ sɔ́n yě sí ḍo yě ní ḍyɔ́ wěma yětɔn le to yědèle céncén.*

Mì ní xyà 1Axlú le 3:7-14

- Été we salomɔ ka byɔ́?
 - Onūnywé nǎdó nɔ otonu, ayixa onūnyówa tɔn
- Nawé Mawũ ka wanũ gbɔn?
 - Xomehun i. E bo dókpa ná ε ḍo émi ná d̀ò onūnywé onūnywé jí ná ε húgǎn ome dèkpókpe, xe ko jɔ je nukɔn ná ε kaví éxe ná wá jɔ gbɔn gòdo étɔn, bo ná ś ná ε adɔkun, yěyi kpóḍ ojídó.

Mì ní xyà Jaki 1:5.

- Eté sín ogbe we Jaki ka dè ná mĩ ḍo mĩ ní nɔ byɔ́?
 - Onūnywé-zinzin
- Ná Jaki tɔn, nawé Mawũ nɔ ná ome gblǎndó gbɔn ?
 - E nɔ tún-alc d̀ò nɔ ná onū ome, ma gbléhwe d̀ò ome

Mì ní xyà Kpikpahan le 81:11-16

- Été we otogun Izlayeli tɔn dóná ko basí bo ma ka basí?
 - E ní d̀òto Mawũ (to owěfo 11 kpóḍ 13 me)
- Été Mawũ ná ko wa ényí yě ko se étɔn we?
 - E ná ko ḍu to kentó yětɔn le kpóḍ otasómetó yětɔn le jí.
 - Ewɔ ná ko ná yě nūḍuḍu ḍagbedagbe le ḍu.

Mì ní xyà Ezayi 55:8-9

- Nawé alixo kpóḍ linlen Mawũ tɔn le te bo é jlé?
 - Alixo étɔn le kpóḍ linlen étɔn le yijí húgǎn linlen mĩtɔn le kaví alixo mĩtɔn le.

OGBEDÍDÓ

- Okplón té mĩ sɔgǎn yí sɔ́n owěfo énelekpó me?

Owě wíwé hunḍo h́ezéhézé ḍo Mawũ dín ḍo mĩ ní nɔ byɔ́ onūnywé-zinzin. Xome nɔ hun i hwenue onūnywé-zinzin we mĩ nɔ byɔ́, bo é nɔ tún-alc d̀ò nɔ ná ε mĩ. Amɔ́, ényí mĩ ma ka se Mawũ tɔn, nǎ ḍɔn we mĩ te nɛ. Mawũ nyónwi tegbe húgǎn mĩ. Linlen étɔn le, yijí húgǎn linlen mĩtɔn le. Alixo étɔn le, yijí húgǎn alixo mĩtɔn le.

Mì ní M̀X̀X̀ÒD̀D̀ÒX̀ÒG̀Ò TO OGBÈ ƆAXO ME

Mì gbɔ mĩ ní d̀ótó lèxe Mawũ ka ná onūnywé-zinzin kplídókpó dè gbɔn sín otan.

Kplídókpómenu dèle sín linlen we nyí ḍo yě ní tindó gladéé ḍokpó. Yě wá zé gladééxó ĺ d̀ò tito yětɔn me, amɔ́ é wá ḍi ḍo yě ma ná sɔgǎn tindó akwé susu m̀wunko nǎdó xɔ ε to gbèḍokpó. To osun ḍokpóḍokpó me, hwenue yě nɔ kplí, yě nɔ xodè bo nɔ kanbyɔ́ Mawũ onū xe yě sɔgǎn yíwa dógó ná Kplídókpó yětɔn nídó sɔgbexé tito Mawũ tɔn dógó.

Gbèḍokpó, to okplító, yě mɔ ḍo Mawũ to oxóḍ ná yě ḍomɔ́: «Enyí mì ka gblòada ná alixovú xe yi tónje ogle le me, nye ná ná gladéé ḍokpó mì». Mawũgun ĺ f́n t́lóló d̀ò oxó ĺ jí, bo gblòada ná alixovú ĺ, éxe ḍigaa ná alixojégan atɔn ná gbawungbaloke nídó sɔgǎn gbɔn é ji wáyí.

Oxwe éneló mɛ, ojinú omɛ lekpo tɔn wɛ nyɔ tawun, dɔ yɛ ma ná sɔ hɛn ojinú lɛ dɔ nɛgbé wáyí ba. Lɛxɛ gbawungbaloke lɛ jí wɛ yɛ nɔ bɛ ojinú lɛ dɔ, yɛ nɔ sɔgǎn bɛ yɛ wáyí bléwún. Agban susu wɛ yɛ nɔ dɔ dɔ gbawungbaloke lɛ jí bo nɔ wáyí sa to axi mɛ. Gbawungbaloke lɛ zón bɔ káká wáyí je axi mɛ, ojinú lɛ gbékpo to kpɔkpɔ. Eneló wútu yɛ mɔ akwé ganjí. Ogletoxolómenu lɛ wá nyí dagbenywétó dóhlán Mawũgun lɛ sɔmɔ, bo yí akpáxwé dɛ sɔn ale yɛtɔn mɛ bo hɛn wá ná Mawũgun lɛ. Akwé susu gégɛ dɛ wɛ!

Mawũgun lɛ xodɛ bo kan lɛxɛ é ná zán akwé lɛ gbɔn byɔ Mawũ, Mawũ bo flín yɛ dɔ émi ko dɔkpa gladéé tɔn ná yɛ. Akwé lɛ, gladéé lɛ wɛ yɛ ní yí dɔ xɔ.

- Nawɛ Mawũgun lɛ ka nyɔ onũ xɛ é dóná wa gbɔn?
- Gblɔndó tɛ Mawũgun lɛ ka ná hlán onũ xɛ Mawũ dóxyá ɛ dɔ é ní basí?
- To vivɔnu, é tɛ wɛ wá jɔ?

Otan kpowun Mawũgun xɛ nɔ setónú ná Mawũ tɔn dɛ wɛ. Amɔ mí ní yí bíbɛnu otan lɛ tɔn vé. Osun dɔkpódɔkpó, yɛ nɔ kplí bo nɔ kanbyɔ Mawũ onũ xɛ yɛ dóná sɔ yíwa to nukɔn mɛ. Mí dóná nɔ wa mɔ, mí ní nywé nũgbó dɔ mí nɔ kplí hwɛhwɛ, ná dɔ nɔ kanbyɔ Mawũ onũ xɛ yɛ dóná basí. To hwɛdɛlɛnu, Mawũ sɔgǎn jí alixɔ xɛ mí ná gbɔn ná mí hɛzéhɛzɛ. Hwɛdɛvolɛnu, onũ xɛ mí mɔ dɔ dagbɛ kpɛtɛ wɛ, linlɛn éne wɛ mí dóná yízán kpowun, bo ka ná nɔ dɛji dɔ Mawũ go ná dɔ hɛn mí nywé dɔ alixɔ wɛ mí bú. Amɔ to osun dɔkpódɔkpó mɛ, mí dóná nɔ wá byɔ onũnywé-zinzin to Mawũ dɛ. Mí ní nɔ flín dɔ alixɔ é tɔn lɛ yíjɛ tɛgbɛ hũgǎn mítɔn lɛ.

Mawũ hennũjidóéji

Mí ní go otan gladéé tɔn flín m̀dɛlɛ.

- Étɛ omɛ lɛ ka basí to otan éxɛ mɛ?
 - *Yɛ byɔ onũnywé-zinzin sɔn Mawũ sí kpódɔ yɛ wá gblɔ-ada ná alixovú lɛ.*
- Étɛ wɛ Mawũ ka basí?
 - *É ná ayixa dɛ yɛ, kpódɔ é basí gbɔn alɔkpa dɛ jí bɔ ogletoxolómenu lɛ nɔ tún-alɔ dɔ nɔ ná onũ Mawũgun lɛ, éne wɛ zón bɔ yɛ dɔ sɔgǎn xɔ gladéé lɛ.*
- Ényí yɛ ma ko gblɔ-ada ná alixivú lɛ, bɛ yɛ dɔ ko mɔ gladéé dɔkpó yí?
 - *ÉHEO*

Tɛgbɛnú é dɛbla nɔ nyí dɔ, Mawũ nɔ dɔ azɔn dɛ ná zédóasí ná mí to axólúduɔ é tɔn sín dɛdóayí mɛ. Mí dóná je onũnywé-zinzin é tɔn byɔ jí hwɛ, amɔ onũ xɛ é dóxyá mí, mí ka dóná nɔ yí i basí gá. To otan Owɛ wíwé tɔn susu mɛ, otónú wɛ omɛ lɛ ko se ná Mawũ hwɛkpó dɔ mɔ azɔnjyawũ.

Mí Ní MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBɛ KLEWUNKLEWUN Lɛ Mɛ (SG)

Alixodóxyá lɛ ná onũhenbɔ-awúts : Mí ní má nũkplónvɛ oxɔ lɛ mɛ tɔn lɛ dɔ ogbɛ kléwúnkléwún omɛ atɔn wáyije omɛ atɔn tɔn lɛ mɛ. Mí ní yí éhwe gbáwú otan dɔkpó ná ogbɛ dɔkpódɔkpó, ná é ní xyá. Mí ní basí dɛdɛkpa lɛ bo kan dɔ yɛ jí Owɛkánxyá dɔkpódɔkpó kpódɔ oxókanbyɔ xɛ yɛ ná kanbyɔ lɛ ná dɔ má yɛ ná ogbɛ dɔkpódɔkpó.

Davidi kpó Golyati kpó

Filisitinu lɛ kpó Izlayeliví lɛ kpó wɛ to ahwanfun. Filisitinu lɛ dɔ omɛ janwunjanwun xɛ yɛ nɔ ylódɔ Golyati dɛ hlán ahwangbɛnu, bo byɔ sɔn Izlayeliví lɛ sí dɔ yɛ dóná dɔ omɛ dɛ hlán xɛ ná kpénũ xɛ éwɔ Golyati. Ényí omɛ éneló dɔ to Golyati jí, hwenɛnu Filisitinu lɛ ko cí-ahwan bo ná tónsɔn Izlayelitomɛ. Ényí Golyati wɛ dɔ to omɛ éneló jí, bɛ Izlayeliví ko cí-ahwan bo lɛzun kanɛmɛ ná Filisitinu lɛ. Davidi ka gbékpo to ovú gbáwú ná dɔ yí ahwangbɛnu, amɔ hwenue é se bɔ Golyati to Mawũ canko, sɔn ojɔ éwɔlsú tɔn mɛ é dɔ émi ná yí ahwangbɛnu lɛ.

Mì ní xyǎ 1 Samweli 17:32-49

- Été Davidi ka basí?
 - *Són ojǎ éwǎlsú tǎn mē wē é yí tǎn-ahwan Golyati te.*
 - *É hundǎ dǎ Mawǔ ná ná émi ǎudéji.*
 - *E yí ogbeta ma náǎó sǎ-ahwannú axǎlú tǎn, azǎnwanú xe ko má ε lē wē é yízán: agǎn kpó kotowunkpé kpó.*
- Étéwútu Davidi ka wamǎ?
 - *É ka yíse dǎ Mawǔ ná hwlǎn Izlayeli gán kpódǎ é jló ná dē zǎnzín Mawǔ tǎn dóxyá.*
- Sínsén té wē é ka ná?
 - *É kpégo bo hu Golyati, Izlayelito dǎ to ahwan lǎ jí.*
- Bé a ka lǎndǎ onǔ sǎgǎn yí gbǎnmǎ ényí Davidi ma yí fun-ahwan?
 - *Vlavo é ma ná ko yí gbǎnmǎ. Hwǎkpó Davidi nídó wá, Mawǔ ma ko dó onǔ dē te.*

Élizee kpódó asúcyósi kpó

Mì ní xyǎ 2 Axǎlú 4:1-7

- Nínǎ té mē wē asúcyósi lǎ ka tíin te?
 - *Axǎ xe é ma ná sǎgǎn sú dē wē to okǎ ná ε. Onǔ xe to tékpón ovísúnnu étǎn lē wē nyídǎ yě ná gbǎ bo lǎzun kannumε.*
- Été é ka basí?
 - *É byó alogó sǎn Mawǔwensagun lǎ sí.*
 - *É cyán gǎgbó omē xe lédó é lē tǎn lē. E zingbǎn ogbe xe Elizee dē ná ε lē jí.*
- Été Mawǔ ka basí?
 - *É hen olivimi lǎ sudóéji, bǎ asúcyósi lǎ wá dó é dó gǎgbó susu mē bǎ yě gó.*
- Sínsén té wē é ka ná?
 - *Axǎ lǎ nyí súsú bǎ ovísúnnu étǎn lē nyí hwinhwǎngǎn*

Jelikotoxo

Mì ní xyǎ Jozwe 6:1-5, 12-14, 15-17, 20.

- Été Mawǔ dóxyá yě dǎ yě ní basí?
 - *Yě ní zinzǎnlin lédó otoxo lǎ kpódǎ yě ní kún ahwanván lē.*
- Été yě ka basí?
 - *Yě setónú ná ogbedide Mawǔ tǎn lē*
- Sínsén té é ka ná?
 - *Yě dǎ to ahwan lǎ jí. Adǎgǎngǎn otoxo lǎ tǎn lē hǎsú ayǎ.*

Naama

Otan Naama tǎn dýe. Ahwangǎn Ahwankpá Silito tǎn wē éwǎ bo nyí gbetó xúhlónno heelú dē. Gancó é to okpozǎn je bo ka se dǎ Mawǔwensagun dē tíin to Izlayelitomē bo sǎgǎn gbǎ-awǔtu ná émi. Enemε, é dǎdó náǎó yí kpé Mawǔwensagun Elizee.

Mì ní xyǎ 2 Axǎlú 5:9-14

- Eté Elizee ka dǎ ná ε?
 - *É ní yí lē-awǔ hwǎ cyánwē to jǎǎdanitǎ mē.*
- Nínǎmē dǎté wē wá nyí Naama tǎn?
 - *É gbléxomε. Ná éwǎ tǎn, ogbedide xe ma dó ota dē wē, hwenenu lo, é ma jló ná setónú ná.*
- Hwenu Naama wá setónú ná, été wē ka jǎ lo?
 - *E mǎ azǎnhengbǎ yí.*

OGBEDÍDÓ

Hwedélenú, onúxe Mawũ dọ mí ní basí mí nọ yí i dọ dọ Oklenónú. Amṣ, Mawũ ka dọ azṣn dé ná yíwa jánwé ná azṣnhengbo kplídókpó mītṣn tṣn tēgbē. Mí dóná je otónúse ná ogbe xē é ko dē ná mí lē jí, (ényí éneló tle sṣgān tayíḍi onũ ma ḍi onũ dé kaví onũ kónwúnkónwún dé ná mí) bo ka dọ jidíḍe dọ ényí mí setónú, Mawũ ná hēn azṣngbo ná kplídókpó mītṣn.

MÌ NÍ MỌXÓḶDÓXÓGO TO OGBẸ ẸAXO ME:

Mì ní dótó otan éxe.

Oxozónwanú lē

To Kplídókpó TCT tṣn dé mē, Mawũgun mọ dọ Mawũ to ogbede ná ε dọ é ní gbá blíkixó ná Kplídókpó ló sín omē lēkpó. Yē yi dínóná ayígba xē to awa éné jí, bo wá mọ dọ oxo ogban-atón wē to ná hósú ayí, éxe yē dóná gṣgbá kaví jlǎdó. Kpedékpedé, Mawũgunví ló lē wá kplí azṣnwanú ló lē, bo dē són ojłō yēwulsú lē tṣn mē bo ná wa azṣn ló kákáyije vivṣnu. To oxo ogban-atón lē mē, oxo fṣtṣnnukún-awe go wē yē kpé bo gbá kpéte. Gancó, hwenue yē to fṣtṣnnukún-awetó ló gbá kpó wē yē wá mọdọ azṣnwanú dé ma kpo to ayí bo sṣgān kpé nǎdó go oxo fṣtṣnnukún atṣn xē kpo lē gbá. Lēxe éné ná ko hēn awúkú yē bo ná zón bo yē ná jó azṣn xē yē zédóasí ná yēḍele dó, Mawũgunví ló lē yí ogbeta dọ, yē ná kplí nǎdó xoḍe bo ná blánu xó ozǎnto dọkpó, bo nǎdó byó Mawũ dọ é ní gó-alc ná yē, ná lēndóte ló nídó nyí bibasí.

Ayíhngbe afónnu, hwenue yē to tíntón són sinsenxó mē, agbanbéhún Ẹaxó lē, éxe mē oxozónwanú lē ko gó, wá nṣte to sinsenxó ló nukṣn bo je agban yētṣn ló lē bétón jí. Agbǎkpé Mawũgunví ló lē, bo yē yáwũ bo yi dọ ná agbanbéhúnkuntó ló lē dọ alixó wē yē bú. Omē dékpókpé ma zón oxozónwanú xó, bo omē dékpókpé ma ná sṣgān kpé azónwanú kplǎnkplǎn énélekpó go bo xó. Agbanbéhúnkuntó ló lē yáwũ bo gblṣn dọ, són dinvyē oxozónwanú ló lē, ace Mawũgun ló tṣn gló wē yē tíin te. Enyí yē ma ka dín oxozónwanú ló lē, yē dóná seten ná agban ló lē. Oxónyidómenzó sisósisó dé zón bo yē wá mọdoná dọ lǎnkan agbanxó dé tṣn wē, agbanxó xē ma ḍen dó Mawũgun ló, agban xē ko gblé bo ka dóná jó oten ná agban yǎyó lē wē. Hwenue nukṣntó Mawũgun ló tṣn lē kanbyó agbanbéhúnkuntó ló lē dọ, étéwútu wē yē ka ḍyṣ azṣnwanú ló lē sú dọ sinsenxó ló nukṣn, yēwule ka gblṣn kpowun dọ: « Agbǎ kpé mí dọ ohúnkunkun go, bo mí dín ná kṣn azṣnwanú ló lē dóayí, bo ná sṣgān gảyi agbanxó ló mē».

Gbṣnmṣ, Mawũgun ló mọ oxozónwanú énelekpó yí vṣnu. Tayíḍi azṣnjyawũ dé, agban ló wá kpé bo ná gbá kpikpotó oxo kplídókpó ló tṣn lē yiye vivṣnu.

- Étéwútu Mawũgun ló jló ná gbá oxwé ná dọkpódokpó ofílómenu lē tṣn?
- Été Mawũgun ló ka basí?
- Été Mawũ ka basí?
- Bé mì ka lenḍo Mawũ ná ko ná oxozónwanú lē, ényí Mawũgun ló ma ko basí onũ xē go é kpé bo sṣgān wa hwě (oxo fṣtṣnnukún-awe gbígbá)?

Kédéḍi owěkánxyá éxe jí mí ko kplónnũ dọ to Owě wíwé mē lē, Mawũ hēn xúhlóndídó yētṣn jidóéji hwenue yē ko basí onũ xē go yē kpé bo sṣgān wa, (é ma ka nyí je nukṣn ná wē gbá). É nọ wá jṣ bo Mawũ, gbṣn jṣmyo ḍagbewanámetó étṣn dali nọ wá kpácá mí, amṣ hwehwe (ḍilěxe mí to mimọ to Owě wíwé mē dọ), é to otekpón dọ mí ní nọ setónú hwě.

Oḍexixo

MÌ NÍ MỌXÓḶDÓXÓGO TO OGBẸ ẸAXO ME

Mì gbọ mí ní xyá owěfṣ éxéle. Été kplṣn mí wē yē te dọ oḍexixo jí?

- Jaan 14:13
- Jaan 15:8
- Jaan 16:23-24

Mì ní vó nukún-nyi dó òṣìyọ́ xẹ̀ mì to dínḡín ná mọ̀ to kplídókọ́pọ̀ m̀t̀on mẹ̀ lẹ̀ jí, éxẹ̀ mì ko kandóayí to onùkpínkplón 4 tó mẹ̀, (ényí é ma gbékpo to mì sí ba, mì ní kan òṣìyọ́ xẹ̀ mì to dínḡín ná mọ̀ to kplídókọ́pọ̀ m̀t̀on mẹ̀ lẹ̀ dẹ̀vo, mì ní lènnù je òṣìyọ́ otakámenúwiwa t̀on lẹ̀ jí, agbasanúwiwa t̀on lẹ̀ jí, gbigbónúwiwa t̀on lẹ̀ jí kpódọ̀ gbetómeninonúwiwa t̀on lẹ̀ jí).

- Bé mì ka lèndọ̀ òṣìyọ́ éné lẹ̀ wẹ̀ Mawù to dínḡín ná mọ̀ gá to kplídókọ́pọ̀ m̀t̀on mẹ̀?
- Bé axólúduqu ét̀on sín òṣìyọ́ ka wẹ̀ éné lẹ̀?

OḂEXIXO

To k̀ondókọ́pọ̀ mẹ̀, m̀í ní nọ̀ yí ojìḡ dó nọ̀ xodẹ̀ nàdó bý Mawù ọ̀ọ̀ é ní hẹ̀n òṣìyọ́ éné lẹ̀ bý kplídókọ́pọ̀ m̀t̀on mẹ̀.

Alìxodóxyǎ lẹ̀ ná onùhẹ̀nbọ̀-awùt́ : *Hwenuẹ̀ mì ko xodẹ̀ ná ojìḡ ọ̀ọ̀ gódo, mì ní yí nukúnxwixwẹ̀ kléwún ọ̀ọ̀ bo dó nọ̀ nọ̀-abwé to Mawù nukon. M̀í ní ọ̀ọ̀ ná onùkplónv́ lẹ̀ ná yě ní kanbý Mawù ọ̀ọ̀, bé onù ọ̀ọ̀ ma tíin bọ̀ é jló ná dóxyá yě ya, kaví onùnywé-zinzin ọ̀ọ̀, xẹ̀ é jló ná ná yě bo nàdó je òṣìyọ́ éné lẹ̀ basí jí? M̀í ní ná yě nukúnxwixwẹ̀ awe yijẹ̀ at́n, dó nọ̀-abwé ná, énégodo, mì ní bo kanbý ogbẹ̀ ló ọ̀ọ̀ vlavo, Mawù ma ka dó onù ọ̀ọ̀ xyǎ yě?*

Otaḡónáxó

M̀í NÍ MỌ̀XÓḡDỌ̀XÓGO TO OGBẺ DAXÓ MẺ:

- Bé nùgbó sée ma wẹ̀ linlẹ̀n titewungbe xẹ̀ m̀í mọ̀ yí to onùkpínkplón éxẹ̀ mẹ̀ lẹ̀?
- Ogbẹ̀ kọ̀lì, nawẹ̀ m̀í sọ̀gǎn nyí gbejínót́ húmǎ ọ̀ọ̀, nàdó nọ̀ yí ojìḡ dó nọ̀ xodẹ̀ kpódọ̀ nàdó nọ̀ ọ̀ótó Mawù?
- Égbéxẹ̀, hwenuẹ̀ m̀í to oḡexo, bé Mawù ka dó onù ọ̀ọ̀ xyǎ m̀í bọ̀ m̀í ọ̀óná yíwa? (Ényí ẹ̀ẹ̀n wẹ̀, mì ní xwesọ̀ dó zé tito onù ló bibasí t̀on dó ayí.)

Onǔkpínkplón 7: Azǎn xe Mawǔgun dóná yíwa to axólúdu Mawǔ tǎn sín dǐdóayǐ me le

Linlen titewungbe ló le

1. Mawǔgun nǒ yí azǎn tawun dé wa to axólúdu Mawǔ tǎn sín dǐdóayǐ me to Kplídókpó mǐtǎn le me.
2. Ome dǒkpódókpó to Mawǔgun me we nyí ome vǐvé, bǒ ome lekpo dóná ko dǒ mǐmá to axólúdu Mawǔ tǎn sín dǐdóayǐ me, gbǒn alǒkpa dékpókpe me.

Azǎnwanú

1. Onǔ nukúnmo – onǔlǎwémagbigbló dǒ azǎn xe nyí Mawǔgun tǎn jí to dǐdóayǐ axólúdu Mawǔ tǎn me
2. Onǔ nukúnmo – dǐdekpa awǔtugonú le tǎn le (14) (awǔtugonú dǒkpódókpó we ye ná wá sǎn se)

Oxójenukǎn

Mì ní MǎXÓDǎDǎXÓGÓ TO OGBĚ DAXÓ ME

To onǔkpínkplón mǐtǎn xe wáyí tlóló din me, mǐ ko mǒ afǒdǐde dǐdý tǎn le, éxe nǒ bé sǎn **mì** jí bǒ nǒ yí byó **xwédo** mǐtǎn me, bǒ nǒ wá yí byó **Kplídókpó** me, kpódǒ byó **akota** me. Gancó, to afǒdǐde ló me, onǔ vǐvé dǐvo dé gbé tíin: éne we **Mawǔgun**.

Nǎdó hen onǔmimo dǎxó éxe ce, tito Mawǔ tǎn we nyídǒ Mawǔgun ló ní yí azǎn vǐvé tlala dé wa to afǒdǐde dǐdýnúwiwa tǎn le me.

Mì ní xyǎ Efeginu le 1:22-23.

- Azǎn té we nyí Mawǔgun ló tǎn?
 - E ní yí Jesuzǎn wa

Mì ní xyǎ Efeginu le 3:10.

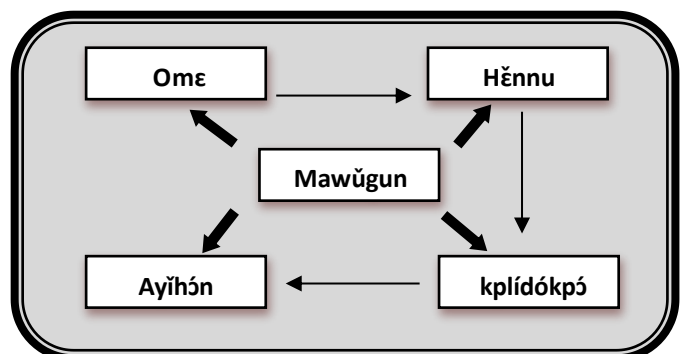
- Été Mawǔ nǒ yízán nǎdó hen onǔnywé-zinzin étǎn wá nyínywé me?
 - Mawǔgun

É ma nǒ bǒ-awǔ tegbe nǎdó mǎnǔje owéfo énele go, amǎ yé nǒ to onǔgǒflín mǐ dǒ, Mawǔ zé azǎn titewungbe dé dǒasí ná Mawǔgun to axólúdu étǎn sín dǐdóayǐ me. Mawǔgun we agbasa Klisti tǎn. Mawǔgun tǎn we nǎdó yí azǎn Jesu tǎn wa, bǒ hen ohwédǒgbǒ byó onǔ LǐKPÓ me.

- Été we ná ko jǒ ényí ye ko sú Mawǔgun mǐtǎn? Bé yéwu ome xe ma nyí klistisentó Kplídókpó mǐtǎn menu le ná ko to lǐwú? Etéwútu we onǔ ka yí gbǒnmǎ, kaví étéwútu we onǔ ma ka yí gbǒnmǎ?

Mawǔgun dóná ko dǒ zǐnzín dǒ Kplídókpó ló jí sǒmǎ bǒ awǔ ná kú Kplídókpólǐmenu le hwenue yé mǒ bǒ ye sú Mawǔgun ló.

Mǐ ní yí akpǎjlé onǔ xe mǐ ko kplón to onǔkpínkplón 5 tǒ me tǎn dǒ basí dǐde ninǒme axólúdu Mawǔ tǎn sín dǐdóayǐ. Mǐ ní bé sǎn gbétó dé jí, bǒ yije hǎnnu jí, bǒ ná wá yije Kplídókpó ló jí kpódǒ akota jí gbǒn gǒdo. (Mì ní

de owo gblele dokpóbo wá gbo éme dó ene jí dó ate ló jí, kavi mí ní dó ALÓGÓ GBON **ONŮ NUKÚNMỌ** le dali xyă - Ìdẹkpa azñ Mawũgun tñ to axólúdu Mawũ tñ sín ñí dọayí me)

Azñ Mawũgun tñ we ñádó hen afọdide éneló bo-awũ. (Mí ní de Mawũgun dó céncén bo sòn ofi éne mí ní de onũdóxyă le kpanta gbonu). Mawũgun dóná ná azñwanú le ome le, bo ná gó-aló ná yě, ná yě nídó dó zínzín dé dó hēnnu yētñ le jí, dó Kplídókpo yētñ le jí kpódó dó akota yētñ jí. Mí dóná sò dín alógónámenú le bo ñádó gó-aló ná hēnnu le, kplídókpo le, ná yě nídó lēzun onũ xe jló Mawũ te kpéte.

Ye ní yí azñwanú le ná ome le

AZÑ-YÍWA TO OGBÈ ÌAXÓ ME

Alìxodóxyă le ná onũhenbo-awũt: Mí ní má ìdẹkpa **ONŮ NUKÚNMỌ** awũtugonú le tñ ná ome voovo to ogbè ló me. Mí ní byó yě dọ yě ní fñcíte bo yi dó awũtugonú dokpódokpó xyă. Enegodo, mí ní bo kan oxó éxele byó ogbè ló kpéte dọ:

- Awũtugonú dēté le we nyí onũvótó kavi bo tíin mǎ kpowun?
- Awũtugonú dēté le we nyí kpeví kpéte to agbasa go?
- Ényí ye ka de awũtugonú kpeví kpéte ló le se, nino té me we gbetó ná ko tíin te?
- Ényí awũtugonú ló lekpo ko to voovo we, bé agbasa ná gbékpo to azñ étñ yíwa?
- Mí ní ná akpajlé xe dóxyă dọ awũtugonú ló le dó hudó yēdele tñ.
- Ényí awũtugonú déle ma ko tíin lálá we, azñwiwa agbasa tñ namǎ é ná ko nyí azñ kpíkpe dó?

Alìxodóxyă le ná onũhenbo-awũt: Yěwu ome xe wá onũkpínkplón ló tenme le ní bé ìdẹkpa yētñ le dóayí.

- Bé agbasa ló to ganjí dinve?
- Été é ná ko ji, ényí awũtugonú déle ma sò wá to zínzánlójí ba?

Alìxodóxyă le ná onũhenbo-awũt: Yěwu ome xe wá onũkpínkplón ló tenme le ní de awũtugonú vívé tlala le, énegodo, yě ní bo bé ìdẹkpa xe kpo le dóayí.

- Bé agbasa ló sọgǎn yí azñ étñ wa dinve? Étéwútu é ma to azñ ná wa, mí ka tindó awũtugonú vívé tlala le ma ?

1 Kolentinu le 12:12-20

Dinve mí gbo mí ní kan onũ-yíwa xe me Mawũgun dóládó le.

Alìxodóxyă le ná onũhenbo-awũt: Mí ní kan onũ-yíwa le dó ate jí kavi dó onũlávéma gbigbló jí. Mí ní nọ gọ nukúnnyí gbón akpáxwé xe ja éxe le jí:

- To agbasa me, awũtugonú dokpódokpó we nyí onũ titewungbe. Mawũgun dóná ko tayídi agbasa wunko, bo Mawũgunví dokpódokpó dóná ko nyí ome xe jexé dé ná ñí dọayí axólúdu Mawũ tñ. Mawũgunví onũdémáyíwátó ma ka dóná ko tíin. Bé awũtugonú dokpódokpó ka nọ dó azñ tawun dé bo nọ yíwa? Bé ome déle ma tíin, bo ényí yě tle dóláte ná Mawũgun me wíwá, éne ma to ná hen onũ dé gblé to Mawũgun ló sín azñwiwalixo jí kavi to owendagbelílázónlìxo le jí?
- To gbetó kanweko jí, nemú we nọ wá sinsenxo ló me gaan? (ényí kanwekoxó ná syén, hwenenu mí ní bo kanbyó dọ ome nemú we to Mawũgun ló me? Ome nemú we nọ dó mímá to azñ-yíwa étñ le me hwehwe.) To gbetó kanweko jí, nemú we to Mawũgun ló me bo ma nọ dó mímá to onũdékópókpe me

tawun, kavĩ nemú we ye ma no yízán? (Mì ní byó onũkplónvĩ akpáxwé éxe le dọ yě ní go dídẹkpa yě̀tọ̀n le dó odo).

- Ényí agbasa mìtọ̀n lọ̀sú we ka to azọ̀nwa kpódó kanwekoxó éne kpó, été wunko é ná tayĩdĩ? Bé é ka sọ̀gǎn nyímǎ nǔgbó ná Mawũgun? Bé Mawũgun ná ko wa azọ̀n kpíkpe hũgǎnmǎ ényí kanwekoxó ló ko yi-aga hũgǎnmǎ?
- Été mǐ sọ̀gǎn basí nǎdó je ayixa mo ná tuklá éxe jí?

Étẹ̀wútu ome dọkpódokpó dóná yíyíẓń?

Mì ní MỌXÓDỌDÓXÓGO TO OGBẺ DAXÓ ME

Mì ní xyǎ Efẹzinu le 2:10.

- Mǐ mo hwłengán yí nǎdó wa été wútu we?
- Bé yěwu ome xe mo hwłengán yí lekpo we to azọ̀n ẹagbe le yíwa kavĩ azọ̀n dọkpódokpó dẹle kẹdẹ we?
- To Mawũgun mìtọ̀n me, bé ome lekpo we no yí azọ̀n ẹagbe le wa?

Mì ní xyǎ Matye 25:14-30 — Otankpaḍo xe dọxó dó onũnyọwa le jí.

- Hwenuwe mì ko xyǎ otankpaḍo éxe, bé mì lẹḍọ Klistisẹntó dẹle ka tíin bo ma dóná zán onũnyọwa yě̀tọ̀n nǎdó dọ axólúḍuḍu Mawũ tọ̀n ayĩ?
- Bé Klistisẹntó xe to Mawũgun mìtọ̀n me lekpo ka no zán onũnyọwa yě̀tọ̀n to kpíkpe me?
- Nawẹ mǐ sọ̀gǎn gó-alo ná ome susu dógó gbọ̀n ná yě nídó zán onũnyọwa yě̀tọ̀n to kpíkpe me nǎdó dọ axólúḍuḍu Mawũ tọ̀n ayĩ?

Nǎdó dọ axólúḍuḍu Mawũ tọ̀n ayĩ, mǐwu OMẸKPO we dóná wazọ̀n dókpó. Hwenuwe ome dẹ sọ̀gǎn yí Kándó kónwúnkónwún dẹ axólúḍuḍu Mawũ tọ̀n ló bo dọayĩ, mǐ sọ̀gǎn dọ axólúḍuḍu Mawũ tọ̀n ayĩ ganjí hwenuwe Mawũgun kpẹte je ogbezán jí sọgbexẹ ojł Mawũ tọ̀n to akpxwé ogbezán ẹtọ̀n tọ̀n lekpo jí kpódọ bo no gó-alo ná ome xe kpo le nǎdó wamǎ gá. Mì ní kpajlẹḍọ ome lekpo to Mawũgun mìtọ̀n me we mágbe dọ ojł Mawũ tọ̀n ní nyí bibasí to ogbezán émiwulósú tọ̀n me, to ogbezán Mawũgun tọ̀n me kpódọ to kplídókpo émitọ̀n me. Ale té mǎ we ná ko tón ná Mawũgun ló kpódọ ná kplídókpo ẹtọ̀n?

Mì ní xyǎ Efẹzinu le 4:11-12.

- Azọ̀n tẹ we nyí nukontó éxele tọ̀n (omedóhlán le, dọdáyĩḍotó le, owendagbelátó le, lẹngbóxótó le, kpódọ onũkplónmetó le)?
- To Mawũgun susu me, yě no to dídọ dọ to gbetó kanweko jí, ome awó we no yí azọ̀n kanweawó wa to azọ̀n kanweko le me. Mǎ we é ka te nǔgbó to Mawũgun mìtọ̀n me ya? Nawẹ mǐ sọ̀gǎn dýó ẹ gbọ̀n?
- Été mǐ sọ̀gǎn só basí bo é ná nyó dógó bo nǎdó kplónnú ome xe kpo le nǎdó sọ̀gǎn no yíyíẓń?

Kpóndẹgo dẹ dýe :

Hwẹhwe, ye no dọ dọ yěwu ome xe no yáwu mo onũnywé yí le, bo no yáwu hwén le, we yěwu ome xe no yíyíẓń ná ome dẹvo le. To Endonezitome, owendagbelátó dẹle tíin, bo no wazọ̀n kpó jowunjọ le kpó. Lẹxe ose dọkpódokpó we owendagbelátó le no to onũkplón yě, awũ wá kú owendagbelátó ló le dó oten xe me klistisẹntó le dóná ko tíin te bo ma ka ko tíin te to yisẹxó me go, kpódọ dó lẹxe hwínhwén to yise me yě̀tọ̀n wá lẹzun aganmafọdídẹxó dó. Owendagbelátó ló le yí ogbeta dọ jowunjọ le ní je yíẓń-yí jí. Yě wá zé tito yǎyó dẹ dọayĩ dọ, yěwu ome xe mágbe nǎdó yí azọ̀n ló wa le kẹdẹ we ye ná ace nǎdó no wá ose dọkpódokpó me kplón ló to. Susu to jowunjọ ló le me we zé alo bo dó byó azọ̀n-yíwa alokpalokpa le me. Yě no yí nukúnkpévigozọ̀nwa ná hennu wamamọ̀n tọ̀n dẹ to kplídókpo yě̀tọ̀n me bo no gó-alo to devíẓń yokpo le tọ̀n wiwa me. To osun kléwún dẹ gódo, owendagbelátó ló le wá mo dọ jowunjọ le je hwínhwén jí nǔgbó to yise yě̀tọ̀n me. Dinvyẹ, yě wá mo dọ yě dọ hudó nǎdó no xyǎ Owẹ wíwé yě̀tọ̀n kpódọ nǎdó no xodẹ. Yě ka ko dọ hudó ojidedó Mawũ go tọ̀n nǎdó sọ̀gǎn kpẹ yíyíẓń ná ome dẹvo le go nǔgbónǔgbó.

- Été wé jo to otan éxe mɛ?
- Gbɔn alɔkpa té lɛ mɛ wé jɔwunjɔja lɛ ka wá je yizɔn-yí jí te?
- Bé mɪ ko mɔ omɛ délɛ bɔ hwenue ná yě wá jó yědɛlɛ dógó ná azɔn Mawũgun tɔn lɛ wé yě wá hwén to yĩsexó mɛ te?
- Étéwútu mɪ ka nɔ lɛndɔ hwenue omɛ lɛ wá je yizɔn-yí jí wé yě nɔ wá hwén te?
- Oxógbe titewungbe dɛtɛ kavɪ okplɔn dɛtɛ mɪ sɔgɔn yí sɔn onũkpínkplɔn éxe mɛ? (*Ye ní yízɔn ná omɛ dɛvo lɛ nɔ hɛn yĩsɛ mĩtɔn lódó*)

Hɛnnu lɛ wé ye ní dɔy wunmɛ ná

Mawũgun sɔgɔn yí azɔn dé wa bo dó gɔ-alɔ ná hɛnnu lɛ ná dɔ nɔ zángbɛ tayĩdɪ lɛxɛ Mawũ jló dɔ.

Owě wíwé dɔ oxó susu bo ná dɔ dó lɛxɛ hɛnnu lɛ xɔ-akwé sɔ jí. To owě Efɛzinu lɛ tɔn mɛ 5:25-33, Mawũ dɔ ná mɪ dɔ kɔndókpɔnúwiwa asú kpó asi kpó tɔn dóná nyí akpajlé kɔndókpɔnúwiwa Jesu tɔn kpó Mawũgun kpó. Ényí ye ná dɔ gbɔn alɔkpa dɛvo mɛ, hwenue ye to kpínkɔn klistisɛntó asú kpó asi kpó lɛ hlán, kpódɔ lɛxɛ asú ló nɔ wanũ gbɔn kpó asi ló kpó, omɛ lɛ dóná mɔdoná lɛxɛ Jesu nɔ wanũ gbɔn kpó Mawũgun kpó. Onũ wíwé dé wé hɛnnu nyí.

Ényí kplídókpɔ ló sín hɛnnu lɛ ka ko nyí xúhlɔnnɔ wé, kplídókpɔ ló ná ko nyí xúhlɔnnɔ gá. Amɔ ényí hɛnnu lɛ ko klán kavɪ bo nyí ma dógɔnnɔ wé, kplídókpɔ ló ná ko klán kavɪ bo nyí ma dógɔnnɔ gá.

Gbɔnmɔ onũ TAJÍ dé wé dɔ Mawũgun ní nɔ mɔ jlɔje ná dɔ nɔ gɔ-alɔ ná gbɛtɔ lɛ, ná yě nídó nɔ yízɔn ná hɛnnu yɛtɔn lɛ, kpódɔ é ní nɔ gɔ-alɔ ná gbɛtɔ ló lɛ, ná yě nídó nɔ zángbɛ dɪ lɛxɛ Mawũ jló dɔ. To mɔwiwa mɛ, omɛ dɔ lɛ ná wá kpayi onũ go bo ná wá mɔ okplɔn yí sɔn hɛnnu xɛ to Mawũgun mɛ lɛ sí, onũ éxe ka ná dɔ zĩnzín dé dó kplídókpɔ ló jí. Lɛxɛ xúhlɔn ná to xúhlɔn jí je ná hɛnnu mĩtɔn lɛ, mɔwɛ ná kplídókpɔ mĩtɔn kpódɔ ná akɔta mĩtɔn xúhlɔn ná to xúhlɔn jí je ná yě dɔ dógó!

Mɪ NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĖKLEWUNKLEWUN Lɛ Mɛ

- Alɔkpa té lɛ mɛ wé Mawũgun ló sɔgɔn gɔ-alɔ ná hɛnnu lɛ gbɔn ná yě nídó lɛzun xúhlɔnnɔ dógó?
 - Onũkpínkplɔn dó alɔwíwé jí kpódɔ dó hɛnnu jí ná Mawũgunví lɛ kpódɔ ná Kplídókpɔ ló.
 - Onũkpínkplɔn dó ninɔmɛ xɛ dóná nyí omɛjitɔ tɔn lɛ jí.
 - Jɔwunjɔjagbé lɛ kpódɔ yɔkpɔsɛnnúkpínkplɔnxɔ lɛ nɔ gɔ-alɔ ná okplɔn yɔkpɔ lɛ tɔn.
 - Ye ní nɔ ná jlɔje hɛnnu lɛ ná dɔ nɔ nɔkpɔ dó nɔ yízɔn to Mawũgun mɛ, to sinsɛnhwenu, to kplídókpɔ ló mɛ (*Owǎn- yízɔnánɔzonúwiwa wé*).

OGBĖDÍDÓ

Kplídókpɔ lɛ wé ye ní dɔy wunmɛ ná

Mɪ NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĖDAXÓMɛ

Mawũgun kɔlɪ, mɪ sɔgɔn dɔ zĩnzín dó kplídókpɔ mĩtɔn jí gbɔn alɔkpa susu jí. Azɔnwanú titewungbe atɔn xɛ ye ná yízán lɛ dɔ:

1. Ye ní nɔ hɛn osɔxa klistisɛntó lɛ tɔn su

Ye ní hɛn osɔxa yĩsɛnɔ lɛ tɔn su wé nyídɔ mayisɛnɔ lɛ, susu yɛtɔn ní nɔ wá kpéego bo nɔ nyó Mawũ, bo nɔ wá ke-alɔyí Jesu tayĩdɪ hwlɛngántɔ yɛtɔn. Azɔn tawun wa wé Mawũgun lɛ te, hwenue yě nɔ to alɔgɔ ná gbɛtɔ lɛ ná dɔ mɔnũje wɛndagbɛ ló go, bo nɔ yí i dó nɔ ná onũduɔdu klistisɛntó yɔyɔ lɛ.

2. Ye ní no kplónnù kplídókpó ló nǎdó no zángbe to otonúsise ná Mawũ me

Kédèdì lèxe ye ko kplón mí dọ, Mawũ we dá mí bo ka nyó onũxe ná nyí ɖagbe ná mí. É ɖedóxyá to Owě wíwé me lèxe mí ko dóná zángbe gbɔn. Mí sọ sọgǎn kplónnù omẹ xe kpo le dọ osén xe jí Owě wíwé sín-ayí dọ le jí. Mawũgun kpli, mì sọgǎn je jlǎje dín jí nǎdó no gó-alo ná gbetó le ná yě ní no yí otonúsise dọ no zángbe yèton to akpáxwé zángbe yèton tɔn ɖokpódokpó me. Yèwu omẹ xe ma tle no dín klistisinsennúwiwa le, sọgǎn dín ná wá kplónnù dọ jìjoxoxó le jí, dọ alowíwélé ní deen-ayíxó le jí, kaví dọ akwé nyózán xó le jí. Onũkpínkplón alɔkpa énele no gó-alo ná yě nídó jlǎ ogbezán yèton égbeso-égbeso tɔn dọ, hwenue yě no zángbe sɔgbexé osén xe jí Owě wíwé sín-ayí dọ le, bo sọ no gó-alo, nǎdó zé okpómenúwiwa ɖagbe dẹ dọayí to yèwu omẹ xe ma nyí klistisentó le kpó Mawũgun kpó céncen.

3. Ye ní gó-alo ná kplídókpó le ná yě nídó no zángbe ɖilèxe Mawũ jló dọ dọ gbɔn yizón-yí sín tito le gblame.

Onũ tají we ná kplídókpó mítɔn ɖɔ, é ma nyí ɖɔ, é se ɖɔ ye ɖaxó dọ owǎn-yíyí Mawũ tɔn jí, kaví dọ ojłó étɔn jí gbɔn akpáxwé ogbe tɔn lekpo jí kédè we gbá, amó é ní bo sọ mo e! Mì gbɔ mí ní kpón éxe Owě wíwé to kpínkplón mí dọ oxó éneló jí.

Mì Ní MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBÈ KLEWUNKLEWUN LE ME

Ye ní gblǎn ná oxókanbyó xe ja le

- Matye 20:28 - Étéwútu we Jesu wá?
- Filipunu le 2:4-9 - Nawe Polu ka jlé Jesu gbɔn?
- Jaki 1:27 - Sinsen alɔkpa té we Mawũ no ke-aloyí?
- Maaki 12:31 - Été Mawũ ɖegbe ná mí ɖɔ mí ní no basí?

OGBÈÍDÓ

Jesu wá nǎdó yíyizón we. Són nǔgbó dẹ me, hwenue Owě wíwé ɖɔ «lèxe ninɔme Mawũ tɔn we to ésí», ye sọ sọgǎn xyá e gbɔn lè ɖɔ «**Dó Mawũ we éwo wútu**, é ma ka yí zènsɔMawũxó éne dọ mo onũdẹ, éxe ye dóná hen dọayi gódógódó, amó é zé éde hwe bo yí ninɔme omesentó dẹ tɔn.» Mawũ we é ko nyí, bo ka zé éde hwe, bo dọ yí ninɔme omesentó dẹ tɔn. Ninɔme Mawũ tɔn we nǎdó no yíyizón. Kédèdì lèxe Mawũgun nyí agbasa Klisti tɔn dọ, ninɔme Mawũgun tɔn we dóná ko nyí nǎdó no yíyizón gá.

Mì Ní MǎXÓǪDÓXÓGO TO OGBÈ DAXÓ ME

Owǎn-yíyí xe mí dọ ná Mawũ kpódɔ ná nǔzo mítɔn, dóná ko zón bo mí ná no yíyizón. Mǎdɔkpóló lèxe Klisti wá nǎdó no yíyizón, onũnyawlé Mawũgun tɔn we nǎdó no yíyizón dọ gbɔn alo- gó ná omẹ le ná yě nídó nyó Klisti ló bo hwén to éwo me dali, dọ gbɔn dọxyá owǎn- yíyí étɔn tɔn henwá ná omẹ xe kpo le dali. Lèxe mí no to kplídókpó mítɔn le sen, mí ná wá mo bo yě ná ɖyǎ. Mì gbɔ mí ní xyá otan kplídókpó dẹ tɔn, éxe ɖyǎ wunme dọ gbɔn azɔn xe Mawũgun ló no yíwa ná e tɔn le dali.

Wèxɔme kplídókpó ló tɔn

Kagicu basí okóme agbǎtɔn le tɔn dẹ, éxe oxɔgbákpánú zǎnkpo le kpó atín sǎnkpo le kpó we ye yí dọ gbá oxo étɔn le. Kagicukó ló tindó Mawũgun agunví fɔtɔn tɔn dẹ. azɔnxwé xe no wazɔn dọ akpáxwé ogbezán gbetó tɔn lekpo jí we dọ omeylówéma dẹ hlán Mawũgun éxe, ná é ní wá yi no oten okplí oxóyídótómenáme dọ onũkpínkplón dẹ jí tɔn me. Mawũgun ló yi dẹ Mecaki xe nyí agunví bo dọ oxwe oko nukún ɖokpó ná é ní wá yi no okplí ló to. Mecaki légowá kpó nukúnmojenùmexó yǎyó éxe kpó :«Ye kplón mi ɖɔ ye ní setónú ná Jesu ma nyí onũjlómenú gbá!» Hwenenu Mecaki, Mawũgunmexo xe ye no ylódɔ Disimusi, lèngbóxótó ló kpódɔ asi lèngbóxótó ló tɔn no wá to to bíbyǎ Mawũ to oɖexixo yèton me ɖɔ é ni dẹ linlen dètɔn éxe ná dẹ awǎn-yíyí Mawũ tɔn dóxyá kplídókpó yèton. Gblǎndó ló wá: Mì ní je owèxɔme dokɔ tɔn zé dọayí jí ná oví le dọ sinsenxo ló me.

Tlólómǎ, yě je oxó ló ɖɔ ná Mawũgunví xe dó oví bo ma no kpéégo bo no sú owěxɔmekwé kléwún owěxɔme axólú tɔn tɔn le jí. Ome susu we yígbe bo ná dó oví yětɔn le «owěxɔme» yǎyó ló. Mecaki, lěngbóxótó ló kpódɔ asi lěngbóxótó ló tɔn, yěwu énele xe ma ka kplón owěkplónmezón, we je owěkplón yɔkpóvú wyatɔn jí, éxe dó sɔn oxwe cídokpó wáyí oxwe wyawe, to sinsenxɔ ló me mǎmǎ, bo ayísínú we ya, onũkplónwé we ya kaví azñwanú dǎvo dé ma tíin. Ogletoxo ló menu le ma dín ná dó alɔ dó wěxɔmelóxo me, bo zɔn ozǎn dó wá fin oxɔgbánú ló le. Ye wá sú azñkwé títán ná Mecaki to osun cyanwetó me, azñkwé ló basí ɖɔlaakwédokpó sɔn wěxɔmekwé me kpódɔ sɔn onũniná Mejító le tɔn me.

Mecaki kpó Disimusi kpó yló yɔkpóvú okó ló me tɔn le wá, bo owěxɔ ló me wá gó kpó gbetó kpó. Dinzaandé oví oxwe voovo me tɔn kandé-atón we wá to oxɔdɔkpó géé me. To osun cídokpótó me, onũkplónmetó ojłɔdɔgbenɔ awetó we wá góná Mecaki, bo to osun cyantɔntó me, ojłɔdɔgbenɔ atɔntó wá. Kpódó wěxɔméví kanweko kpó onũkplónmetó ló le no wá dógɔdɔ yědele to céncen oxɔ ló tɔn, bo dó no kpannukɔn owěxɔméví yětɔn le. Oxwéɔdóxwégomenu déle wá seten bo owěxɔme ló wá mo oten susu yí dógó. Hwenué owěxɔme ló dó oxwe awe we é tindó oxɔ gblele awe xe dó hú owěkplónxɔ awǎ, éxe Mawũgun ló sɔ sɔgǎn yízán to awlěnzángbe. To oxwe xe ɔdóégo me, Mawũgun ló xɔ ayígba dé xe sekpó kawangwalé. Mawũgun ló bo seten. Hwenué oxwěxɔme ló wá to oxwe cídokpótó me, é wá tindó onũkplónmetó xe é no sú azñkwé ná fɔtɔn nukún awe, azñwató atón xe ma nyí onũkplónmetó le, kpódɔ yɔkpóvú fowe kandé atón.

Éxe we bíbenu otan kplídokpó ló tɔn, Mawũgun ló tɔn, kpódɔ oxwěxɔme ló tɔn kpowun. kédeɖi sínsén tlolo xe tónsɔn xúhlóndídó éxe me, owěxɔme yóyó daglámé tɔn dé nyí hunhun dó ogletoxo sekpó dé me, éxe tindó azñwató awǎ, kpódɔ owěxɔméví kandéko. Mawũgun dǎvo je ovívuhenten oten oko tɔn gbá jí ná nyñu azñmeyító le. Kɔndókpónúwiwa to Mawũgun le céncen ka dó nukɔn-yíyí, bo sinsennúwiwagbé ome kandéko tɔn jo bo wá dó Mawũgun dǎvo ayí, xe me Mawũgunví kandé línlán tíin te. ɖokpódokpó Mawũgun énele tɔn we wá yí dó Mawũgun awe-awe ayí dó ofí voovo.

Hwenué Mawũgun kónwúnkónwún dé, kpó Mawũgunví étɔn le kpó ko basí avǎsínsán tónúsise tɔn, oxwe cídokpó gódo we avǎsínsán tónúsise tɔn éne wá jí ale ɖaxɔ nukúnmo dé, ná kplídokpó le kpódɔ ná Mawũgun awa éne jí tɔn le. Sɔn nǔgbó dé me, hwenué kplídokpó ló menu le byó nǎdó ɖyǎ nyíko Kagicu tɔn ló, (Kagicu xe otadená étɔn we ohí) zun nyíko Lwita tɔn xe (otadená étɔn we: « ɖe awǎvinú dé se».) we ome lekpo wá mo ɖiɖyǎ yětɔn.

- Été we jo to otan éxe me?
- Nawé Mawũgun ló ka kló dó sɔn bíbéhwenu?
- Zínzín té we onũ-yíwa yětɔn le ka wá dó?

Ojłé ojínúyíwa tɔn le

To ogletoxo dé me, kédeɖi owalo yětɔn, hwenué ojłé ojíyíwa tɔn sɔ, kplídokpólómenu le no kplí yědele, bo no yí gó-alɔ ná ome ɖokpódokpó to ogle étɔn me. Amǎ, égbesɔ-égbesɔ, oglenɔ xe ye to ojíyíwa ná ló ka dóná hen onũɖuɖu tawun kpódɔ ahan susu wá ná kplídokpólómenu xe to ojínúyíwa le. Otanylakannú ka we ɖɔ akwé xe onũɖuɖu ló no ɖu zón bo ale kléwún dé ján we oglenɔ ló no wá mo ɖu to oji étɔn jí.

Mawũgun ló, to owǎn-yíyínúwiwa kɔlɔ, wá yí ogbeta alɔgónámé tɔn, bo ná no yí ya oji ná hěnnu wamamɔnɔ tɔn déle, ma byó azñkwé kaví onũ dǎvo dé. Dó azñkwé ló tenme, yěwulɔsú le we no hen hwemenúɖuɖu yětɔn wá. Hwenué kplídokpólómenu xe kpo le to mimɔ lěxe Mawũgun to wamamɔnɔ le sen dó, yě wá yí ogbeta ɖɔ yěwulɔsú le gá dóná no gó-alɔ ná yědele, bo ma ná no byó onũɖuɖu gée kpó ahan susu kpó ba.

Dinvye ome ɖokpódokpó no yí gó-alɔ dó no ya oji sɔn ogle awetó étɔn tɔn me. Ome dékpóképé ma dóná ná ahan kpó onũɖuɖu kpó ba. Ale xe oglekpotó le wá to ɖuɖu to ojínú yětɔn jí wá su tawun, to mǎwiwa me, dinvyé yě wá tindó onũɖuɖu tawun xe ná hen yě ná oxwe ló kpéte..

- Alɔ́gɔ́ té wɛ Mawũgun lɔ́ ka basí to kplídókpó éxe lɔ́ me?
- Zínzín té wɛ é ná? Ɖiɔ́yɔ́ té le wɛ é ka hen wá ná kplídókpó lɔ́ kpéte?

Otaɔ́ónáxó

Mì ní Mɔ́XÓƉƉÓXÓGO TO OGBĚ KLEWUNKLEWUN LE ME:

- Été wɛ Mawũgun mĩton sɔ́gǎn basí dó yíyízáń ná kplídókpó lɔ́?
- Nawɛ Mawũgun mĩton sɔ́gǎn gɔ́-alɔ́ ná omɛ le náǎdó zángbe sɔ́gbexé tito Mawũ ton le gbɔn?

OGBEƉÍƉÓ KPÓƉÓ OƉEXIXO

Mì ní byó ogbĚ ɔ́okpóɔ́okpó ɔ́ɔ́ é ní má linlen éton le xé onũkplónví xe kpo le. Mì ní ɔ́ótaná kpó oɔ́exixo kpó, éxe me mì ná byó Mawũ ɔ́ɔ́ é ní dóxyá mĩ, lěxe mĩ sɔ́gǎn sen kplídókpó mĩton ɔ́ó, kpóɔ́ lěxe mĩ ná zángbe gbɔn kéɔ́éɔ́i lěxe Mawũ jló ɔ́ó.

Onǔkpínkplón 8: Azǎn xe kpo bo dóná só nyí bibasí le dýe

Linlɛn titewungbe lɔ lɛ

Mí dóná zé tito le dóayí bo ná zé ayixa dó akpáxwé wíwé ogbe tɔn le jí tayíqí alogónámɛnúwiwa wunko le.

Azǎnwanú

1. Onǔkpínwíwéma (ényí é jló omɛ wɛ) (SG)
 - a. Azǎn-yíwa owǎn-yíyí tɔn le. Afɔqíqé xe zunkplá tito lɔ le
2. Ðíqyǎ xe ko tɔn to onǔkpínkplón 4 tó mɛ le

Étɛwútu wɛ tito zédó onǔwiwa le mɛ ka basí onǔ wíwé qé

Mí Ní MǎXǎǎDǎDǎXǎGO TO OGBǎ DAXǎME

Mí gbo mí ní xyǎ otan dǎvo:

Oglekpótɔ́ Aan Limu tɔ́n-yí nǎdó yí wléawǔ ná ayígba étɔ́n bo nǎdó dó onǔ. Amǎ é wá flín to alixo jí qɔ́ así étɔ́n ko qɔ́ ná ɛ qɔ́ é ní ná onǔduqɔ́ koklǎ le. Énemɛ, é wá yí oxwégbe bo zé koklǎnúduqɔ́ lɔ́, bo dɛdó nǎdó yí ná yě onǔduqɔ́. Lɛxe é to onǔduqɔ́ ná koklǎ lɔ́ le, é kpón ogbǎkpó hlán, bo mɔ́ qɔ́ ogbǎkpó lɔ́ ko wén. Awǔkú i dó ényí é ma jlǎ ɛ dó din tlóló, ogbǎ le sɔgǎn hɔ́n-yí. É byǎ oxwégbe nǎdó yí dín onǔblánú qé bonǎdó jlǎ ogbǎkpó lɔ́ dó. Lɛxe é ma mɔ́ azǎnwanú dǎgbe le, é wá yí oxwébdóxwégomɛnu étɔ́n Aan Sɔ́n le de bo wá byǎ ɛ nǎdó hwé azǎnwanú étɔ́n le. Lɛxe ojǔgbé wɛ é te, é yí ogbɛta nǎdó yí ojǔ kpedé dó dǎxó kpó Aan kyeti kpó xe nyí Klistisɛntǔ yǎyǎ to Mawǔgun mɛ bo ka to ojǔ sínnyén qé zǎlɛ.

To ogan wǎdɔkpó dín nukúnxwixwe ogbantǔ mɛ, así Aan Sɔ́n tɔ́n kanbyǎ ɛ qɔ́, bɛ a ma ná wá góná mí nǎdó du hwemɛnúduqɔ́? Lɛxe Memesúnnu limu kpón ogan xe to xixo, é wɛ yě bo wá yí oxwé étɔ́n gbe bléwún, bo wá yí du hwemɛnunúduqɔ́ kpó hɛnnu étɔ́n kpó. To hwemɛmlɔ́ kléwún qé dídó gódo, é yí klíta ná ogbǎkpó lɔ́ sín jǐjlǎdó. Hwɛnue é ko klíta ná azǎn éxe lɔ́, así étɔ́n wá flín i qɔ́ odotɔ́mesindamɔ́ lɔ́ ko gblé, lɛxe azǎnwanú Aan kyeti tɔ́n le gbékpɔ́ to ésí, é sǔ je omɔ́ lɔ́ jlǎdó jí. Hwɛnue ohwe ko je-ayí, é ko dǐbla jlǎ odotɔ́mesindamɔ́ lɔ́ dó kpó. Hwla dɔkpó dógǔ, é ma kpéégo bo yí ogle mɛ nǎdó dónú. Gancó xomɛ ka hun i dó é nywéqɔ́ to ayíhǔngbe, odotɔ́mesindamɔ́ lɔ́ kpowun jánwɛ émi ná jlǎdó kpéte, bo ná yí go azǎnwanú le jó. Énégodo, émi sɔgǎn je onǔdó jí. .

- Été wɛ jɔ́ to otan éxe lɔ́ mɛ?
- Bɛ onǔ xe é basí lɔ́ le, onǔ nylakan le wɛ ya kaví dandanmɛnú le wɛ?
- Ényí oglekpótɔ́ lɔ́ gbé nɔ́ huwa xé así étɔ́n gbɔ́nmǎ, bo ma sǔ nɔ́ yí dó ojínú gbedé ba, sínсэн té wɛ é ná wá ná gbɔ́n gǔdo?
- Bɛ ayí mǎwunko tɔ́n qéle ko hón dó mí jí kpón gbedé?
- Nawɛ mí sɔgǎn dɛji qɔ́ éne ma ná jɔ́ dó mí jí dó?

Hwɛhwɛ xúhlǎndídó mǐtɔ́n nǎdó yíyízn ná kplídókpó nɔ́ wá tayíqí ayí xe hón dó oglekpótɔ́ lɔ́ jí. Onǔ dǎgbe wiwa nɔ́ du ojǔ lɛkpó sǔn mǐ sí, sɔmǎ bo sǔn tuklá qé jí yije tuklá dǎvo jí, ná hwɛdélɛnu onǔ xe nyí onǔ wíwé tawun le ma nɔ́ wá nyí bibasí, dó mǐ ko nɔ́ ki ota dó onǔ xe ma dóná dɛn ayí sín onǔyíwa le mɛ. Gbɔ́nmǎ, mǐ ma nɔ́ wá kpé onǔ wíwé ogbe mɛ tɔ́n le go bo nɔ́ basí. Exe sǔ bláwǔ wɛ nyíqɔ́ ye nɔ́ zán ogbezán mǐtɔ́n qéle kédédí ogbezán oglekpótɔ́ éxe tɔ́n. Exe nɔ́ du ojǔ mǐtɔ́n kpó wɛ nyíqɔ́ mǐ ní nɔ́ to wezundǎ sǔn ofí qé yije ofí dǎvo sɔmǎ bo, mǐ

ma só nɔ yí ojľě đékpókpe dó nɔ nyó onũ xe nyí onũ wíwé tawun bɔ ye ná basí nũgbónũgbó ló lɛ. Ogbeta títán xe mĩ dóná yí we nyí ogbeta onũ wíwé tawun xe ye ná basí ló lɛ tɔn. Enyí mĩ ko nyó onũ wíwé tawun ló, hwenenu, éne ná ko gó-alo ná mĩ, nǎdó yí ogbeta ɔagbe kpanta ojľě mĩtɔn yízán tɔn.

- Bé ná ɔĩdóayĩ axólúduɔ Mawũ tɔn to kplídókpó mĩtɔn mɛ, onũ titewungbe ɔtété lɛ we mĩ ka len ɔɔ mĩ dóná basí to osun atɔn xe ja lɛ mɛ?
 - *Mì ní nɔ xoɔe bo nɔ zán ojľě susu kpó Mawũ kpó. Hwenu mĩ zé Mawũ byó azñ-yíwa mĩtɔn égbesɔ-égbesɔ tɔn lɛ mɛ, éne nɔ gó-alo ná mĩ, nǎdó nyó onũ xe nyí onũ wíwé tawun ló!*
 - *Ye ní kplónnũ omɛ ɔye lɛ—ényí mĩ dín ɔ awũtugonú susu ní nɔ yíyízn, mĩ dóná kplónnũ omɛ lɛ dó onũkpínkplón ɔéle xe mĩwulsú lɛ ko kplón wáyí lɛ jí.*
 - *Tito ní kpé owǎn-yíyízn – yíwa lɛ-mĩ dóná gbé nɔ to owǎn-yíyízn lɛ yíwa hwéhwe.*
 - *Agbasa Klisti tɔn kɔli, mĩ dóná nɔ kplí hwéhwe nǎdó nɔ ná xúhlón mĩɔéle bo ná nɔ ɔɔ ɔɔgbígboxo ná mĩɔéle.*

Okplí lɛ

MÌ NÍ MɔXÓDɔDÓXÓGO TO OGBĚ DAXÓ Mɛ:

To onũkpínkplón éxe mɛ, onũxe jí mĩ ná zé ayixa dó we azñ-yíwa owǎn-yíyí tɔn lɛ. Nǎdó hen ojľě mĩtɔn ɔɔ, éxe kpládó owǎn-yíyízn yíwa lɛ, mĩ dóná byó ogbĚ ɔéxe nɔ kplí hwéhwe ɔé mɛ, bo nǎdó zé tito dó owǎn-yíyízn lɛ nu. Hwéhwenú we ɔɔ, éne dóná nyí anǎɔemexo Mawũgun tɔn, bɔ éne sɔgǎn nyí bibasí to okplí kpaa lɛ hwenu, ényí ogbetayígbé Mawũgun tɔn ko nɔ basí okplí osun ɔokpóɔokpó mɛ tɔn ɔéle jenukɔn.

- Hwenu mĩ yí kplí, été lɛ we nyí onũ xe mĩ dóná basí lɛ?
 - OĐEXIXO – Dó gbɔn xúhlón Mawũ tɔn Kéɔé dali we mĩ ná mɔ bɔ kplídókpó mĩtɔn ná ɔɔ ɔɔyɔ. mĩ dóná nɔ nɔ okpó dó nɔ yí ojľě susu dó nɔ to ɔɔexo ényí ɔɔyɔxo ló ko nyí oxó wíwé ɔé ná mĩ.
 - Onũxe mĩ ná sɔgǎn basí dó gó-alo ná Kplídókpó mĩtɔn, mĩ ní nɔ to ayixa étɔn dín.
 - Owǎn-yíyízn yɔyɔ lɛ sín ogbeta lɛ we mĩ ní nɔ yí.

To okplí mĩtɔn lɛ hwenu, mĩ dóná yí ojľě bo dó nɔ xoɔe bo nɔ nyí oxó hlán mĩɔéle dó hudó Kplídókpó ló tɔn lɛ tame. Bé mĩ ná sɔgǎn gó-alo ya kpóɔɔ **nawe** ye nɔ gó-alo ló gbɔn, éne lɛ jí we mĩ ní nɔ xoɔe dó. Dógó, owǎn-yíyízn gódo tɔn xe mĩ basí, mĩ dóná só mɔxóɔɔdó é ji, bo ténkpón bo mɔdoná éxe nyó to éme kpóɔɔ éxe jédo. Ovgbingbɔnnú té we mĩ ná sɔgǎn yíwa to hwéɔévonu?

Owǎn-yíyízn lɛ

AZÑ-YÍWA TO OGBĚ DAXÓ Mɛ

Ná ogbĚ ló ní nɔ gɔ onũlen dó owǎn-yíyízn sín oxyǎ lɛ jí.

Alixodóxyǎ lɛ ná onũhenbɔ-awũtɔ: Hwenu mĩ to onũglen dó oxyǎ ɔokpóɔokpó jí, mĩ ní kpón ɔɔ otaɔenáxo xe ye ko ná dó oxyǎ éxe ló jí, bé onũkplónvĩ lɛ gbékpo to finflĩn ya.

1. **Onũ xe ná nɔ ɔe Owǎn-yíyí Mawũ tɔn dóxyǎ**
Onũnyawlé mĩtɔn ma nyí omɛ yídó-agunmexo (lěxená mĩ to nukúndó tegbe ɔɔ yě ní nyó Mawũ sɔ) amɔ, nǎdó ɔe owǎn-yíyí dóxyǎ yě we. Mĩ ma dín ɔɔ yě ní mɔ ɔɔ owǎn-yíyízn mĩtɔn ní nyí linlenhendyónámenú yétɔn tayĩɔi ɔɔ mĩ to hinhen yě gǎnnugǎnnu nǎdó yí Mawũgun mɛ.
2. **Wanũ to otónúsise ná Mawũ mɛ**

Hwedélenú, éne we nyí dɔ owǎn-yíyíẓón xe wa mí te le, onũ vótó we yě. Mí ní nɔ yáwu wa onũ ná ome xe nyí agbatón heelú kplídókpó ló tɔn, ma nɔ nyí ojlǒ mǐwulɔsú tɔn sín onũ wiwa. Amɔ́, éxe Mawũ ɖegbe dɔ mí ní basí we mí nɔ basí, ényí é tle byó dɔ ye ní yíwǎn ná ajogán we!

3. Kléwún bo bo-awũ

Mí dín dɔ Owǎn-yíyíẓón mǐtɔn le ní nɔ nyí onũ kléwún bo bo-awũ, ná é nídó nɔ bo-awũ nǎdó nɔ yí i basí bo ná hen gbetó susu byó éme.

4. Adɔkunnú ayí ló jí tɔn le we ye ní nɔ yíẓán

Mí jló ná yí adɔkunnú kplídókpó mǐtɔn tɔn le zán. Mí ní nɔ zán adɔkunnú mǐwulɔsú tɔn le, húgǎn dɔ mí ná ko yí dín onũnámetó ɖé mɔ bo nǎdó yí xɔ yě. Adɔkunnú mǐwulɔsú tɔn yíẓán we basí ɖedóxyǎnú owǎn- yíyí ɖaxó tɔn hlán kplídókpó mǐtɔn dali. Hwehwe, hwenue mí nɔ to onũ xe to mí sí yíẓán we Mawũ nɔ to hinhén ɛ su dó é ji.

5. Ye ní nɔ yí onũ wa kpó xúhlón xe Mawũ nɔ ná kpó

Xúhlón ná wá hwe dó mí, ényí mí nɔ to owǎn-yíyíẓón yíwa kpó xúhlón mǐtɔn titi kpó. Mí ní nɔ xodɛ bo nɔ byó Mawũ dɔ é ní ná mǐ xúhlón xe sín hudó mǐ dó.

6. Ome xe gbé sɔgǎn yí onũ ɖe wa lekpo we mǐ ní hen byó onũwiwa ló me

Mí jló ná hen gbetó susu byó onũwiwa ló me, bo é ma ná nyí onũnámetó kɔli kédé gbá, amɔ́ yěwu ome xe ná zé onũnyówa yětɔn le kpódɔ xúhlón yětɔn le jó ná azǎn ló. Mí jló ná mɔ agbasa Klisti tɔn kpéte dó mɔ xúhlóndótó to kplídókpó mǐtɔn ló me.

7. Mí ní wanũ ná ye nídó kpa gigo ná Mawũ

To vivɔnu onũ-yíwa ló tɔn, mí dín dɔ gigo ní nyí Mawũ tɔn!

Dinvye, mǐ ní kpón linlen onũ ɖidyɔ to kplídókpó ló me tɔn, éxe mǐ ko kan to onũkpínkplón 4 tó ló me le.

OḐEXIXO

Ogbé ló ní nɔ xodɛ dókpó dó lěxe mǐ sɔgǎn yí ɖokpo to ɖidyɔ énele me yí basí jí gbɔn. Mí ní nɔ yí ojlé ɖé dó nɔ ɖótó Mawũ bo nɔ má onũ xe é dóxyǎ mǐ.

MI NI ZE TITO LEXE AZǎN LÓ NA XODO LE DO AYÍ:

Mí ní gɔ onũlen dó afɔɖiɖe owǎn-yíyíẓón le tɔn sín tito jí. Énegódo, mǐ ní ɖe ɖokpo to ɖidyɔ ló le me, mǐ ní bo nɔkpó bo zé tito owǎn-yíyíẓón ɖokpo tɔn dó ayí, bo dó ɖó mǐmá to bibasí étɔn me.

Afɔɖiɖe owǎn-yíyíẓón sín tito zédóayí tɔn le (SG)

Afɔɖiɖe 1: OḐexixo

OḐexixo we onũ títán xe ye ná nɔ basí. Mí ní yí ojlé dinvye bo ná nɔ xodɛ. Mí ní byó Mawũ ná é ní dóxyǎ mǐ, onũ xe mǐ ɖóná basí to owǎn-yíyíẓón kɔli. Mí ná ko nywé ganji dɔ mǐ ko yí ojlé kléwún ɖé dó nɔ-abwe bo dó ɖótó Mawũ.

Afɔɖiɖe 2: Lěxe ye nɔ wá ɖe azǎn-yíwa ɖé gbɔn

Ogbé kɔli, mǐ ní yí ogbeta onũ xe mǐ sɔgǎn basí tɔn bo nǎdó dó owǎn-yíyí Mawũ tɔn xyǎ. Bé Mawũ ka ná mǐ gbodéme ɖé? Ényí ome ɖé tindó linlen ɖé dó éxe sɔgǎn nyí owǎn-yíyíẓón ɖagbe ɖe jí, mǐ byó ɛ dɔ é ní má ɛ kpó mǐ kpó. Mí ní nɔ okpó dó nɔ yígbe ná onũ xe mǐ len dɔ Mawũ we dɔ mǐ ní basí ló.

Hwenue mǐ ko ɖe éxe jí mǐ to ná ɖaxó dó kpó gódo, mǐ ní bo nywé ganjí, onũ xe mǐ sɔgǎn yí azǎn ɖokpo kaví awe kédé dó basí ɖé we é ní nyí. Ogbé ɖéle nɔ ɖe onũ ɖéxe klǒ gbáwú. Mí ní gbé nɔ to tamelenkpón káká bo ná wá mɔ onũ xe mǐ sɔgǎn yí oklěhwenu ɖokpo dó basí ɖé. Adɔkunnú ayí ló jí tɔn le we mǐ ní yíẓán, bo hen ome susu byó éme, ényí é sɔgǎn ví wiwa.

Alixodóxyä le ná onñhenbo-awütš: Enyí ogbě kléwúnléwún le me we mì nɔ bo dó zé tito le dóayĩ, mì ní byá ogbě ɔokpóɔokpó ɔɔ é ní má linlen étɔn xé omé xe kpó le, bo yí oxómɔɔɔdóxógo yětɔn le.

- Bé é ka ɔekúnnu ná owăn-yíyí?
- Bé é ka to kléwún bo bo-awũ?
- Bé é sɔgăn nyí bibasí kpó adɔkunnú xe mì tindó le kpó?
- Bé ye ka ɔɔn gbetó susu wá dó é kɔn?

Afɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ : Ye ní wléawũ ná tito xe ná xodó azɔn ló te

Oxómɔɔɔdóxógo ní tíin to céncen mítɔn dó oxókanbyá éxe le jí. Ényí é ná ví wiwa, mì ɔɔ ná omé ɔokpó ná é ní kan gblɔndó ló le, ye ní kaa wá wɔn yě.

- Été ná yí basí we mì te?
- Adɔkunnú té le sín hudó mì ka dó? Fye mì ná yí mɔ yě te? Měnu we ná yí dín yě wá?
- Měnu ná gó-alo ná we mì te?
- Měnu we to ná hen alɔgɔ étɔn wá? Měnu we to omeylówéma ná dóhlán?
- Azăn tégbe we mì to ná yí i basí te?

Alixodóxyä le ná onñhenbo-awütš: Enyí onñkplánní le nɔ nɔ ogbě kléwúnléwún le me dó nɔ wazɔn we, mì ní ɔɔ ná ogbě ɔokpóɔokpó ɔɔ é ní ɔɔxó dó tito lěxe azɔn étɔn ná zyɔn bo é zédó ayĩ go ná omé le. Mì ní kanbyá ogběví ogbě éne tɔn le ɔɔ, bé yě ma tindó ayixanámxé ɔɔ sɔgăn jlă tito yětɔn dó le?

Afɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ : Oɔɔɔɔɔɔ

Hwenuwe mì ko kan tito mítɔn kpó gódo, mì ní yí ojłě bo oɔɔɔɔɔ dógú. Mì ní byá Mawũ, ná é ní gó-alo ná mì, nădó hen lëndóte ló yí vivɔnu bo hen sínsén ló le sudóéji. Mì ní xodé ná gigo ní nyí onyí étɔn tɔn. To ose xe ja me kaví to ose awetó me, hwenuwe mì to awúwlě ná owăn-yíyízɔn mítɔn, mì ɔɔná gbékpo to oɔɔɔ ná Mawũ ní gó-alo ná mì to onñná-yíwa éxe ló me.

Alixodóxyä le ná onñhenbo-awütš : Mì ní ɔɔ ná ogbě ló hézéhézé ɔɔ afɔɔɔɔɔɔ awe ɔɔvo le gbékpo bo mĩ ma ná basí to égbéxe. Énegódo, mì ní xyă lěxená afɔɔɔɔɔɔ awe xe kpo ló le te.

Afɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ : Mì ní yí owăn-yíyízɔn ɔɔ wa

Ná afɔɔɔɔɔɔ xe ja to madenmadenme we nyí ɔɔ owăn-yíyízɔn xe mì ko wléawũ étɔn we mì ní basí. Mì ní bé oklěhwenu ló kpó oɔ kpó, bo gɔ xúhlɔn mítɔn le jó ná Mawũ. Mì ní flín ɔɔ mì to éne basí, nădó ɔɔ owăn-yíyí Mawũ tɔn dóxyă kplídókpó mítɔn we. Mì ní ténkpón bo gbɔcɔ ninɔme xe sɔgbexé onñnyawlě éxe ló me.

Afɔɔɔɔɔɔɔɔɔɔ : Tito ló nyó ɔɔ mɔ, ye ní bo ɔɔgbe

Afɔɔɔɔɔɔ gódo tɔn we nyí ogbedíɔ kpóɔ ye ní nyó éxe nyó kpó éxe ma nyó kpó. Étéwútu mĩ ka ɔɔná nyó onñ xe nyó kpó onñ xe ma nyó kpó? ɔɔ é ná nyí alɔgɔ onñkpínkplín tɔn ná mĩ. Mĩ sɔgăn nɔ lɔnnú dó onñ xe mĩ basí ganjí jí, kpóɔ lěxe mĩ sɔ sɔgăn jlă é ɔɔ jí ná hwedévonu wútu. Éne ma ɔɔná nyí zɔnlin gaa ɔɔ, ojłě kléwún kpowun ɔɔ jánwe mì ná yí bo ná kenu dó oxókanbyá éxe le go:

- Été we ye basí ganjí?
- Été we ye ma basí ganjí?
- Été we mì sɔgăn jlăɔ to alixó éxe ló jí ná hwedévonu?
- Bé gblɔndó xe ɔɔnukún mì te ló ne? Ényí é ma ka nyí mɔ we lo, étéwútu ka we ?
- Bé gigo ka nyí Mawũ tɔn?

Oɔɔɔɔɔ

Alixodóxyä le ná onñhenbo-awütš: Oɔɔɔɔɔ we mì ní yí ɔɔtaná kpó Ogbě ló kpéte kpó, to ogbě kléwúnléwún le me kaví kpó azɔnhágbé ɔɔ kpó, ényí ojłě gbé tíin.